

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Хизматрасонӣ**

Касб: **Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ**

Рамзи касб: (СБТМ-08/ISCO-08): **SI 7313**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **23**

Сатҳҳои Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2,3**

Тафсир: **01/соли 2024**

Рамзи умумии касб: **SI 7313-23-2,3-01/2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Стандарти салоҳиятҳои мазкур дар доираи Лоихаи
«Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.**

**Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

ҚАРОР

аз «15» 10 соли 2024

№ 19

ш. Душанбе

Дар бораи тасдиқи стандартҳои салоҳияти 20 касбу ихтисосҳо

Мутобиқи талаботи банди 3 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб» Ҳайати мушовараи Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон қ а р о р м е к у н а д:

1. Стандартҳои салоҳияти касбу ихтисосҳои «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», «Занбӯриасалпарвар», «Мошиначии автокран», «Дӯзанда (либоси занона)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», «Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ)», «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», «Оператори мошини бофандагӣ», «Мошиначии булдозер», «Турагент», «Дуредгар», «Системаи компютерӣ ва Интернет-технология», «Харрот», «Оператори мошини ресандагӣ», «Мошиначии кранҳои истеҳсолоти металлургӣ», «Гачкори чузъҳои меъморӣ», «Оператори мошини турбофӣ», «Оператори мошини рангкунӣ» ва «Челонгар - барқчии нерӯгоҳи барқии обӣ» тасдиқ карда шаванд (замима мегарданд).

2. Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли, Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим» ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» татбиқи стандартҳои салоҳиятро дар курсҳои кӯтоҳмуддат дар Муассисаи давлатии «Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон», корхонаҳои воҳиди давлатии назди Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли ва Муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ ба роҳ монанд.

3. Раёсати котибот ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» вазифадор карда шаванд, ки нусхаҳои электронии стандартҳои салоҳиятро дар сомонаҳои вазорат, агентӣ, лоиха ва муассисаҳои таълимӣ ҷой намоянд.

4. Нашр ва дастрас намудани стандартҳои салоҳият ба зиммаи Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» вогузор карда шавад.

5. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи муовини вазир – Давлатзода Қ. гузошта шавад.

Раиси Ҳайати мушовара,
вазир

Г. Ҳасанзода

ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҶОИ КАСБИ «ИСТЕҲСОЛИ МАҲСУЛОТИ ЗАРГАРӢ»

Стандарти салоҳиятҶои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӢ» дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07.10.2024, №31 баррасӣ гардидааст.

Стандарти салоҳиятҶои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӢ» аз ташҳис (экспертиза)-и корфармоён ва ассотсиатсияҶои соҳавии зерин гузаронида шудааст:

№	Ташкилот	Ному насаб	Вазифа	Ҳуҷҷат дар бораи ташҳис
1.	Вазорати саноат ва технологияҶои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон	Сафарзода Б.	Муовини вазир	Хулоса аз 08.10.2024, №15-2246
2.	Ҷамъияти дорои масъулиятш маҳдуди «Топаз»	Нуриддинов Ф.	Директор	Хулоса аз 17.09.2024, №35
3.	Ҷамъияти дорои масъулиятш маҳдуди «Изумруд-2010»	Мухамедов С.	Директор	Хулоса аз 21.08.2024
4.	Ҷамъияти дорои масъулиятш маҳдуди «Тоҷик-Кристалл»	Абдурахмонов У.	Директор	Хулоса аз 27.08.2024, №21
5.	Ҷамъияти дорои масъулиятш маҳдуди «Хизмат»-и ноҳияи Файзобод	Боронзода М.	Директор	Хулоса аз 22.08.2024

Стандарти салоҳиятҶои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӢ»-ро таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1	Саломов Шукурулло	Мушовири директор доир ба масъалаҶои таълими касбӣ ва корҶои методӣ	Агентии меҳнат ва шуғли аҳолӣ
2	Эльбеков Алишер	Омӯзгори тахассусӣ	Муассисаи давлатии «Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон»
3	Ғоибов Аловудин	Устои заргар	Ҷамъияти дорои масъулиятш маҳдуди «Изумруд»

МодераторҶо (миёнчиҶо):

Данило Анишенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёр Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундариҷа

Ихтисорот	7
Муқаддима.....	8
Мафҳумҳои асосӣ.....	9
Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад.....	11
Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа.....	12
Тавсифи умумии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ».....	12
Рӯйхати умумии воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»	13
Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	16
Малакаҳои бақортаъминкунии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 2- юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	16
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалий).....	18
Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)	31
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	38
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.....	65
Талабот ба довталабон	68
Талабот ба омӯзгорон	68
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ	69
Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	72
Малакаҳои бақортаъминкунии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 3- юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	72
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалий).....	74
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	82
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.....	97
Талабот ба довталабон	100
Талабот ба омӯзгорон	100
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ	100
Рӯйхати адабиёт:	103
Замимаи 1: Харитаи функционалии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» ...	104
Замимаи 2: Хулосаҳои соҳа (экспертиза)	110

Ихтисорот

TAC	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функционалӣ (аз ихтисороти « Developing a curriculum », яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
TMT ҚТ	Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТМ ҚТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳият
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бақортаъминкунӣ
СБТМ/ISCO	Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standard Classification of Occupations)
ТМ ҚТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
МТММСТ	Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим
МТКТ	Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ҚДММ	Қамъияти дорои масъулияти маҳдуд
СФ/ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversial Competencies)
SB	Салоҳиятҳои заминавии соҳаи хизматрасонӣ (Service basic)
SI	Салоҳиятҳои касбии соҳаи хизматрасонӣ (Service industry)

Муқаддима

Заргарӣ яке аз қадимтарин ва ҳунарҳои мардумӣ мебошад, ки дар тӯли таърих ба қадру қимат ва ҳунармандӣ доштани маълум аст. Устоҳои заргарӣ бо истифода аз металҳои қиматбаҳо, сангҳои гаронбаҳо ва дигар маводи зебоӣ, ҷиҳозҳо ва орошоти зебо эҷод мекунад. Тоҷикистон дорои захираҳои бузург аз ҷумла, сангҳои қиматбаҳо ва нимқиматбаҳо дар Помир ва минтақаҳои дигар мебошад.

Дар ҳамин замина имрӯз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон корхонаи истеҳсоли дар соҳаҳои гуногуни саноатӣ аз ҷумла, истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ бо ҷойҳои нави кории доимӣ ташкил гардида, талаботи соҳа ба мутахассисони касби мазкур зиёд шуда истодааст.

Бо мақсади баланд бардоштани сифати тайёркунии мутахассисони касбҳои коргарӣ, ки ба талаботи корфармоён ва мувофиқи меъёрҳои стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯӣ бошад, стандарти салоҳияти касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» таҳия карда шудааст.

Стандарти мазкур талаботи асосиро ба салоҳияти касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» бо таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ муқаррар мекунад.

Стандарти салоҳияти касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ, ки мувофиқи қонунгузорӣ ҳуқуқи роҳандозӣ намудани фаъолияти таълимӣ барои амаликунии барномаи таълимӣ доранд, истифода карда мешавад.

Стандарти салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти ибтидоии касбӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон», Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб, Тартиби таъмини сифати таҳассусҳо ва тасдиқкунии таҳассусҳо, Барномаи миёнамуҳлати омода кардани касбҳои коргарии зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбиро барои солҳои 2023-2027 ва «Барномаи касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» таҳия карда шудааст.

Стандарти салоҳиятҳо талаботи таҳассусиро нисбат ба касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», ки ҷавобгӯи талаботи байналмилалӣ мебошанд, дар мувофиқа бо Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо СБТМ-08 (ISCO-08) таъмин менамояд.

Мафхумҳои асосӣ

Бозори меҳнат – низоми ташаккулёбии талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ.

Баҳодихӣ (салоҳиятҳо) – маҷмуи усул ва равандҳо, ки барои баҳодихии дастовардҳои шахс (дониш, маҳорат, малака ва муносибати ӯ, яъне салоҳиятҳо), ки одатан бо шаходатномадихӣ анҷом меёбанд.

Воҳидҳои салоҳияти фароумумӣ (трансверсалӣ) – ин салоҳиятҳои умумӣ мебошанд, ки барои бештари касбҳо ва амалан барои ҳамаи соҳаҳо заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) – ин чунин салоҳиятҳои мебошанд, ки дар доираи муайяни ин ва ё он соҳа талабот доранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ – ин салоҳиятҳои мебошанд, ки барои иҷро намудани фаъолияти касбии мушаххас заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои махсус – ин салоҳиятҳои мебошанд, ки барои иҷрои фаъолияти хоси касбӣ истифода карда мешаванд.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳои, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо – барои гузаронидани баҳодихӣ маълумоти заруриро пешниҳод менамояд, усулҳои муносиб, захираҳои амиқ ва шароитро, ки барои гузаронидани баҳодихии воҳиди салоҳияти мушаххас заруранд, тавсиф менамояд. Номзад дар баҳодихӣ далелҳои мушаххасро пешниҳод менамояд, ки ба баҳодихандагон барои муайян кардан ва қабули қарор, ки оё салоҳияти муайян аз худ карда шудааст ва ё шахси мазкур қорро дар ҷойи корӣ мувофиқи Стандарти салоҳиятҳои касбии тасдиқшуда иҷро карда метавонад, кӯмак мерасонад.

Дескриптор – (аз лотинӣ «descriptor» – тавсифкунанда) – воҳиди лексикӣ, ки барои шарҳ додани мазмуну моҳияти асосии ҳуҷҷат, истифода карда мешавад.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд ва дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Маҳорат – фаъолияти, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва тақрори бисёрқарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натавонад дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Малакаҳои бакоргаъминкунӣ – ин амалҳои бошууронаи мутахассис, ки ба мутобиқшавии бомуваффақият дар бозори меҳнат равона карда шудаанд. Маҳорати ташкил карда тавонистани донишу малакаҳои банақшагирӣ ва пешравии касбӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятҳо барои пешравии бомуваффақият дар бозори меҳнат, дар ҳамаи бахшҳо ва зинаҳои шуғлро дар бар мегирад.

Навсонӣ (вариативӣ) муайян мекунад:

– аҳамияти истилоҳоти асосӣ, ки дар меъёрҳои иҷро истифода мешаванд;

– навсонӣ дар вазъияти корӣ ва ҳолатҳо, ки метавонанд ба фаъолият таъсир расонанд;

– фарқияти мазмунӣ дар вобастагӣ аз воҳидҳои салоҳият ва матни муайян (чун мизочони меҳмонхона аз мизочони барои таъмири кондитсионер фарқ мекунанд);

танҳо ба воҳиди салоҳияти мушаххас дахл доранд, на ба ҳамаи воҳидҳои салоҳиятҳо дар умум.

Стандарт (standard) – ҳуҷҷати меъёрӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳия ва тасдиқ шудааст, дар он талаботи меъёрӣ, қоидаҳо, тавсифот ё принципҳои умумие, ки ба намудҳои гуногуни фаъолият ё натиҷаи онҳо дахл доранд, муайян карда мешаванд. Ҳадафи ин ҳуҷҷат расидан ба сатҳи беҳтарини низоми соҳаи мазкур мебошад.

Стандарти салоҳиятҳои касб – ин ҳуҷҷатест, ки талаботи меъёрии ҳадди аққали дониш, маҳорат, малака ва муносибат (яъне салоҳиятҳо), ки барои сатҳи муайяни таҳассуси касбӣ заруранд, муайян мекунад ва шахс онҳоро бояд дар ҷойи кор дар ҳолатҳои стандартӣ ё тағйирёбанда нишон диҳад. Ҳар як кор мумкин аст, аз стандарти муқарраргардида баландтар иҷро карда шавад, дар ҳеҷ сурат на пасттар аз он. Стандарти салоҳият ба корфармо барои муайян намудани мутобиқати сатҳи таҳассуснокӣ ба талаботи истеҳсолот ёрӣ мерасонад ва маҳорати касбии намоишдодаи шахсро эътироф намуда, доимӣ нигоҳ доштани стандарти олии касбии ӯро тасдиқ менамояд.

Сатҳи таснифоти таҳассусҳо – ин сатҳи нишондоди мураккабии кори иҷрошаванда, мустақилият ва масъулиятнокии коргар, мувофиқ ба ҳар як сатҳ мебошад. Гузаштан аз як сатҳ ба сатҳи дигар маънии онро надорад, ки ҳамаи нишондодҳои сатҳи таҳассусиро тавсифкунанда бояд фарқ кунанд: ҳар як сатҳи навбатӣ ба муносиби дараҷаи пешин мувофиқ кунонида мешавад ва воридкунии ниҳоии ҳамаи тавсифоти сатҳи пешинаро дар назар мегирад.

СБТШ-08 (ISCO-08) – Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standart Classification of Occupations) соли 2008 низоми таснифот ва ҷамъбасти маълумотро дар бораи шугли касбӣ, ки дар асоси барӯйхатгирии оморӣ ва тадқиқот гирифта шудааст, ҳамчунин истифодабарии захираҳои маъмуриро ифода мекунад.

Салоҳият – қобилияти истифода карда тавонишани дониш, маҳорат, малака ва муносибат барои иҷрои супориш ё ҳалли масъалаҳо дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳияти касбӣ – қобилияти истифода карда тавонишани дониш, маҳорат ва малакаҳо барои иҷрои вазифаҳои касбӣ дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака, элементҳои таҷрибаи фарҳангӣ, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ озодона мавқеи худро муайян кунанд, элементҳои онро истифода барад ва муносибати онро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ аз воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ) ва малакаҳои бокортаъминкунӣ иборат мебошад.

Салоҳиятноқӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Таҳлили функционалӣ – ин тавсифи фаъолияти меҳнатӣ тавассути амалкард (функсия) ва натиҷаҳо мебошад. Бартариин чунин муносибат дар он аст, ки он имкон медиҳад тағйирот дар технология ва ташкили меҳнат дар бозори меҳнат фавран ба назар гирифта шавад.

Талаботи бозори меҳнат – эҳтиёҷоти корфармоён ба қувваи корӣ аз рӯи гурӯҳҳои мушаххаси касб ва намудҳои машғулият.

Таҳассус (квалификатсия) – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Таснифоти миллии таҳассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки ҷаҳорҷӯбахоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи милли эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии таҳассусҳо дорои ҷаҳорҷӯбахое мебошад, ки аз якҷанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои таҳассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки ба ҷӣ тавр дар ҷойи кор шахс корро иҷро карда метавонад, таъя мекунад.

Харитаи функционалии касб – ин инъикоси амалкард (функсия)-ҳои асосӣ, ки касби мазкурро ташкил медиҳанд, вазифаҳои ба ин амалкард (функсия)-ҳо дохилгардида ва амалҳои воқеӣ барои иҷро намудани супориш ва ҳалли масъалаҳо дар ҷойи кор, дар шароитҳои тағйирёбанда равона карда шудаанд.

Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо ҷӣ кор мекунад

– Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян кардани самаранокии амалиёти сохтори ТИКТО ҚТ, таъсиррасонии он ба болоравии иқтисодии давлат, яъне алоқа бо бозори меҳнат;

– мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, ноҳия барои рушди минтақаи худ;

– дар бахши таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

– омӯзгорон барои донишҷӯи он, ки чиро ба таълимгирандагон омӯзонанд;

– таълимгирандагон, барои донишҷӯи он, ки ҷӣ хел ва чиро меомӯзанд;

– маъмурияти муассисаҳои таълимӣ барои донишҷӯи он, ки оё сатҳи тайёрии омӯзгорон ва хатмкунандагон ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад ё не;

– корфармоён, ки стандартҳои салоҳиятҳоро барои тақмили таҳассуси касбии кормандон истифода мекунанд, то ин ки ба кормандон дар самти мутобиқшавӣ ба малакаву маҳорат ва донишҳои тағйирёбанда ва салоҳиятнокии онҳо бо сабаби дигаргуниҳои дар технологияи истеҳсолот бамиёномада тавсияҳо диҳанд;

- шаҳрвандони алоҳида, ки меҳоҳанд маълумоти касбӣ гиранд ё сатҳи тахассусии касбии худро ба таври инфиродӣ такмил диҳанд;
- шаҳрвандоне, ки мустақилона таълим гирифтаанд ва меҳоҳанд ҳуҷҷати намунаи давлатӣ (сертификат ё шаҳодатнома) гиранд;
- оила, волидони таълимгирандагон, ки меҳоҳанд фаҳманд, чиро ва чӣ хел фарзандони онҳо таълим мегиранд, пас аз хатми таълим онҳо ба чӣ кор машғул мешаванд;
- шаҳрвандоне, ки меҳоҳанд ба чойи кории дигар гузаранд;
- шаҳрвандоне, ки меҳоҳанд норасоӣҳои худро дар дониш, малака, маҳорат ва муносибат, яъне салоҳиятҳои худ бартараф намоянд;
- шаҳрвандоне, ки фаъолияти соҳибкории худро васеъ кардан меҳоҳанд;
- шаҳрвандоне, ки коргарони беҳтарин шудан меҳоҳанд ва ғайра.

Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа

Дар соҳаи хизматрасонӣ, аини замон стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои меъёрии зерин қабул шудаанд ва амал мекунанд:

- СД (ГОСТ) 30649-99 «Маҳсулоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо. Шартҳои умумии техникӣ»;
- СД (ГОСТ) 30649.1-99 «Маҳсулоти заргарӣ. Усулҳои муайян кардани масса ва андозаи хатӣ»;
- СД (ГОСТ) Р 529572008 «Маҳсулоти заргарӣ. Тамғагузорӣ, бастабандӣ, интиқол ва нигоҳдорӣ»;
- СТ РТ 1040-2005 Маҳсулоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо. Шартҳои умумии техникӣ;
- РСТ 102-93 Маҳсулоти заргарӣ, ки аз рӯи фармоиш сохта ва таъмир карда шудаанд. Шартҳои умумии техникӣ;
- СД (ГОСТ) Р 52599-2006 «Маҳсулоти Заргарӣ. Истилоҳот ва таърифҳо»;
- СД (ГОСТ) 11732008 «Металлҳои қиматбаҳо ва ҳӯлаҳо. Усулҳои таҳлил»;
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият», аз 23.07.2016 с., №1353;
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо», аз 12.05.2001 с., №21;
- Дастурамал доир ба андози аксизӣ, Душанбе соли 2014 (андози ғайримустақим ба нархи фурӯхташавандаи маҳсулоти зераксизӣ).

Тавсифи умумии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»

Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ иҷрои як қатор уҳдадорӣ ва вазифаҳои зиёди маҷмӯи муайяни салоҳиятҳоро талаб намуда, барои сифатнок ва сари вақт амалӣ кардани фаъолияти корӣ дар доираи касб имкон медиҳад.

Аз қадимулайём маҳсулоти заргарӣ-ороишӣ ба таври васеъ истифода бурда мешавад ва ин ҳунар касби пурифтхор мебошад. Нахустин ороиши заргарӣ ҳангоми кандани пирамидаи фиръавн Ҷосер (солҳои 3200-2800 то солшумории мо) ёфт шудааст. Барои заргарони Мисри қадим гӯшвора, гарданбанд, ангуштарии

тиллоӣ, махсус буданд. Дар шароити имрӯза дар соҳаи ин касб, усул, техникаи нави орошоти заргарӣ ва сангҳои қиматбаҳо рушд кардааст.

Касби заргарӣ аз шахс сабру таҳаммули махсусро талаб мекунад. Заргар бояд хусусияти филиз (металл)-ҳои истифодашаванда, сангҳои қиматбаҳо, усулҳои коркарди санг, талаботи техникӣ, усулҳои нақшофарӣ, пардоздихӣ, навҳои нақшу ниғор, қоидаҳои нақшқашӣ, омода кардани асбобу анҷоми кории худро донанд.

Дар фаъолияти заргарон асосан, металлҳои қиматбаҳо ва ранга, наққошӣ, намунаи расм ва нақшо муҳимманд, ки барои тайёр кардани ороиши гардан, курта, дастҳо, ашё барои зинат додани миз, сохтани гулдон, тухфаҳо истифода мешаванд.

Чавононе, ки ба ин касб машғул мешаванд, бояд технологияи амалиёти омодагӣ, усулҳои асосии кор, ҳисоби асосии маводи зарурӣ барои истеҳсол кардани маҳсулоти заргарӣ, амалиёти ороишӣ, васлкунӣ ва ғайраро донанд.

Рӯйхати умумии воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»

Сатҳи Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯи воҳидҳои салоҳиятҳо	
2	Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)		
	ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	
	ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	
	ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия	
	ТС 05-2/01	Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	
	Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)		
	SB 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	
	SB 02-2/01	Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	
	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ		
	SI 7313-01-2/01	Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ	
	SI 7313-02-2/01	Интиҳоб намудани маводи корӣ	
	SI 7313-03-2/01	Иҷро намудани корҳои қолабрезӣ	
	SI 7313-04-2/01	Иҷро намудани корҳои шаклдиҳӣ дар гач (гипс)	
	SI 7313-05-2/01	Иҷро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ	
	SI 7313-06-2/01	Иҷро намудани корҳои дастӣ (филигран)	
	SI 7313-07-2/01	Иҷро кардани корҳои қолабзанӣ (штамповка)	
	SI 7313-08-2/01	Супоридани ҷойи кор	
	3	Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)	

	ТС 06-3/01	Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
	ТС 07-3/01	Такмил додани таҳассуси касбӣ
	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
	SI 7313-09-3/01	Гудохтани фулуз (металл) дар зарфҳои маҳсули заргарӣ (тигел)
	SI 7313-10-3/01	Иҷро кардани корҳои сикказанӣ (чеканка)
	SI 7313-11-3/01	Шинондани сангҳо ба маҳсулоти заргарӣ
	SI 7313-12-3/01	Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо ултрасадо, галтовка ва галванӣ
	SI 7313-13-3/01	Иҷро кардани корҳои суфтагарӣ
	SI 7313-14-3/01	Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо кислотаҳо
	SI 7313-15-3/01	Иҷро кардани корҳо бо бормашина

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Хизматрасонӣ**

Касб: **Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ**

Рамзи касб: (СБТМ-08/ISCO-08): **SI 7313**

Сатҳи Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **14**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 2-юми
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯии воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)	
ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон
ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
ТС 05-2/01	Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
SB 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
SB 02-2/01	Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
SI 7313-01-2/01	Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ
SI 7313-02-2/01	Интихоб намудани маводи корӣ
SI 7313-03-2/01	Иҷро намудани корҳои қолабрезӣ
SI 7313-04-2/01	Иҷро намудани корҳои шаклдиҳӣ дар гач (гипс)
SI 7313-05-2/01	Иҷро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ
SI 7313-06-2/01	Иҷро намудани корҳои дастӣ (филигран)
SI 7313-07-2/01	Иҷро кардани корҳои қолабзанӣ (штамповка)
SI 7313-08-2/01	Супоридани чойи кор

**Малакаҳои бақорғаёминқунии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»,
сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Малакаҳои бақорғаёминқуний	Малакаҳоеро, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳо байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - шунидан ва дарк кардан; - бурро ва кушоду равшан баён намудан; - меҳрубон будан; - суботкор будан; - мубодилаи иттилоот кардан; - бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ муошират кардан.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кори самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - дар дастаҳои синну соли гуногун, новобаста аз чинс, наҷод ва мансубияти динӣ кор кардан; - мустақилона ва ба сифати аъзои даста кор кардан; дақиқ; - масъулнокӣ; - меҳнатдӯстӣ; - эҳтиёткорӣ; - донистани Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба	- зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва бартарарф кардани мушкилот;

даст овардани натичаҳои самаранок мусоидат менамояд	- дурандешӣ; - бовичдонӣ; - маҳорати расонидани ёрии аввалия.
Ташаббус ва ӯҳдабарой, ки барои бадастоварии натичаҳои навоварона (инноватсионӣ) мусоидат менамояд	- мутобиқшавӣ ба вазъиятҳои нав; - муайян кардани имкониятҳои барои дигарон ғайричашмдошт; - татбиқ кардани ғояҳо ба амал; - иштирок дар равандҳои ташаккулёбии пайваста; - омодагӣ ба навоварҳо; - зиракӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияте, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуҳлатро таъмин менамояд.	- мақсадгузори мушаххас ва натичаҳои кор; - банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо, аз ҷумла, идоракунии вақт; - муайян ва ҷобачокунии афзалиятҳо; - Ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; - бодикқатӣ; - қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамайд	- мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; - боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; - устувории ахлоқӣ; - масъулиятнокӣ; - риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки барои мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натичаҳои мусбат мусоидат менамояд	- эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйирот; - омода будан ба сарфи вақт ва саъйу кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; - хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва бидуни он; - самимият барои ғояҳо ва усулҳои нави идоракунии худомӯзӣ; - дастгирии ҳамкорон ва барқарор кардани робитаҳо; - истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор)
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамайд	- доштани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; - хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; - мавҷудияти тавоноии ҷисмонии мувофиқ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали)

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Гузаштан аз муоинаи тиббӣ		ТС 01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодагӣ ва гузаштан аз муоинаи тиббиро бо мақсади таъмин намудан саломатӣ барои иҷрои ухдадорихои вазифавӣ, ошкор ва табобати саривақтии беморӣ ва пешгирӣ аз онро тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба қор қабул шудан; - гузаштани муоинаи тиббии нақшавӣ ва ғайринақшавӣ тибқи чадвали ташкилот.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - маҳорати баён кардани мақсади худ; - маҳорати гӯш кардан ва шунидан; - маҳорати таҳлили тавсияҳои хаттӣ.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Шиносой бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ	1.1. Шиносой бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ. 1.2. Шиносой бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи чадвали тасдиқшуда.	
2. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимавӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи чадвали тасдиқшуда. 2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба қорхона/ташкilot.	

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани беҳдошт (гигиена)-и шахсӣ; - гирифтани маълумот оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ; - гузаштани муоинаи тиббии муқаддимавӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи чадвали тасдиқшуда; - пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба қорхона/ташкilot.
Донишҳои талабшаванда:	- муқаррарот оид ба қонунгузориҳои меҳнат; - маълумотнома/ дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) ва вазифаи он; - қоидаҳои гузаштан аз муоинаи тиббӣ.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - боинтизом; - бомасъул; - бовичдон.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдхӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1. Шиносой бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
1.1. Шиносой бо хуччатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ				✓							
1.2. Шиносой бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда				✓							
Элементи 2: Гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда											✓
2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвирасонӣ ба корхона/ташкilot											✓

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намудҳои муоинаи тиббӣ	<ul style="list-style-type: none"> - муқаддимаӣ; - ҳатмӣ; - даврӣ; - ғайринавбатӣ.
-------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	ТС 03-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур корҳои умумии мақсадноки даста, ки вазифаи умумиро бо қоидаҳои муқаррарнамудаи ташкilot ҳалл мекунад, тавсиф менамояд.. Коргарон дар қомебиҳои даста манфиати шахсӣ доранд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми кор дар коллективи ҳар ташкilot/корхона.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - вучуд надоранд.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ)-и ВС
1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо	1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон. 1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда. 1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани уҳдадориҳои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда.
2. Кор кардан дар даста	2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза. 2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дар даста. 2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёри дигар аъзоёни даста. 2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста.
3. Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)	3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила. 3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ. 3.3. Истифода бурдани <i>муоширати ғайришифоҳии</i> мувофиқ. 3.4. Таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ. 3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан. 3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян. 3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - муошират, алоқаманд ба шунидан (гӯшдиҳӣ); - савол додан; - муоширати хаттӣ, возеҳ ва кӯтоҳ навиштани паём, қайдҳо, мактубҳо; - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан; - ошкор ва воқиф шудан ба вазъияти муноқишавӣ, шикоятҳо дар доираи масъулият; - дар даста кор кардан; - гӯш додан ва шунавидан; - малакаҳои заминавии босаводона хондан; - малакаҳои худидоракунӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон; - бартарҳои кор дар даста; - воситаҳои робитаӣ; - принципҳои кори даста; - тавсифот, усул ва меъёрҳои истифодаи воситаҳои гуногуни муошират; - намудҳои қабул ва қоидаҳои рафтор дар онҳо; - мафҳуми этика ва ахлоқ; - одоби сӯҳбат ва маданияти нутқ; - симои зоҳирӣ; - хусни рафтори расмӣ ва сиёсӣ;

	<ul style="list-style-type: none"> - тарзи рафтор дар ҷойҳои ҷамъияти, ҷойи кор; - одоби сӯҳбатҳои телефонӣ бо мизочон ва ҳамкорон; - калима, ибора ва услуби сӯҳбати телефонӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<ul style="list-style-type: none"> - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан. <p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - масъул; - уҳдабаро; - ташаббусқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоати тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоихавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
	Элементи 1: Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо										
1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон											✓
1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда											✓
1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани уҳдадорихии инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда											✓
Элементи 2. Кор кардан дар даста											
2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза											✓
2.2. Эътирофи фарқиятҳои фарҳангӣ дар даста											✓
2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста											✓

2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста												√
Элементи 3: Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)												
3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила	√											
3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ	√											
3.3. Истифода бурдани муоширати ғайришифоҳии мувофиқ	√											
3.4. Изҳори таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ	√											
3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гуш кардан	√											
3.6. Интихоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян	√											
3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ	√											

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Фарқиятҳои фарҳангӣ –	- намудҳои саломдиҳӣ, хайрбод ва гуфтугӯ; - забони имову ишораҳо; - махсусияти услубҳои миллии муомилаи корӣ; - махсусияти муносибати байнифарҳангӣ.
Муоширати ғайришифоҳӣ :	- забони имову ишора; - риоя кардани фосолаи муайян байни шарикон.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Расонидани ёрии аввалия	ТС 04 – 2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои заруриро барои расонидани ёрии аввалия ва нигоҳдории ҳаёт дар давраи то расонидани ёрии тиббӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - хангоми арзёбии ҳолатҳои руҳдода, бартараф кардани таваккалҳои мушаххас, хавф ва захмҳои ба он алоқаманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03 – 1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС

1. Арзёбии ҳолати рухдода	1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани хатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон. 1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида. 1.3. Даъват намудани ёри таъчилӣ. 1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан. 1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида. 1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан.
2. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд	2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра). 2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда. 2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба начот додани ҷабрдида.
3. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ	3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ. 3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат.
4. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон	4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст. 4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст. 4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан.
5. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ	5.1. Додани нафаси сунъӣ. 5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина.
6. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ	6.1. Истифода бурдани усули Геймлих. 6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа.
7. Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан	7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар. 7.2. Коркарди ҷойи сӯхта.
8. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна	8.1. Санҷидани нишонаҳои зарбхӯрӣ. 8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарҷарҳзанӣ, дилбеҳузурӣ).
9. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра	9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра. 9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ.
10. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ	10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил. 10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб. 10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
11. Ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ иттилоъ додан	11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва ҷораҳои андешида. 11.2. Иттилоъ додан оид ба доруворихҳои истифодашуда.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - муайян намудани хатарҳои барқӣ; - бартараф намудани хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизоти барқӣ; - арзёбии вазъият ва кам кардани хунравӣ;
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, ва арзёбии ҳолати чабрдида; - даъват намудани ёрии таъчилӣ; - иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда; - оромона ба чабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан; - истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани чабрдида; - бо чабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан; - истифодаи тахтача/чӯбча барои мустаҳкам кардани шикаст; - додани нафаси сунъӣ; - масҳ кардани дил ва қафаси сина; - хондан, фаҳмидани дастурамал ва истифода бурдани он; - истифодаи воситаҳои сӯхторхомӯшкунӣ; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб; - расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарии барқӣ; - хатарҳои барқии ҳангоми кор руҳдода; - қоидаҳои бартарафкунии хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - амалҳо оид ба наҷот додани чабрдида; - дастури Ҳилоли Аҳмар оид ба принципҳои расонидани ёрии аввалия; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ ва нафасгиршавӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна ва осеб дидани сутунмуҳра; - монешавии роҳҳои нафасгирӣ/нафастангӣ; - сӯхтан (ҳароратӣ, кимиёвӣ, барқӣ, соишхӯрӣ); - қоида ва тартиби додани нафаси сунъӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизакор; - масъул; - уҳдабаро; - мушфиқ; - раҳмдил.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамой (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Арзёбии ҳолати руҳдода											
1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани <i>хатар</i> , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон			✓								
1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида			✓								
1.3. Даъват намудани ёрии таъчилӣ			✓								
1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан									✓		
1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида									✓		
1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан									✓		
Элементи 2: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд											
2.1. Баргараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра)									✓		
2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда									✓		
2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба начот додани ҷабрдида									✓		

Элементи 3: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ										
3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ									√	
3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат									√	
Элементи 4: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон										
4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст									√	
4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст									√	
4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан									√	
Элементи 5: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ										
5.1. Додани нафаси сунъӣ									√	
5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина									√	
Элементи 6: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ										
6.1. Истифода бурдани усули Геймлих									√	
6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа									√	
Элементи 7: Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан										
7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар									√	
7.2. Коркарди ҷойи сӯхта									√	
Элементи 8: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна										
8.1. Санчидани нишонаҳои зарбхӯрӣ									√	
8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарчархзанӣ, дилбеҳузурӣ)									√	
Элементи 9: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра										
9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра									√	
9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ									√	
Элементи 10: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ										
10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил									√	

10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб									√		
10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ									√		
Элементи 11: Ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ иттилоъ додан											
11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва чораҳои андешида									√		
11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда									√		

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Хатар –	- ҷисмонӣ; - биологӣ; - кимиёвӣ; - марбут ба омили инсонӣ.
Усули Геймлих –	Тартиби амали ҳангоми расонидани ёрӣ ба нафасгиршуда: - бояд аз паси ҷабрдида истода (агар ҳанӯз рост истода ва ба ҳуш бошад), бо дастон ўро дар бар гирифтанд; - як дастро мушт карда, бо он тарафе, ки ангушти калон дорад, ба шиками ҷабрдида дар сатҳи байни нофу қавсақҳои тахта (қабурға)-ҳо гузоштан; - кафи дигар дастро ба болои мушт гузошта, бо тапишдиҳии зуд ба боло бо мушт ба шикам зер мекунад; - дастонро баробари ин якбора аз оринҷ қат мекунад, лекин қавсақи синаи ҷабрдида зер кардан лозим нест; - ин усулро ҳангоми зарурат чанд маротиба такрор мекунад, то роҳи нафас кушода нашавад; - агар роҳи нафас кушода шавад, нафасгирии одам барқарор мешавад ва рангу рӯяш муътадил мегардад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	ТС 05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шиносӣ бо технологияи иттилоотиро дар сатҳи заминавӣ - кор бо муҳаррири матнӣ ва графикӣ, почтаҳои электронӣ, ҷустуҷӯ ва бозкашии (скачивание) иттилоотро аз Интернет тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - қобили истифода ба ҳар корманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - тавониستاني хондан ва навистан.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Шиносӣ бо сохти компютер	1.1. Шиносӣ бо таърихи рушди техникаи компютерӣ. 1.2. Шиносӣ бо функсияҳо (амалкардҳо)-и қисмҳои асосии компютери фардӣ . 1.3. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер .
2. Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»	2.1. Омода намудани компютер ба кор. 2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмаҷаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) .

	2.3. Кор кардан бо файлҳо. 2.4. Кор кардан бо <i>лавҳаи идоракунӣ</i> .
3. Кор кардан дар барномаи офисӣ	3.1. Кор кардан дар барномаи «WORD». 3.2. Кор кардан дар барномаи «POWER POINT». 3.3. Кор кардан бо муҳаррири матнӣ. 3.4. Кор кардан бо муҳаррири графикӣ.
4. Пайваст ва истифода намудани «Интернет»	4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет. 4.2. Кор кардан бо <i>хадамоти ҷустуҷӯӣ</i> ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот. 4.3. Кор кардан бо <i>браузерҳо</i> .
5. Кор кардан бо почтаҳои электронӣ	5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ). 5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - пайваст кардани таҷҳизоти компютерӣ; - муайян намудани наслҳои компютерҳо; - кор кардан бо қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер, манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - истифода намудани компютерҳо ва барномаҳои он; - кор кардан бо ҳомили файлҳо; - кор кардан бо барномаҳои зиддивирӯсӣ; - сохтани файлҳо ва сабт кардани онҳо дар компютер; - сохтани файли «WORD» дар компютер ва сабт кардани он; - сохтани файли барномаи «POWER POINT» ва сабт кардани он; - чоп кардани ҳуҷҷатҳо дар чопгар; - ворид намудани расм ва графикҳо дар барномаҳои офисӣ; - ҷӯрсозии параметрҳои Интернет; - боргирии маълумот аз Интернет; - кор кардан бо ҷустуҷӯгарҳо (браузерҳо)-и Интернет; - кор кардан бо мессенҷерон; - қабул, ирсол ва эътиноӣ (игнорировать) мактубҳои почтаи электронӣ.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - наслҳои компютерҳо; - қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер; - гурӯҳи тугмаҳо (клавишҳо); - функцияҳои қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер), манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - системаи амалиётии компютер; - драйверҳои қисмҳои иловагӣ; - лавҳаи идоракунӣ ва дохилшавӣ ба он; - намудҳои барномаҳои офисӣ; - тарзи насб кардани барномаҳои офисӣ дар компютер; - тартиби кори барномаҳои офисӣ; - дастрас намудани барномаҳои офисӣ аз Интернет ва ширкати истеҳсолкунанда; - таҷҳизот ва дастгоҳ барои пайвастшавӣ ба хатти Интернет; - тарзи бехатар кор кардан дар шабакаи Интернет;

	<ul style="list-style-type: none"> - хадамоти чустучӯй ва шабакаҳои иҷтимоӣ; - кибернетика ва кибертерроризм ва пешгири аз онҳо; - намудҳои мессенҷерон ва тарзи кори онҳо; - почтаи электронӣ ва тарзи дурусти истифода он; - беҳатарӣ ва ҳифзи маълумот ҳангоми кор бо почтаҳои электронӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - масъул; - эҳтиётқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷаҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Шиносоӣ бо сохти компютер											
1.1. Шиносоӣ бо таърихи рушди техникаи компютерӣ			√								
1.2. Шиносоӣ бо функсияҳои қисмҳои асосии компютери фардӣ			√								
1.3. Кор қардан бо қисмҳои иловагии компютер	√										
Элементи 2: Кор қардан дар барномаи «WINDOWS»											
2.1. Омода намудани компютер ба кор	√										
2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмаҷаҳо (клавишҳо) дар ҳарфқалид (клавиатура)	√										
2.3. Кор қардан бо файлҳо	√										
2.4. Кор қардан бо лавҳаи идорақунӣ	√										
б. Элементи 3: Кор қардан дар барномаи офисӣ											
3.1. Кор дар барномаи «WORD»		√									
3.2. Кор дар барномаи «POWER POINT»							√				

3.3. Кор бо муҳаррири матнӣ		√											
3.4. Кор бо муҳаррири графикӣ		√											
Элементи 4: Пайваст ва истифода намудани «Интернет»													
4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет		√											
4.2. Кор кардан бо хадамоти ҷустуҷӯӣ ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот		√											
4.3. Кор кардан бо браузерҳо		√											
Элементи 5: Кор кардан бо почтаҳои электронӣ													
5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ)		√											
5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ		√											

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Компютери фардӣ (КФ) – ин:	- компютере, ки онро танҳо як одам истифода мебарад (ё соҳибӣ мекунад) (аз калимаи «personal», яъне барои як фард)
Қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер - ин:	<p><i>қисмҳои асосии компютер:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - монитор; - блоки системавӣ; - ҳарфкалид (клавиатура); - мушак. <p><i>қисмҳои иловагии компютер:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - принтер; - УПС; - овозбарор; - гӯшмонак (наушник); - сканер; - ёдгара//флеш-захирасоз (накопитель); - модем.
Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) – ин:	- тақсимои тугмачаҳо (клавишҳо)-и ҳарфкалид (клавиатура) дар асоси функция ва ҷойгиршавии онҳо. Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) тақсим мешавад: - ба иловагӣ, алифбой –рақамӣ, хизматӣ, функционалӣ, барои кор бо курсор муқарраргардида.
Лавҳаи идоракунии – ин:	- қисмати истифодашавандаи интерфейс Microsoft Windows, ки иҷрои амалҳои асосӣ оид ба ҷӯрсозии система, ҷун иловакунии ва ҷӯрсозии дастгоҳ, насб ва деинсталлятсияи (интисоби)-и барномаҳо, идоракунии баҳисобгирии сабтҳо, воридкунии имконоти махсус ва инчунин, якчанд амалҳои дигари марбут ба идоракунии системаро имкон медиҳад.
Хадамоти ҷустуҷӯии	- yandex;

Интернет - ин:	- google; - yahoo bing ва ғайра.
Браузер - ин:	- барномае, ки бо ёрии он веб-саҳифаҳо аз назар гузаронида мешаванд. Новобаста аз оне, ки намудҳои гуногуни браузер зиёданд, мазмуни кори онҳо ин - кушодани сомонаҳо мебошад. Барои ин, дар ҳар браузер сатри нишонигӣ вучуд дорад-майдоне, ки дар он номгӯии сомона барои кушодашавии он чоп/навишта мешавад.

Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	СВ-01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди қатъиян риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва қоидаҳои бехатарии зидди сӯхторро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҳама ҷойҳои корӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС-01-1/01 Гузаштан аз муоинаи тиббӣ; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат	1.1. Риоя намудани дастурамалҳои вазифавӣ ва қоидаҳои дохилии корхона. 1.2. Мусоидат намудан дар ташкили шароити бехатарии корӣ. 1.3. Хабар додан оид ба корношоямии таҷҳизот, асбобҳо, дастгоҳҳо, воситаҳои муҳофизатӣ ва зуд бадшавии вазъи саломатӣ. 1.4. Риоя намудани низоми муқарраршудаи меҳнат ва истироҳат, қоидаҳои интизоми меҳнат. 1.5. Гузаронидани дастурдиҳӣ оид ба истифодаи воситаҳои муҳофизати шахсӣ.
2. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ	2.1. <i>Гузашигани дастурдиҳӣ</i> (муқаддимавӣ, ибтидоӣ, ҷорӣ) оид ба техникаи бехатарӣ. 2.2. Пӯшидани либосҳои махсус ва <i>воситаҳои муҳофизатӣ</i> . 2.3. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии барқӣ. 2.4. Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо асбоб ва таҷҳизоти корӣ. 2.5. Истифода намудани дастгоҳҳои электронӣ мувофиқи дастурҳо ва шиносномаи техникаи онҳо.
3. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии барқӣ	3.1. Санҷидани коршоямии дастгоҳҳои барқӣ. 3.2. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти барқӣ ва дастгоҳҳо пеш аз истифодабарӣ.
4. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор	4.1. Иҷро намудани талаботи дастурамали бехатарии сӯхтор. 4.2. <i>Тахлия (эвакуатсия)-и кормандон ва мизочон/фармоишгарон</i> аз рӯи нақшаи кӯчонидан. 4.3. Истифода бурдани воситаҳои сӯхторҳомӯшкунӣ тибқи дастурамал.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани талаботи беҳдошти (санитария)-и истеҳсолӣ; - кор кардан мувофиқи дастурнамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷои кор; - истифодаи либоси махсуси корӣ ва воситаҳои ҳимоявӣ; - шинос шудан бо санадҳои меъёрии техникии ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - пайдо намудани маълумот оид ба тартиботи дохилии ташкилот/корхона; - гирифтани иҷозат барои иҷрои корҳо аз рӯи супоришнома ва ё амр; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ тибқи талаботи муассиса/ташкилот; - санчиши абзорҳои барқӣ, таҷҳизот қабл аз истифодабарӣ ва расонидани иттилоот ба барқӣ оид ба носозиҳо; - санчидани ҳолоати таҷҳизот, асбобу анҷоми барқӣ пеш аз истифодабарии онҳо; - мӯътадил гардондани параметрҳои микроиклим дар сеҳи заргарӣ; - ҳифз намудани коргарон аз садо, ларзиш, шуоъҳои электромагнитӣ ва ғ.; - таъмини намудани меъёрҳои зарурии равшании табиӣ ва сунъӣ; - истифодаи воситаҳои муҳофизатии барқӣ; - санчидани ҳолати коршоямии воситаҳои ҳимоявӣ; - истифода бурдани системаи эҳтиётӣ; - истифодаи воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурнамал ва таъйинот; - расонидани ёрии аввалия ҳангоми сӯхтан.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи беҳатарии муқаррароти дохилии ташкилот; - қоидаҳои техникаи беҳатарии барқии муқаррароти дохилии ташкилот; - қоидаҳои беҳатарии зидди сӯхтори муқаррароти дохилии ташкилот; - қоидаҳои истифодаи таҷҳизот; - қоидаҳои тахлия дар ҳолатҳои фавқулода; - қоидаҳои истифодабарии воситаҳои оташнишонӣ; - қоидаҳои беҳатарӣ, дастурҳо оид ба беҳатарӣ; - санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти соҳибкорӣ ва тичоратӣ; - асосҳои ҷомеашиносӣ, равшаншиносӣ ва ҳавасмандкунии меҳнатӣ; - талаботи беҳдошт (санитария) –и биноҳои саноатӣ, анборҳо ва биноҳои маишӣ – беҳбудсозӣ; - асосҳои технологияи истеҳсолот; - асосҳои қонунгузории меҳнат; - дастур оид ба истифодабарии таҷҳизот ва дастгоҳҳо; омилҳои истеҳсолии хатарнок ва зараровар; - сабабҳои сар задани сӯхтор ва пешгирӣ аз онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат;

	<ul style="list-style-type: none"> - тозақор; - масъулнок; - ўхдабаро; - ташаббусқор; - мушфиқ.
--	--

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоидиҳии маҳсулоати тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот / case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат											
1.1. Риоя намудани дастурамалҳои вазифавӣ ва қоидаҳои дохилии қорхона	√		√								
1.2. Мусоидат намудан дар ташкили шароити бехатарии қорӣ	√			√							
1.3. Хабар додан оид ба қорношоямии таҷҳизот, асбобҳо, дастгоҳҳо, воситаҳои муҳофизатӣ ва зуд бадшавии вазъи саломатӣ	√			√							
1.4. Риоя намудани низоми муқарраршудаи меҳнат ва истироҳат, қоидаҳои интизоми меҳнат	√			√							
1.5. Гузаронидани дастурдихӣ оид ба истифодаи воситаҳои муҳофизати шахсӣ	√			√							
Элементи 2: Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ											
2.1. <i>Гузаштани дастурдихӣ</i> (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, қорӣ) оид ба техникаи бехатарӣ	√			√							
2.2. Пӯшидани либосҳои махсус ва <i>воситаҳои муҳофизатӣ</i>	√			√							

2.3. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии барқӣ	√		√								
2.4. Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо асбоб ва таҷҳизоти корӣ	√		√								
2.5. Истифода намудани дастгоҳҳои электронӣ мувофиқи дастурҳо ва шиносномаи техникаи онҳо	√		√								
Элементи 3: Риоя намудани қоидаҳои бехатарии барқӣ											
3.1. Санҷидани коршоямии дастгоҳҳои барқӣ	√			√							
3.2. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти барқӣ ва дастгоҳҳо пеш аз истифодабарӣ	√			√							
Элементи 4: Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор											
4.1. Иҷро намудани талаботи дастурамали бехатарии сӯхтор	√			√							
4.2. Тахлия (эвакуатсия)-и кормандон ва мизочон/фармоишгарон аз рӯи нақшаи кӯчонидан	√			√							
4.3. Истифода бурдани воситаҳои сӯхторхомӯшкунӣ тибқи дастурамал	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Қоидаҳои техникаи бехатарӣ - ин:	- системаи чорабиниҳои муташаккилона, санадҳои меъёрӣ, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи таъсири омилҳои хатарноки истеҳсоли ба коргар.
Гузаштани дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ - маъно дорад:	- қабл аз иҷозатдиҳии коргар ба иҷрои вазифаи худ сардор ва шахсони масъул оид ба бехатарӣ уҳдадоранд бо одам ва корманд дастурдиҳии техникаи бехатариро гузаронанд ва имзои дастургирандари дар журнали техникаи бехатарӣ ба қайд гиранд. Қоидаи мазкур–шарти ҳатмии муносибатҳои меҳнатӣ, батартибдаровардашудаи Кодекси Меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Гузаштани он ҳатто ба роҳбари ширкат ҳатмист. Танҳо баъди шиносӣ бо дастур оид ба техникаи бехатарӣ кормандро метавон ба иҷрои корҳо иҷозат дод.
Либоси махсус - ин:	- сарпӯшҳо (тоскулоҳ, берет), костюмҳои гуногун, шим, комбинезон, камзӯл, дастпӯш, пойафзол ва монанди инҳо, яъне он чизҳое, ки ба предметҳои либос тааллуқ доранд ва барои аз омилҳои хатарноки беруна муҳофизат кардани ҳаёт ва

	саломатии кормандон дар раванди иҷрои корҳо таъйинот доранд.
Қоидаҳои бехатарии барқӣ - ин:	- системаи тадбирҳои муташаккилонаи воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи расиш ба қисмҳои чараёнгузар ва таъсиррасонии он ба коргар.
Қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор - ин:	- системаи тадбирҳои муташаккилонаи воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи ҳолати хатари оташ, барҳамдиҳии он ва таъсиррасонии омилҳои хатарноки истеҳсоли ба коргарон.
Воситаҳои сӯхторхомушкунӣ - ин:	- воситаи махсуси дар ихтиёрдошта ва инчунин, асбобу анҷоми истифодашаванда барои оташнишонӣ (ҷумаки оташнишонӣ (гидрант), рӯдаҳои оташнишонӣ, оташнишонак, қум, об, чангаки сӯхторнишонӣ, мисрон (лом), бел, сатил ва ғайра).
Тахлия (эвакуатсия)-и кормандон ва мизочон/фармоишгарон - ин:	- маҷмуи чорабиниҳои ташкилотӣ барои баровардани кормандон ва мизочон/фармоишгарон аз минтақаҳои фавқулода ба макони бехатар.

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ		СВ 02-3/01
Воҳиди салоҳиятҳои мазкур, маҳорат ва дониши зарурӣ барои фаҳмиш ва истифодаи фарқкунанда аз забони тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва ғ.) дар мисоли истифодаи ифодаҳое, ки доимӣ дар ҷои кор (саломдиҳӣ, хайрухуш, бахшиш ва ғ.) маъмуланд, инъикос мекунад.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - кормандони ҳама сатҳҳои соҳаи мазкур.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - надорад.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Муоширати боадабона бо мизочон/фармоишгарон	1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур. 1.2. Истифодаи ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзарат, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон. 1.3. Истифодаи забони имову ишора ё луғат, агар монеаи забонӣ пайдо шавад. 1.4. Истифодаи захираҳои мувофиқ ва мурочиат ба ёриҳои ҳамкорон - донандагони забони мазкур.	
2. Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва диг.), барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷои кор	2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират . 2.1. Истифодаи ҳама гуна усулҳои визуалӣ барои бехтар ва иваз кардани муоширати шифоҳӣ.	

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - малакаҳои робитаӣ ва байнишахсии муоширати ҳалимона бо ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон; - истифода намудани калимаҳои асосӣ, ибораҳо, ифодаҳои кӯтоҳ ва рақамҳо, барои муошират бо мизочон/фармоишгарон зарур, мувофиқ ба чои корӣ мушаххас; - истифода намудани забони имову ишора ё луғат; - талаффуз намудани калимаҳо ва ибораҳо барои иҷрои кор; - талафузи номҳои таҷҳизоти муҳофизати шахсӣ ва либоси махсус бо забони омӯхташаванда; - талафузи номгӯӣ асбоб ва таҷҳизотҳо, нишонаҳо дар аломатҳои огоҳкунанда.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - алифбои забони омӯхташаванда; - оид ба масъалаҳои робитаҳои фарҳангӣ, роҳ надодани таҳқиқҳои тасодуфӣ ба ҳамкасбон ё шарикон; - қоидаҳои талаффузи калимаҳо ва ибораҳо; - қоидаҳои талаффузи калимаҳо ва ибораҳо; - номҳои таҷҳизоти муҳофизати шахсӣ ва либоси махсус; - номгӯӣ асбоб ва таҷҳизотҳо бо забони хоричӣ; - нишонаҳо дар аломатҳои огоҳкунанда.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ҳалим; - мушфиқ; - ташаббускор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷҷағҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муоширати боадабона бо мизочон/фармоишгарон											
1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур.				√							
1.2. Истифодаи ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзарат, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон.				√							

1.3. Истифодаи забони имову ишора ё луғат, агар монеаи забонӣ пайдо шавад.				√							
1.4. Истифодаи захираҳои мувофиқ ва муроҷиат ба ёри ҳамкорон - донандагони забони мазкур.				√							
Элементи 2: Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва диг.), барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷои кор											
2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳои барои давом додани муошират				√							
2.2. Истифодаи ҳама гуна усулҳои визуалӣ барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифоҳӣ				√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ибораҳои маъмули зуд-зуд истифодашаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - субҳ ба хайр; - корхоятон чи тавр? - то боздид; - ба шумо чӣ кумак карда метавонам? - бубахшед ман шуморо намефаҳмам; - Шумо бо забони...гап мезанед? ва ғайра.
Захираҳои мувофиқ:	<ul style="list-style-type: none"> - дафтарча барои қайди ёдоштҳо, сабти калимаҳо, абзорҳо барои афзун кардани луғат; - луғатҳои гуногун (мавзӯӣ, касбҳои ҷудогона, бо расмҳо ва ғ.); - китобчаҳо (брошюраҳо); - имзоҳо бо тавзеҳот; - сомонаҳо барои тарҷума.
Муошират:	<ul style="list-style-type: none"> - маслиҳатҳо ва эзоҳ додан; - пешниҳод намудани маълумотҳо, монанди: соати корӣ, намуди кор, нархнома ва ғ.; - кумак дар доираи вазифаҳои худ, инчунин ба ҳамкорон/мизочон аз рӯи хоҳиши онҳо; - фаҳмондан ва таъмин кардани самтҳои одӣ ва ғ.
Усулҳои визуалӣ (дидорӣ):	<ul style="list-style-type: none"> - қайд, нишон додани иттилооти зарурӣ дар хуччатгузорӣ, хуччатҳо ва нақшаҳо; - истифодаи калкулятор барои арзиши музди кор ва хароҷотҳои муайян; - истифода намудани забони имову ишора; - нишон додани ашъи мушаххас.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Санчидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ		SI 7313-01-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди санчидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ, омодагии онҳоро барои иҷро вазифаи мушаххас бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҳама ҷойҳои корӣ.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SB 02-2/01 Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС	
1. Санчидани мавҷудияти асбобу олоти корӣ ва коршоямии онҳо	<p>1.1. Тартиб додани рӯйхати асбобу олоти корӣ.</p> <p>1.2. Интиҳоб намудани асбобу <i>олоти корию асосӣ</i>.</p> <p>1.3. Интиҳоб намудани асбобу <i>олоти корию ёрирасон</i>.</p> <p>1.4. Санчидани ҳолати бутунӣ ва мустаҳкамии асбобу олоти корӣ.</p> <p>1.5. Санчидани мувофиқатии асбобу олоти корӣ барои иҷроӣ вазифаи мушаххас.</p>	
2. Санчидани коршоямии таҷҳизоти корӣ	<p>2.1. Санчидани ноқилҳои таъминкунандаи қувваи барқ ба таҷҳизот.</p> <p>2.2. Аз назар гузаронидани бутунии таҷҳизоти корӣ.</p> <p>2.3. Санчидани мустаҳкамии <i>таҷҳизоти рӯймизӣ</i>.</p> <p>2.4. Аз назар гузаронидани ҳолати корию дандонаҳо (шестерня) ва дигар қисмҳои даврзанандаи таҷҳизоти корӣ.</p> <p>2.5. Санчидани мавҷудияти <i>рӯйпуши махсус (кожух)</i> барои чамбоварии оҳанмайдаҳо (стружек) дар мизи пармакунӣ.</p>	
Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизоти корӣ; - истифода намудани либоси махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - кор кардан бо асбобу таҷҳизоти корӣ мувофиқи дастурамали истифодабарии онҳо; - санчидани мавҷудияти ҷойи корӣ бо таҷҳизоти зарурӣ; - омода намудани ҷойи кор барои фаъолияти бехатар; - аз назар гузаронидани мавҷудият ва эътимоднокии заминвасла; - истифода намудани таҷҳизот ва асбобҳои коршоям танҳо барои иҷроӣ супоришҳои додашуда; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ; - ҷобачо кардани асбобу олоти корӣ банди анҷоми кор. 	
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон; - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизоти корӣ; - қоидаҳои тартиб додани рӯйхати асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - тартиби санчидани коршоямии асбобу олоти корӣ; - дастурамал оид ба истифодабарии таҷҳизоти барқӣ; - тартиби интиҳоби асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ мутобиқ ба иҷроӣ супориши мушаххас; 	

	<ul style="list-style-type: none"> - тартиби омода кардани чойи кор; - номгӯи асбобу таҷҳизот барои коркарди маҳсулоти заргарӣ ва тартиби истифодабарии онҳо - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - масъул; - эҳтиётқор; - ташаббусқор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Ҷунамой (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Санҷидани мавҷудияти асбобу олоти корӣ ва коршоямии онҳо											
1.1. Тартиб додани рӯйхати асбобу олоти корӣ	√			√							
1.2. Интиҳоб намудани асбобу <i>олоти кори асосӣ</i>	√			√							
1.3. Интиҳоб намудани асбобу <i>олоти кори ёрирасон</i>	√		√								
1.4. Санҷидани ҳолати бутунӣ ва мустақамии асбобу олоти корӣ	√			√							
1.5. Санҷидани мувофиқатии асбобу олоти корӣ барои иҷрои вазифаи мушаххас	√			√							
Элементи 2:											
2.1. Санҷидани ноқилҳои таъминкунандаи қувваи барқ ба таҷҳизот	√			√							
2.2. Аз назар гузаронидани бутунии таҷҳизоти корӣ	√			√							

2.3. Санчидани мустаҳкамии <i>таҷҳизоти рӯимизӣ</i>	√	√									
2.4. Аз назар гузаронидани ҳолати кори дандонаҳо (шестерня) ва дигар қисмҳои даврзанандаи таҷҳизоти корӣ	√	√									
2.5. Санчидани мавҷудияти <i>рӯйпушии махсус (кожух)</i> барои ҷамъовариҳои оҳанмайдаҳо (стружек) дар мизи пармакунӣ	√	√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<i>Олоти кори асосӣ</i> – инҳо:	- горелкаҳо, валтсҳо, тигелҳо, филерҳо, ригелҳо, лобзикҳо, «цанговые ручки».
<i>Олоти ёрирасони корӣ</i> – инҳо:	- пармаҳо (бормашина) ва микромоторҳо таҷҳизоти махсусе мебошанд, ки барои коркарди омодагӣ ва ниҳии маводҳои гуногун, маҳсулотҳои нимтайёр ва тайёр пешбинӣ шудаанд. Вобаста ба модел онҳо барои фрезеркунии сабук, сайқал додан, кандакорӣ ва суфта кардани маснуоти аз масолеҳи гуногун сохташуда истифода мешаванд. Барои тағйир додани самти фаъолият, шумо танҳо бояд сарқапи (насадка) онро иваз кунед.
<i>Таҷҳизоти рӯимизӣ</i> – ин:	- валтс; - дастгоҳи пармакунӣ; - лобзикҳо.
<i>Рӯйпушии махсус (кожух)</i> – ин:	- рӯйпуши берунии мошин, асбоб, механизм, дастгоҳ- барои маҳкам кардан ва нигоҳ доштани ҷузъҳои алоҳидаи конструксия ва ҳамчун панҷараи муҳофизатӣ барои қисмҳои берунӣ ва ҳаракаткунандаи таҷҳизот мебошад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Интиҳоб намудани маводи корӣ	SI 7313-02-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди интиҳоби масолеҳи асосии фулузӣ (металлӣ), масолеҳи ғайриметаллӣ ва ёрирасон бо назардошти риояи технологияи корҳо ва қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҳама ҷойҳои корӣ пеш аз оғози иҷрои кор.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-01-2/01 Санчидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Интиҳоб намудани масолеҳи асосии фулузӣ (металлӣ) барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ	1.1. Интиҳоб намудани <i>металлҳои қимматбаҳо</i> . 1.2. Интиҳоб намудани <i>хӯлаҳои (сплавы) металлҳои қимматбаҳо</i> . 1.3. Интиҳоб намудани <i>металлҳои ранга (цветные металлы)</i> . 1.4. Интиҳоб намудани <i>хӯлаҳои (сплавы) металлҳои ранга</i> .

2. Интиҳоб намудани масолеҳи ғайриметаллӣ барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ	2.1. Интиҳоб намудани <i>сангҳои қиматбаҳо, нимқиматбаҳо</i> . 2.2. Интиҳоб намудани <i>сангҳои ороишӣ</i> . 2.3. Интиҳоб намудани <i>сангҳои органикӣ ва сунъӣ</i> . 2.4. Интиҳоб намудани <i>маводҳои иловагӣ</i> .
3. Интиҳоб намудани <i>масолеҳи ёрирасон</i> барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ	3.1. Интиҳоб намудани <i>кислотаҳо</i> . 3.2. Интиҳоб намудани <i>намакҳо</i> . 3.3. Интиҳоб намудани <i>ишқорҳо</i> барои пошидани кимиёвӣ ва пассиватсия, таҳлили хӯлаҳои платина, ҷилои тиллоӣ ва ғайра. 3.4. Интиҳоб кардани <i>масолеҳи ба оташ тобовар</i> . 3.5. Интиҳоб намудани <i>хамираи фиксинг ва моддаҳои қатронмонанд (муммонанд)</i> . 3.6. Интиҳоб намудани <i>припой ва флюс</i> .

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - интиҳоб намудани масолеҳи масрафшавандаи асосии фулузӣ; - интиҳоб намудани сангҳои қиматбаҳо ва нимқиматбаҳо, ороишӣ ва сунъӣ вобаста ба таъинот; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои химоявӣ; - тартиб додани рӯйхати маводи асосӣ ва ёрирасон; - истифода бурдани кислотаҳо, ишқорҳо, намакҳо ва дигар маводи кимиёвӣ мувофиқи таъинот; - аз назар гузаронидани мавҷудият ва эътимоднокии заминвасла; - истифода намудани таҷҳизот ва асбобҳои коршоам танҳо барои иҷрои супоришҳои додашуда; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон; - санадҳои меъёрӣ ва ҳуқуқӣ дар соҳаи истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ; - асосҳои маводшиносӣ; - маълумот оид ба металлҳои қиматбаҳо ва ранга; - хусусиятҳои кимиёвӣ ва физикавии металлҳои қиматбаҳо, ранга ва хӯлаҳои онҳо; - фарқияти металлҳои қиматбаҳо ва ранга аз хӯлаҳои онҳо; - дастурамал доир ба истифодабарӣ ва нигоҳдории кислотаҳо, ишқорҳо намакҳо ва дигар маводи кимиёвӣ; - фарқияти сангҳои ороишии органикӣ ва сунъӣ; - хусусиятҳои хоси маводҳои ба оташ тобовар.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизакор; - масъул; - эҳтиёткор; - ташаббускор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳоҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуччагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Интиҳоб намудани масолеҳи асосии фулузӣ (металлӣ) барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ											
1.1. Интиҳоб намудани <i>металлҳои қимматбаҳо</i>	√			√							
1.2. Интиҳоб намудани <i>хӯлаҳои (сплави) металлҳои қимматбаҳо</i>	√			√							
1.3. Интиҳоб намудани <i>металлҳои ранга (цветные металлы)</i>	√			√							
1.4. Интиҳоб намудани <i>хӯлаҳои (сплави) металлҳои ранга</i>	√			√							
Элементи 2: Интиҳоб намудани масолеҳи ғайриметаллӣ барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ											
2.1. Интиҳоб намудани <i>сангҳои қиматбаҳо, нимқиматбаҳо</i>	√			√							
2.2. Интиҳоб намудани <i>сангҳои ороишӣ</i>	√			√							
2.3. Интиҳоб намудани <i>сангҳои органикӣ ва сунъӣ</i>	√			√							
2.4. Интиҳоб намудани <i>маводҳои иловагӣ</i>	√			√							
Элементи 3: Интиҳоб намудани <i>масолеҳи ёрирасон</i> барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ											
3.1. Интиҳоб намудани <i>кислотаҳо</i>	√			√							
3.2. Интиҳоб намудани <i>намакҳо</i>	√			√							

3.3. Интиҳоб намудани ишқорҳо барои пошидани кимиёвӣ ва пассиватсия, таҳлили хӯлаҳои платина, чилои тиллоӣ ва ғайра	√			√							
3.4. Интиҳоб кардани масолеҳи ба отаи тобовар	√			√							
3.5. Интиҳоб намудани хамираи фиксинг ва моддаҳои қатронмонанд (муммонанд)	√			√							
3.6. Интиҳоб намудани припой ва флюс	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Металлҳои қиматбаҳо – ин:	- ба гурӯҳи металлҳои қиматбаҳо ҳашт металл – тилло, нуқра, платина ва металлҳои гурӯҳи платина (платиноидҳо) – палладий, родий, иридий, рутений ва осмий дохил мешаванд.
Хӯлаҳои (сплавы) металлҳои қиматбаҳо – ин:	- хӯлаҳои тилло (Au) . Намунаҳои (пробы) 958, 750, 585, 500 ва 375; - хӯлаҳои нуқра . Дар саноати заргарӣ намунаҳои (пробы) 999, 960, 925, 916, 875, 830 ва 800 вомерхӯранд; - хӯлаҳои платина (Pt) . Намунаҳои (пробы) 950, 900 ва 850; - хӯлаҳои палладий (Pd) ; - Дигар металлҳои гурӯҳи платина.
Металлҳои ранга (цветные металлы) - инҳоянд:	- мис, алюминий, синк, сурб, қалъагӣ, никел, хром, нуқра ва ғ. Онҳо дорои хосияти умумии пайдо кардани рӯйпӯши (плёнкаи) оксиди мебошанд, ки ба нобудшавии минбаъдаи металл ҳалал мерасонад. Дар табиат зиёда аз 70 металлҳои ранга мавҷуданд. Металлҳои ранга барои хосиятҳои беназири худ баҳо дода мешаванд, ки муқовимати гармӣ, гузаронии барқ ва ғайраро дар бар мегиранд. Одатан, аломати металлҳои ранга, ранги хоси онҳо мебошад, ки аз ҳокистарии тира фарқ мекунад, масалан, сафед (алюминий, нуқра), зард (тилло), сурх (мис) ва ғ.
Хӯлаҳои (сплавы) металлҳои ранга - инҳоянд:	- мис бо миқдори ками иловаҳои хӯладор (СН); - хӯлаҳои мис-синк / мис (СН) - мис-синк-никел / нуқраи никел (NS); - биринҷӣ - биринҷии қалъагӣ, биринҷии фосфордор (ПБ); - биринҷии силитсий ва биринҷии таппонча (пушечная) (G); - биринҷӣ алюминийдор (СА); - мелхиорл (СН).
Сангҳои қиматбаҳо, нимқиматбаҳо - инҳоянд:	- аметист, топаз, сиркон, баъзе навъҳои турмалин, опал, гранат ва ғайра.
Сангҳои ороишӣ - инҳоянд:	- аз категорияи охири фирӯза (бирюза), булӯри(хрустали) сангӣ, кварц, нефрит, санги моҳтоб, чашми гурба, фианит ва ғайра маъмуланд.

Сангҳои органикӣ ва сунъӣ - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - сангҳои сунъӣ: - санги сунъии акрилӣ; - санги сунъии полиэстер; - агломерати кварц, - мрамори рехташуда. <p>-сангҳои органикӣ: Коралл, Гагат, Перламутр, Чӯби сангшуда, Марворид, Янтар, Устухони фил (слоновая кость).</p>
Маводҳои иловагӣ - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - шиша, пластмасса, устухон, шох, чӯб, масолеҳи нассочӣ, чарм, резина, чинӣ (фарфор).
Кислотаҳо - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - кислотаи нитрат HNO_3 – моеъи беранг; - кислотаи сульфат H_2SO_4 –моеъи беранги равшанмонанд; - кислотаи гидрогенхлорид HCl - моеъи беранг; - кислотаи ортофосфат H_3PO_4 - кристаллҳои беранг; - кислотаи бор H_3BO_4 – моддаи кристаллии беранг.
Намакҳо - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - силикати натрий NaSiO_3 – шишаи моеъ; - карбонати натрий - Na_2CO_3 ё сода; - ишқори натрий - NaOH ё содаи каустикӣ; - селитраҳои натрий NaNO_3 ва калий KNO_3; - калий сиан KCN – намаки кислотаи сиан HCN; - нитрати нукра, ё ляпис AgNO_3; - хлориди тилло AuCl – намаки гидрогенхлориди тилло.
Ишқорҳо - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - намаки натрии кислотаи тетрабор ё Бура - $\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7$; - хлориди натрий, ё намки ошӣ NaCl; - карбонати натрий ё сода Na_2CO_3; - ишқори натрий – NaOH; - хромати калий - $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$; - духромати калий ё хромпик $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$; - калий йод KJ – намаки кислотаи гидрогенйод HI; - поташ ё карбонати калий- K_2CO_3; - хлориди нукра AgCl – такшини сафеди творогмонанд.
Масолеҳи ба оташи тобовар - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - асбест- маводи нахдор аст; - шишаи кварц – квартси гудохташуда; - гили ба оташ тобовар - дорои таркиби химиявии мураккаб; - каолин - хокаи сафед; - шамот - гили пухта; - графити тигелӣ - хокаи хокистари равшан; - оҳаки сӯхта - хокаи беранг; - омехтаҳои қолабӣ -таркибҳои ба оташ тобовар барои шакл додани маҳсулоти гудохташуда; - омехтаи монтажӣ - маводи ба оташ тобовар аст, ки барои васли (кафшери) чавохирот ва қисмҳои мураккаб истифода мешавад.
Хамираи фиксинг ва моддаҳои қатронмонанд (муммонанд) - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - шеллак - моддаи муми аз ҷониби ҳашарот (қирмҳо) ҷудошаванда; - канифол- як ҷузъи саҳти секретсияҳои қатрони дарахтони сӯзанбарг мебошад, ки тавассути дистиллятсия ба даст меояд; - хамираи фиксинг (китт) - барои нигоҳ доштани маҳсулот хангоми ба он гузоштани сангҳо ё қандақори маҳсулот хизмат мекунад.
Припой ва флюс - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - припойҳои тиллоӣ. Барои кафшер кардани зарғариҳои тиллоӣ ва платина истифода мешавад;

	<ul style="list-style-type: none"> - припойҳои нуқрагӣ. Хусусиятҳои асосии фарқкунандаи припойҳои нуқрагӣ - тобоварӣ, қавӣ, зидди зангзани мебошанд; - припойҳои мис-синк. Припойҳо дар асоси мис-синк дараҷаи пасти обшавии қаноатбахш доранд, аммо қобилияти онҳо ба қадри кофӣ баланд нест; - припойҳои мис-фосфорӣ. Ин гурӯҳи припойҳо барои кафшер кардани маснуоти заргарии аз мис, нуқраи никелдор, мелхиор, биринҷии алюминий ва хӯлаҳои миси- никелӣ сохташуда зарур аст; - припойҳои хамирамонанд. Дар вақтҳои охир ҳангоми кафшер кардани маснуоти заргарии оммавӣ ба истилоҳ лахтаҳои хамирашакл (хамираи кафшер) дар асоси хӯлаҳои тиллоӣ 583 карат, торафт бештар истифода мешаванд; - флюсҳои камфаъл - канифол, қатронҳои чӯб, мум, стеарин, желе, равғанҳои ҳайвонот, равғанҳои минералӣ, кислотаҳои органикӣ мебошанд; - флюсҳои хеле фаъл - кислотаҳои органикӣ, хлоридҳои металлӣ ва фторидҳо: кислотаи бор, маҳлули фториди калий, поташ - карбонати калий.
Масолеҳи ёрирасон - инҳо:	<ul style="list-style-type: none"> - кислотаҳо - барои тайёр кардани реактивҳои таҳлилӣ, маҳлулҳои сафедкунӣ, электролитҳо, флюс ҳангоми кафшер кардани металлҳои қиматбаҳо; - намакҳо - ба сифати асоси флюсҳо ва тайёр кардани шамот ва тигелҳои магнезитӣ, маҳлулҳо барои аз равған тоза кардан, инчунин барои аз равған тоза кардани маснуоти заргарӣ; - ишқорҳо барои пошидани кимиёвӣ ва пассиватсия, таҳлили хӯлаҳои платина, ҷилои тиллоӣ ва ғайра; - масолеҳи ба оташ тобовар ҳамчун масолеҳи оиққунӣ (изолятсионӣ) ҳангоми кафшер, печонидани тигел ҳангоми гудохтан, ҳамчун ваннаҳо барои хунуккунӣ, шакл додани маҳсулоти гудохташуда; - хамираи фиксинг ва моддаҳои қатронмонанд (муммонанд) барои васл кардани пайвандҳои ҳаракаткунанда ҷиҳати пармакунӣ ва коркард; - припой ва флюс барои кафшери маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва нимқиматбаҳо.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ичро намудани корҳои қолабрезӣ	SI 7313-03-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ, ҳолати коршоямӣ онҳоро барои ичро корҳои қолабрезӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойҳои корӣ ҳангоми ичро намудани корҳои қолабрезии маҳсулоти зарагрӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-01-2/01 Санҷидани ҳолати коршоямӣ асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - SI 7313-02-2/01 Интиҳоб намудани маводи корӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Омода намудани	1.1. Интиҳоб намудани <i>асбобу олоту қолабрез.</i>

асбобу олоти қолабрезӣ	1.2. Санчидани ҳолати коршоямӣ ва мустаҳкамии асбобу олоти рехтагарӣ. 1.3. Санчидани мувофиқатии асбобу олоти корӣ барои иҷрои вазифаи мушаххас.
2. Рехтани фулузи (металл)-и гудохташуда ба қолаб	2.1. Ҷойгир намудани қолаб дар агрегати берункунандаи ҳаво. 2.2. Интиқоли <i>гелий</i> ба вакууми (фазаи беҳавогӣ) ҳосилшуда. 2.3. Рехтани фулузи гудохташуда ба <i>опока</i> (қолаб). 2.4. Берун кардани опока (қолаб) аз агрегат. 2.5. Хунук кардан қолаб бо шамолдиҳак (вентилятор) ва об.
3. Тайёр намудани қолаб аз шаъм (восковка)	3.1. Омода намудани <i>асбобу маводи корӣ</i> . 3.2. Ҷойгир намудани шамъ ба косачаи металли махсус ва гудохтани он. 3.3. Илова намудани ширеши силиконӣ (силиконовый клей) ба шамъи гудохташуда. 3.4. Илова намудани рангҳои хурокворӣ (пищевые красители) ё қаламҳои бачагонаи мумӣ ба гудохта. 3.5. Хунук намудани гудохтаи ҳосилшуда, то ҳосил намудани брикет.

Малақаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми қолабрезӣ; - риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ дар вақти рехтани фулузи гудохташуда ба опока (қолаб); - интиҳоб намудани асбобу олоти қолабрезӣ; - санчидани мавҷудияти ҷойи корӣ бо таҷҳизоти зарурӣ; - ҷойгир намудани қолаб дар агрегати берункунандаи ҳаво; - ба кор даровардани агрегати берункунандаи ҳаво; - интиқол додани гелий ба вакууми ҳосилшуда бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ; - гирифтани опока (қолаб) аз агрегат пас аз вақти муқаррашуда; - хунук кардани қолаб; - омода намудани ҷойи корӣ барои гудохтани шамъ; - гудохтани шамъ дар косачаи металли махсус; - илова намудани ширеши силиконӣ ба шамъи гудохташуда; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми қолабрезӣ; - қоидаҳои бехатарӣ дар вақти рехтани фулузи гудохташуда ба опока (қолаб); - қоидаҳои истифодаи асбобу таҷҳизоти истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ; - Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон; - дастурамал доир ба риояи қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо агрегати берункунандаи ҳаво; - дастурамали вазифавӣ; - омилҳои хатарнок ва зарарноки истеҳсоли барои заргар; - хусусиятҳои хоси гази гелий ва дигар мавоҳои кимиёвӣ; - хусусиятҳои маводи иловагии ёрирасон; - асосҳои маводшиносӣ; - дастурамали ёрии аввалия.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - масъул; - эҳтиётқор; - ташаббусқор.
---------------------------------	---

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳоҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Ҷунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳолидихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани асбобу олоти қолабрезӣ											
1.1. Интиҳоб намудани асбобу олоти қолабрез	√			√							
1.2. Санҷидани ҳолати қоршоямӣ ва мустаҳкамии асбобу олоти рехтагарӣ	√			√							
1.3. Санҷидани мувофиқатии асбобу олоти қорӣ барои иҷрои вазифаи мушаххас	√			√							
Элементи 2: Рехтани фулузи (металл)-и гудохташуда ба қолаб											
2.1. Қойгир намудани қолаб дар агрегати берункунандаи ҳаво	√			√							
2.2. Интиқоли гелий ба вакууми (фазои беҳавогӣ) ҳосилшуда	√			√							
2.3. Рехтани фулузи гудохташуда ба опока (қолаб)	√			√							
2.4. Берун кардани опока (қолаб) аз агрегат	√			√							
2.5. Хунук кардан қолаб бо шамолдиҳақ (вентилятор) ва об	√			√							

Элементи 3: Тайёр намудани қолаб аз шаъм (восковка)										
3.1. Омода намудани <i>асбобу маводи корӣ</i>	√			√						
3.2. Чойгир намудани шамъ ба косачаи металли махсус ва гудохтани он	√			√						
3.3. Илова намудани ширеши силиконӣ (силиконовый клей) ба шамъи гудохташуда	√			√						
3.4. Илова намудани рангҳои хурокворӣ (пищевые красители) ё қаламҳои бачагонаи мумӣ ба гудохта	√			√						
3.5. Хунук намудани гудохтаи ҳосилшуда, то ҳосил намудани брикет	√		√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<i>Асбобу олоти қолабрезӣ</i> - ин:	<ul style="list-style-type: none"> - муми гранулшудаи тазрикӣ, мум барои чилоҳо ва тозакуандаи мум; - муми феррисии шакл ва саҳтишон гуногун, шпателҳои термикӣ, кордҳо, тагмонҳо, маҷмӯи шпателҳои дастӣ, асбобҳо барои буридан; - таҷҳизоти вакуумӣ ва центрифугай; - насосҳои вакуумӣ, компрессорҳо; - муми рехтагарӣ; - сохтани қолибҳои резинӣ; - қолибҳо, тигелҳо, бурандаҳои тарафӣ (бокореzi).
<i>Гелий</i> - ин:	- элементи кимиёвӣ, гази олий (благородный газ) пас аз гидроген сабуктарин газ аст. Гелий дар раванди гудохтани металлҳои тоза истифода мешавад, ки дар он ҷо фазои (атмосфераи) инертӣ талаб карда мешавад.
<i>Опока</i> - ин:	- қолбаҳои заргарӣ дастгоҳҳои мебошанд, ки ба онҳо маҳлулҳои (хамираҳои) махсуси қолабӣ рехта мешаванд. Онҳо дар шакли цилиндр бо деворҳои сӯрохшуда пешниҳод карда мешаванд.
<i>Асбобу маводи корӣ</i> - ин:	- зарфи металлӣ барои гудохтан, тафдон (электроплита) шамъ, ширеши силиконӣ, рангҳои хӯрокворӣ, қаламҳои ранга.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иҷро намудани корҳои шаклдиҳӣ дар гач (гипс)	SI 7313-04-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди интиҳоб намудани асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ, омодагии онҳоро барои иҷрои корҳои шаклдиҳиро дар гач (гипс) тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар чойҳои корӣ дар мавриди иҷро намудани корҳои шаклдиҳӣ дар гач (гипс).	

<p>Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):</p> <ul style="list-style-type: none"> - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7313-02-2/01 Интиҳоб намудани маводи корӣ; - СИ 7313-03-2/01 Иҷро намудани корҳои қолабрезӣ. 	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода кардани маҳлули гач (хамира)	<p>1.1. Тайёр кардани зарфҳои тоза/якдафъаина.</p> <p>1.2. Рехтани оби хунук ба зарф.</p> <p>1.3. Рехтани миқдори баробари гач ба об.</p> <p>1.4. Омехта кардан бо миксери сохтмонӣ то ҳосил шудани хамираи (масса) якхела.</p>
2. Иҷро намудани корҳои шаклдиҳӣ дар гач (гипс)	<p>2.1. Чойгир кардани қолаб (опока) дар мошинаи шаклдиҳӣ.</p> <p>2.2. Рехтани омехтаи гач (гипс) барои беҳавокунӣ ва ларзиш (вибрирование) чихати пешгири кардани пайдоиши хубобчаҳои зиёдатӣ.</p> <p>2.3. Берун кардани қолаб барои ғафс шудани гач ва гузоштани он дар муддати як соат.</p> <p>2.4. Санчидани мавҷудияти рӯйпуши махсус (кожух) барои чамбоварии оҳанмайдаҳо (стружек) дар мизи пармакунӣ.</p>

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити муҳити зист; - интиҳоб намудани зарфҳои мувофиқ барои тайёр кардани маҳлули гач (гис); - тайёр кардани хамираи гач (гипс); - истифода бурдани миксери сохтмонӣ; - чойгир кардани қолаб ба мошинаи шаклдиҳӣ; - иҷро намудани раванди беҳавокунӣ ва ларзиш дар хамираи гач (гипс); - берун кардани қолаб пас аз вақти муқарраршуда; - гузоштани маҳлули гач муддати як соат, барои ғафс шудани он; - санчидани мавҷудияти рӯйпуши махсус (кожух) дар қисмҳои характдиҳандаи таҷҳизот.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити муҳити зист; - зарфҳои мувофиқ барои тайёр кардани маҳлули гач (гис); - мувофиқати чузъҳо (компонентҳо) ҳангоми тайёр намудани хамираи гач (гипс); - дастурамал доир ба истифодабарии миксери сохтмонӣ; - қоидаҳои иҷро намудани беҳавокунӣ ва ларзиш дар гач (гипс); - дастурамал оид ба омода ва ба кор даровардани таҷҳизоти пармакунӣ ва ғ.; - омилҳои хатарнок ва зарарноки истеҳсоли барои заргар.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - масъул; - эҷодқор; - эҳтиётқор; - ташаббусқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳаттӣ ба саволҳоҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода кардани маҳлули ғач (ҳамира)											
1.1. Тайёр кардани зарфҳои тоза/якдафъаина	√			√							
1.2. Рехтани оби хунук ба зарф	√			√							
1.3. Рехтани миқдори баробари ғач ба об	√			√							
1.4. Омехта кардан бо миксери сохтмонӣ то ҳосил шудани ҳамираи (масса) якхела	√			√							
Элементи 2: Иҷро намудани корҳои шаклдиҳӣ дар ғач (гипс)											
2.1. Қойгир кардани қолаб (опока) дар мошинаи шаклдиҳӣ	√			√							
2.2. Рехтани омехтаи ғач (гипс) барои беҳавокунӣ ва ларзиш (вибрирование) чиҳати пешгирӣ кардани пайдоиши ҳубобчаҳои зиёдатӣ	√			√							
2.3. Берун кардани қолаб барои ғафс шудани ғач ва гузоштани он дар муддати як соат	√			√							
2.4. Санҷидани мавҷудияти рӯйпуши маҳсус (кожух) барои ҷамъоварии оҳанмайдаҳо (стружек) дар мизи пармакунӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<p>Беҳавокунӣ ва ларзиш (вибрирование) - ин:</p>	<p>- беҳавокунӣ (вакуумирование) - барои тавсифи равандҳои мухталифе, ки дар вакуум гузаронида мешаванд, истифода мешавад. Масалан беҳавокунӣ дар истеҳсоли ҷавохирот хангоми рехтани гаҷ барои пешгирии хубобчаҳои (футури) зиёдати истифода мешавад. Усули вакуум махсусан самаранок ҳисобида мешавад;</p> <p>- ларзиш (вибрирование) - усули бо ларзиш фишурдани омехтаи (хамираи) нав гузошташуда, ки дар зери таъсири он қувваҳои соиш ва часпак байни зарраҳои омехта кам шуда, онҳо аз нав гурӯҳ шуда, зичтар мешаванд.</p>
---	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ичро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ	SI 7313-05-2/01
<p>Воҳиди салоҳияти мазкур раванди сохтани қолаби рехтагарӣ, коркарди маҳсулоти заргарӣ бо усули суфтакунӣ, роҳи сайқалдиҳӣ (полирование) ва иҷрои корҳои ламскунии (голтовка) бо назардошти риояи технологияи корҳои заргарӣ ва қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.</p>	
<p>Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар мавриди иҷрои корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарии маҳсулоти заргарӣ.</p>	
<p>Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-02-2/01 Интиҳоб намудани маводи корӣ; - SI 7313-03-2/01 Иҷро намудани корҳои қолабрезӣ.</p>	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Сохтани қолаби рехтагарӣ	<p>1.1. Сохтани моделҳои мумии маҳсулот бо истифода аз қолабҳои резинӣ ё усули алтернативии чопи 3D.</p> <p>1.2. Пур кардани қолаби резинӣ бо мум (воск).</p> <p>1.3. Кафшер кардани қолабҳои мумӣ ба сутун (стояк) ва шакли баҳуд хос.</p> <p>1.4. Қойгир кардани шакл дар қолаб (опока) бо массаи махсуси қолабӣ.</p> <p>1.5. Фиристонидаи массаи қолабӣ барои пухтан ба тафдони махсус.</p> <p>1.6. Гирифтани шакли сахтшуда бо холигиҳо барои истеҳсоли маҳсулоти заргар.</p> <p>1.7. Пур кардани шакл бо металлҳои қиматбаҳои гудохташуда бо истифода аз рехтагарии вакуумӣ.</p>
2. Коркард намудани маҳсулоти заргарӣ бо усули суфтакунӣ	<p>2.1. Тоза кардани «литник».</p> <p>2.2. Тоза кардани «облоя».</p> <p>2.3. Гузаронидани суфтакунии механикӣ бо истифода аз дастгоҳ барои баргарафкунии ноҳамвориҳо.</p> <p>2.4. Иҷро кардани суфтакунии дастӣ бо ёрии бормашина, коркарди ҷузъҳои хурди ороишӣ бо ёрии насби замимҳои гуногун ба бормашина.</p>
3. Иҷро кардани корҳои ламскунии (голтовка) маҳсулоти заргарӣ	<p>3.1. Иҷро кардани корҳои ламскунии хушк бо истифода аз ҷузъҳои абразивӣ.</p> <p>3.2. Иҷро кардани корҳои ламскунии тар бо истифода аз маҳлули буферӣ ё моеъи корӣ.</p> <p>3.3. Гузаронидани ламскунӣ (голтовка) дар барабанҳои</p>

	даврзананда. 3.4. Гузаронидани ламскунӣ (голтовка) дар вибронашинаҳои махсус.
4. Коркард намудани маҳсулоти заргарӣ бо роҳи сайқалдиҳӣ (полирование)	4.1. Тоза кардани маҳсулот аз равған. 4.2. Молидани <i>моёи сайқалдиҳанда</i> барои беҳтар кардани лағжиш. 4.3. Сайқал додан бо истифода аз <i>муҳаррики овезон</i> (подвесной мотор). 4.4. Сайқал додан бо ёрии <i>буррҳои резинӣ</i> (резиновые заусенцы). 4.5. Сайқал додан бо истифода аз <i>санғоғаз</i> (наждачная бумага). 4.6. Сайқал додан бо истифода аз <i>замимаи фаритозакунак</i> (швабра). 4.7. Истифода бурдани <i>сурхӣ</i> (румяна) барои сайқалдиҳӣ. 4.8. Истифода намудани <i>матҳои сайқалдиҳандаи мулоим</i> .

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ; - истифода намудани қолабҳои резинӣ барои сохтани моделҳои мумии маҳсулот; - истифода намудани дастурамал доир ба истифодабарии усули алтернативии чопи 3D; - пухтани массаи қолабӣ дар тафдони махсус; - ҳосил кардани шакли саҳтшуда бо холигиҳо барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ; - пур кардани шакл бо усули рехтагарии вакуумӣ; - бартараф кардани ноҳамвориҳои ба назар намоён; - истифода намудани бормашина барои суфтакунии дастӣ бо ёрии, коркарди чӯзҳои хурди ороишӣ бо ёрии насби замимаҳои (насадка) гуногун ба бормашина; - иҷро намудани ламскунӣ (голтовка) дар барабанҳои даврзананда ва вибронашинаҳои пас аз шинос шудан бо дастурамал; - истифода намудани омехтаи аммиак ва маҳлули махсус барои беҳтар кардани лағжиш; - тоза нигоҳ доштани ҷойи кор.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - қоидаҳои пур кардани қолаби резинӣ бо мум (воск); - қоидаҳои кафшер кардани қолабҳои мумӣ ба сутун (стояк); - қоидаҳои беҳатарӣ ҳангоми кор бо маводҳои кимиёвӣ (аммиак) ва нигоҳдории онҳо; - тартиби тоза кардани “литник” ва “облоя” аз маводи зиёдатеӣ дар маҳсулот; - тартиби ҷойгир кардани шакл дар қолаб бо массаи махсуси қолабӣ; - санадҳои меъёрӣ ва стандартҳои сифати маҳсулоти заргарӣ; - хусусиятҳои металлҳои қимматбаҳо ва ранга; - дастурамал доир ба истифодабарии дастгоҳ; - дастурамали ба кор даровардани бормашина ва муҳаррики овезон; - омилҳои хатарнок ва зарарноки истеҳсоли барои заргар; - дастурамали ёрии аввалия.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - ташаббусқор; - эҷодқор; - масъул; - эҳтиётқор.
---------------------------------	---

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хатти ба саволҳоҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию хуҷағҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдидӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоиди	Баҳоиди гунаҳари сеюм
Элементи 1: Сохтани қолаби рехтагарӣ											
1.1. Сохтани моделҳои мумии маҳсулот бо истифода аз қолабҳои резинӣ ё усули алтернативии чопи 3D	√			√							
1.2. Пур кардани қолаби резинӣ бо мум (воск)	√			√							
1.3. Кафшер кардани қолабҳои мумӣ ба сутун (стояк) ва шакли баҳуд хос	√			√							
1.4. Ҷойгир кардани шакл дар қолаб (опока) бо массаи маҳсули қолабӣ	√			√							
1.5. Фиристонидани массаи қолабӣ барои пухтан ба тафдони маҳсус	√		√								
1.6. Гирифтани шакли саҳтшуда бо холигиҳо барои истеҳсоли маҳсулоти заргар	√		√								
1.7. Пур кардани шакл бо металлҳои қиматбаҳои гудохташуда бо истифода аз рехтагарии вакуумӣ	√			√							

Элементи 2: Коркард намудани маҳсулоти заргарӣ бо усули суфтақунӣ											
2.1. Тоза кардани «литник»	√			√							
2.2. Тоза кардани «облоя»	√			√							
2.3. Гузаронидани суфтақунии механикӣ бо истифода аз дастгоҳ барои бартарафқунии ноҳамвориҳо	√			√							
2.4. Иҷро кардани суфтақунии дастӣ бо ёрии бормашина, коркарди чузъҳои хурди ороишӣ бо ёрии насби замимҳои гуногун ба бормашина	√			√							
Элементи 3: Иҷро кардани корҳои ламскунии (голтовка) маҳсулоти заргарӣ											
3.1. Иҷро кардани корҳои ламскунии хушк бо истифода аз <i>чузъҳои абразивӣ</i>	√			√							
3.2. Иҷро кардани корҳои ламскунии тар бо истифода аз <i>маҳлули буферӣ ё моеъи корӣ</i>	√			√							
3.3. Гузаронидани ламскунии (голтовка) дар барабанҳои даврзананда	√			√							
3.4. Гузаронидани ламскунии (голтовка) дар вибронашонаҳои маҳсус	√			√							
Элементи 4: Коркард намудани маҳсулоти заргарӣ бо роҳи сайқалдиҳӣ (полирование)											
4.1. Тоза кардани маҳсулот аз рағған	√			√							
4.2. Молидани <i>моеъи сайқалдиҳанда</i> барои беҳтар кардани лағжиш	√			√							
4.3. Сайқал додан бо истифода аз <i>муҳарриқи овезон</i> (подвесной мотор)	√			√							
4.4. Сайқал додан бо ёрии <i>буррҳои резинӣ</i> (резиновые заусенцы)	√			√							
4.5. Сайқал додан бо истифода аз <i>санғогаз</i> (наждачная бумага)		√		√							

4.6. Сайқал додан бо истифода аз <i>замимаи фаритозакунак</i> (швабра)		√		√							
4.7. Истифода бурдани <i>сурхӣ</i> (румяна) барои сайқалдиҳӣ		√		√							
4.8. Истифода намудани <i>матоъи сайқалдиҳандаи мулоим</i>		√		√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

«ЛИТНИК» - ин:	- сӯроҳие, ки аз он металл ба қолаб рехта мешавад.
«облоя» - ин:	- маводи зиёдати дар маҳсулот, ки пас аз рехтан боқимондааст.
<i>Чузъҳои абразивӣ</i> - ин:	- чинӣ (фарфор), пластмасс, корунд, резаҳои пӯсти чормағз. Зарраҳое, ки барои ламскунии (голтовка) хушк истифода мешаванд, аксар вақт дар шакли конус, кура, пирамида ё цилиндр мебошанд.
<i>Маҳлули буферӣ ё моеъи корӣ</i> - ин:	- воситаҳое, ки барои тоза ва сайқал додани маснуоти заргарӣ таъин шудаанд, ки реактивҳои (компонентҳои) онҳо: оҳак, сода ё маҳлули ишқорӣ мебошанд.
<i>Моеъи сайқалдиҳанда</i> - ин:	- омехтаи аммиак ва маҳлули махсус (собун) мебошад.
<i>Муҳаррики овезон</i> (подвесной мотор) - ин:	- асбоби начандон калон, ки онро барои сайқал додан, кандакорӣ кардан, матн (гравировка) кардани нукра ва ҳатто сангҳо истифода бурдан мумкин аст. Харидани ин асбоб беҳтарин оғози сайқал додани ҷавохироти шумо хоҳад буд ва ба шумо имкон медиҳад, ки дар дигар соҳаҳо таҷриба кунед.
<i>Бӯррҳои резинӣ</i> (резиновые заусенцы) - ин:	- аз каучуки махсус сохта мешавад. Онҳо метавонанд металл, қисмҳои ғайриметаллӣ ва ҳунарҳои дастӣ, аз ҷумла ҷавохиротро коркард кунанд. Шакли сараки (головка) сайқалдиҳандаро мувофиқи ҷузъиёти гуногуни коркард интиҳоб кардан мумкин аст. Ҳамчунин барои ба дараҷаи зарурӣ суфта кардан ва сайқал додан истифода мешавад ва ба сатҳи маснуот имкон медиҳад, ки баландтарин марраро ба даст оранд. Бӯррҳои сайқалдиҳии резинии цилиндрӣ 4-12 мм. барои ҳама ниёзҳои сайқалдиҳӣ истифода мешаванд. Ҳама меҳвар (стержен)-ҳои 3мм (1/8 дюйма) ба дигар асбобҳои даврзананда мувофиқанд.
<i>Сангқогаз</i> (наждачная бумага) - ин:	- матоъи абразивӣ (сангқогаз) дар корҳои сохтмонӣ пардозӣ ва насб (монтаж) барои тоза кардан, суфта ва сайқал додани сатҳҳои гуногун васеъ истифода мешавад. Табиист, ки сатҳҳои коркардшуда дараҷаҳои гуногуни қувват ва сахтӣ доранд. Одатан навҳои 500, 1200 ва 2000-ро барои сайқал додани маҳсулоти заргарӣ (ҷавохирот) истифода мебаранд.
<i>Замимаи фаритозакунак</i> (швабра) - ин:	- аз рӯи ҳаҷм ва намуди васлкунӣ мувофиқ барои тоза кардан ва нигоҳубини сатҳи сахт, аналоги муосири матои мукаррарӣ барои тоза кардани фарш истифода карда мешавад.
<i>Сурхӣ</i> (румяна), ин:	- омехтаҳои сайқалдиҳанда, ки махсус барои сайқал додани маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо пешбинӣ шудаанд.

<p>Матоъи сайқалдиҳандаи мулоим, ин:</p>	<p>- се намуди матоъи сайқалдиҳанда вучуд дорад: бофташуда, набофташуда ва пошхӯрда (пашмӣ). Матоъҳои бофташуда сайқал додани сатҳи сахро дар бар мегиранд ва пеш аз сайқал додани ҳамворро (плоскост) бидуни деформатсияи канораҳои намунаи маҳсулоти заргарӣ кафолат медиҳад. Матоъҳои сайқалдиҳандаи ғайрибофташуда барои сайқал додани ниҳоии сатҳи дақиқи баланди маводи сахт ба монанди шиша, кварц, сапфир ва нимноқилҳо истифода мешаванд. Матоъҳои пошхӯрда (ворсистые ткани) лаҳзаи ниҳоии сайқалдиҳиро таъмин мекунанд. Мӯҳлати сайқалдиҳӣ бояд то ҳадди имкон кӯтоҳ бошад, то ки ҳангоми коркарди мавод ифлосшавӣ ба таркиби дохилшуда пешгирӣ карда шавад.</p>
---	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иҷро кардани корҳои дастӣ (филигран)	SI 7313 -06 – 2/01
<p>Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ, санҷидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ бо назардошти хусусиятҳои тарҳрезӣ (дизайн) ва техникаи филигранӣ тавсиф менамояд.</p>	
<p>Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми иҷрои корҳои дастӣ дар ҷойи корӣ.</p>	
<p>Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия; - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-02-2/01 Интиҳоб намудани маводи корӣ; - SI 7313-05-2/01 Иҷро намудани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ.</p>	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро кардани корҳои омодагӣ	<p>1.1. Омода намудани ҷойи корӣ. 1.2. Гирифтани эскизи (намунаи) таҳияшудаи маҳсулот. 1.3. Интиҳоб намудани асбобу дастгоҳҳои зарурӣ, санҷидани ҳолати коршоямии онҳо. 1.4. Интиҳоб намудани металл (фулуз) ва сангҳои ороишӣ дар мувофиқа бо фармоишгар (мизоч).</p>
2. Истеҳсол намудани маҳсулоти заргарӣ бо назардошти хусусиятҳои тарҳрезӣ (дизайн)	<p>2.1. Тарҳбандӣ намудани маҳсулот бо назардошти хусусиятҳои тарҳрезӣ; 2.2. Муайян намудани ғафсии металл (фулуз). 2.3. Муайян намудани тартиби ҷойгиркунии сангҳои ороишӣ. 2.4. Муайян намудани усули истеҳсоли маҳсулот. 2.5. Гудохтани чузъ (детал) дар қолаби тарҳи ороишии маҳсулот сохташуда. 2.6. Коркард намудани маҳсулоти заргарӣ.</p>
3. Истеҳсол намудани маҳсулоти заргарӣ бо истифодаи техникаи филигранӣ	<p>3.1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ. 3.2. Гузаронидани расм ба шакл. 3.3. Интиҳоб намудани унсурҳои асосии тарҳрезӣ ва пур кардани фазо бо унсурҳои филигранӣ. 3.4. Тайёр кардани сим, печу тоб додани сим барои филигран, сӯзондан. 3.5. Омода кардани сим барои корҳои филигранӣ. 3.6. Омода кардани чузъҳо (детали) барои васлқунӣ бо истифодаи припо.</p>

	<p>3.7. Интихоб намудани асбобҳо ва иҷрои корҳои филигран. 3.8. Иҷро намудани корҳои васкунии ва пайвастунии филигранӣ.</p>
<p>Малакаҳои талабшаванда:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - омода кардани ҷойи кор бо назардошти техникаи бехатарӣ; - кор кардан бо эскизҳои (намунаҳои); - интихоб намудани асбобу олоти зарурӣ; - санчидани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизоти корӣ; - интихоб намудани металл (фулуз) сангҳои ороишӣ бо назардошти хусусиятҳои онҳо; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - муайян намудани ғафсии металл бо усулҳои гуногун; - ҷойгир кардани сангҳои ороишӣ дар асоси эскизҳо (намунаҳо); - ғудохтани ҷузъҳо (деталҳо); - гузаронидани расмҳои интихобшуда ба шакл; - пур кардани фазо бо унсурҳои филигранӣ; - интихоб намудани асбобҳо, припойҳои мувофиқ, омодакунии сим барои иҷрои корҳои филигранӣ; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба иҷрои корҳои заргарӣ.
<p>Донишҳои талабшаванда:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - асосҳои наққошӣ, фаҳмидани эскизҳои (намунаи) маҳсулоти заргарӣ; - қоидаҳои истифодаи системаи эҳтиётӣ; - номгӯии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ ва тартиби истифодабарии онҳо; - асосҳои маводшиносӣ; - тартиби муайян намудани ғафсии металл бо усулҳои гуногун; - тартиби иҷрои корҳои васкунии ва пайвастунии филигранӣ; - дастурамали ба кор даровардани дастгоҳҳои зарурӣ; - хусусиятҳои металлҳо ва сангҳои ороишӣ барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ; - дастурамал доир ба қоидаҳои ғудохтани ҷузъҳо (деталҳо); - омилҳои хатарнок ва зарарноки истеҳсоли барои заргар; - дастурамалҳои ёрии аввалия.
<p>Муносибати талабшаванда ба кор:</p>	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизакор; - ташаббускор; - эҷодкор; - ташкилотчӣ; - масъул; - эҳтиёткор; - меҳрубон.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳоҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоихавӣ	Чамъоварии хуччағҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро кардани қорҳои омодагӣ											
1.1. Омода намудани ҷойи қорӣ	√			√							
1.2. Гирифтани эскизи (намунаи) таҳияшудаи маҳсулот	√			√							
1.3. Интиҳоб намудани асбобу дастгоҳҳои зарурӣ, санҷидани ҳолати қоршоямии онҳо	√			√							
1.4. Интиҳоб намудани металл (фулуз) ва сангҳои ороишӣ дар мувофиқа бо фармоишгар (мизоч)	√			√							
Элементи 2: Истеҳсол намудани маҳсулоти заргарӣ бо назардошти хусусиятҳои тарҳрезӣ (дизайн)											
2.1. Тарҳбандӣ намудани маҳсулот бо назардошти хусусиятҳои тарҳрезӣ	√			√							
2.2. Муайян намудани ғафсии металл (фулуз)	√			√							
2.3. Муайян намудани тартиби ҷойгиркунии сангҳои ороишӣ	√			√							
2.4. Муайян намудани усули истеҳсоли маҳсулот.		√	√								
2.5. Гудохтани ҷузъ (детал) дар қолаби тарҳи ороишии маҳсулот сохташуда		√	√								

2.6. Коркард намудани маҳсулоти заргарӣ	√			√								
Элементи 3: Истеҳсол намудани маҳсулоти заргарӣ бо истифодаи техникаи филигранӣ												
3.1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	√			√								
3.2. Гузаронидани расм ба шакл	√			√								
3.3. Интиҳоб намудани унсурҳои асосии тарҳрезӣ ва пур кардани фазо бо унсурҳои филигранӣ	√			√								
3.4. Тайёр кардани сим, печу тоб додани сим барои филигран , сӯзондан	√			√								
3.5. Омода кардани сим барои корҳои филигранӣ		√		√								
3.6. Омода кардани чузъҳо (детали) барои васлқунӣ бо истифодаи припо		√		√								
3.7. Интиҳоб намудани асбобҳо ва иҷрои корҳои филигран		√		√								
3.8. Иҷро намудани корҳои васқунӣ ва пайвастанӣ филигранӣ		√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Усули истеҳсоли маҳсулот - ин:	- иҷрои корҳои дастӣ; - бо истифода аз 3D-принтер.
Корҳои омодагӣ - ин:	- тайёр кардани шаблонҳо, филигран, маҷмӯи он, кафшерқунӣ (пайвастанқунӣ), васлқунӣ, пардоздиҳии сатҳӣ, ки ҳар кадоми онҳоро устои таҳассуси муайян иҷро мекунад.
Филигран - ин:	- (ба забони русӣ - скан, англ. filigree) намунаи сими кушода ё кафшершуда дар металл аст. Калимаи «филигр» моҳияти истеҳсолотро нишон медиҳад: <i>filum</i> латинӣ – “ришта” ва <i>granum</i> – “дон”. Бештари вақт, филигран аз нуқра сохта мешавад, аммо нақшҳои филигранӣ аз тилло ва дигар металлҳо низ сохта мешаванд. Нуқра ва тилло хеле нарм мебошанд ва онҳоро ба осонӣ ба симҳои хеле борик кашидан мумкин аст. Сим барои намунаи филигранӣ (нуқра – камтар, тилло) метавонад ҳамвор бошад ё ба ресмонҳо ва спиралҳо печонида шавад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ичро кардани корҳои қолабзанӣ (штамповка)	SI 7313-07-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди интиҳоб, санҷидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва омодагии онҳоро барои ичро корҳои қолабзанӣ (штамповка) бо назардошти риояи техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - Ҳангоми иҷрои корҳои қолабзанӣ (штамповка) дар ҷойи корӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия; - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - SI 7313-05-2/01 Ичро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ; - SI 7313-06-2/01 Ичро кардани корҳои дастӣ (филигран).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Тайёр кардани ҷой барои қолабзанӣ (штамповка)	1.1. Омода намудани асбобу олоти қолабзанӣ (штамповка). 1.2. Тайёр кардани намунаи тарроҳии (дизайни) қолабзанӣ. 1.3. Интиҳоб намудани фулуз (металл) барои қолабзанӣ.
2. Иҷро кардани қолабзании (штамповка) дастии маҳсулоти заргарӣ	2.1. Сохтани тарроҳии қолаб (штамп). 2.2. Ҷойгир намудани тарроҳии штамп (дизайни штамп) дар варақаи металлӣ бо истифода аз лентаи ростии илтиёмӣ (прямая клейкая лента). 2.3. Иҷро намудани қолабзанӣ ба воситаи болғаи қолабзанӣ бо замимаи биринҷӣ (латун).
3. Иҷро кардани қолабзании (штамповка) мошинии маҳсулоти заргарӣ	3.1. Гирифтани (дастрас кардани) намунаи (эскизи) маҳсулоти (ҷавохирот) заргарии моделоронидашуда (моделированного ювелирного украшения). 3.2. Интиҳоб намудани фулуз (металл) барои қолабзанӣ. 3.3. Интиҳоб намудани мошинаи қолабзанӣ вобаста ба хусусиятҳои фулуз (металл). 3.4. Иҷро намудани қолабзанӣ ба воситаи мошинаҳои қолабзанӣ (штамповочные машины).
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ҳангоми иҷрои қолабзанӣ дар варақаи фулузии (металл) интиҳобшуда; - санҷидани мавҷудияти ҷойи корӣ бо асбобу олот ва таҷҳизоти зарурӣ барои фаъолияти беҳатар; - омода намудани тарроҳии (дизайни) қолабзанӣ; - истифода бурдани лентаи ростии илтиёмӣ барои ҷойгир намудани тарроҳии штамп (дизайни штамп) дар варақаи металлӣ; - мувофиқа намудани дизайн бо мизов/фармоишгар; - интиҳоб намудани асбобу таҷҳизоти заргарӣ мувофиқи корҳои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ; - дастрас намудани намунаи (эскизи) маҳсулоти (ҷавохироти) заргарӣ; - интиҳоб намудани мошинаҳои қолабзанӣ; - иҷро намудани қолабзанӣ ба воситаи мошинаҳои қолабзанӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ.

Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои интиҳоби фулуз (металл) вобаста ба хусусиятҳои он барои қолабзании дастӣ ва механикӣ; - қоидаҳои тайёр кардани намунаи тарроҳӣ барои қолабзанӣ; - техникаи бехатарии дастурамали дохилии ташкилот; - тартиби пайдарҳамии истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ; - хусусиятҳои физикавӣ, химиявӣ ва механикии фулуз (металл) - тартиби иҷро намудани тарроҳии (дизайни) қолаб; - тартиби омода намудани асбобу олот ва таҷҳизоти зарурӣ; - хусусиятҳои физикӣ, химиявӣ ва механикии металлҳои қимматбаҳо, ранга ва хӯлаҳои онҳо; - дастурамал оид ба истифодабарии мошинаҳои қолабзанӣ; - омилҳои хатарнок ва зарарноки истеҳсоли барои заргар; - намуна (эскиз)-ҳои маҳсулоти (ҷавохироти) заргарӣ; - дастурамал оид ба расонидани ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - масъул; - эҷодқор; - ташаббусқор; - эҳтиётқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳои ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳои ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Намоишдихӣ/Рӯнамой (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Тайёр кардани ҷой барои қолабзанӣ (штамповка)											
1.1. Омода намудани асбобу олотии қолабзанӣ (штамповка)	√			√							
1.2. Тайёр кардани намунаи тарроҳии (дизайни) қолабзанӣ	√			√							
1.3. Интиҳоб намудани фулуз (металл) барои қолабзанӣ	√			√							
Элементи 2: Иҷро кардани қолабзании (штамповка) дастии маҳсулоти заргарӣ											

2.1. Сохтани тарроҳии қолаб (штамп)		√		√							
2.2. Ҷойгир намудани тарроҳии штамп (дизайни штамп) дар варақаи металлӣ бо истифода аз лентаи рости илтиёмӣ (прямая клейкая лента)		√		√							
2.3. Иҷро намудани қолабзанӣ ба воситаи болғаи қолабзанӣ бо замимаи биринҷӣ (латун)		√		√							
Элементи 3: Иҷро кардани қолабзании (штамповка) мошинии маҳсулоти заргарӣ											
3.1. Гирифтани (дастрас кардани) намунаи (эскизи) маҳсулоти (ҷавохирот) заргарии моделоронидашуда (моделированного ювелирного украшения)	√			√							
3.2. Интиҳоб намудани фулуз (металл) барои қолабзанӣ	√			√							
3.3. Интиҳоб намудани мошинаи қолабзанӣ вобаста ба хусусиятҳои фулуз (металл)	√			√							
3.4. Иҷро намудани қолабзанӣ ба воситаи мошинаҳои қолабзанӣ (штамповочные машины)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<p>Асбобу оломи қолабзанӣ (штамповка) - инҳоянд:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - анка, дастгоҳи махсус дар шакли блоки филизӣ (металлӣ) ё ҷубӣ бо сӯроҳиҳо дар шакли нимкураҳо, барои сохтани нимкураҳо аз варақи филизӣ бо истифода аз шкалаи диаметри мувофиқ ва болға истифода мешавад; - пуансон, асбобест, ки металлро паҳш мекунад ва ба он шакл дода мешавад, одатан шакли «мусбат»-и дилхоҳ; - пунзел, асбобе, ки барои ташаккули порчаҳои кории (заготовки) куракшакли маснуоти ковок таъин шудааст (истеҳсоли куракҳои холӣ, каста ва ғайра). Аз пӯлоди баландсифати асбобӣ сохта шудааст; - мачмӯи (комплекти) қолабҳои фулузӣ (металлӣ), асбобҳои тайёр кардани маҳсулоти заргарӣ. Мачмӯ (комплект) дар тағмони (подставка) тахтагии қулай гузошта шудааст; - мошинаҳои қолабзанӣ.
---	--

Лентаи рости илтиёмӣ (прямая клейкая лента) - ин:	- лентаи матоъи - полиэтиленӣ (ТПЛ) бо руйпуши часпак, ки дар ҳаёти рӯзгор ва дар истеҳсолот, аз ҷумла дар истеҳсоли маснуоти заргарӣ истифода мешавад. Он, чун қоида, дар шакли рулон бо сатҳи берунии часпак, хеле камтар - бо истифодаи дутарафаи ширеше истеҳсол карда мешавад. Барои часпак кардани ашё, инчунин таъмин намудани пӯшиши муҳофизатӣ ё ороишӣ барои ашё истифода мешавад.
Маҳсулоти (ҷавоҳироти) заргарии моделоронидашуда (моделированные ювелирные украшения):	- дар барномаҳои махсусгардонидашуда, аз қабилӣ Model Works, 3Design, Firestor, Maya, Modo, Blender, ZBrush ё бо истифода аз абзорҳои универсалии моделсозӣ Solid Works, Rhinoceros ва Fusion 360 гузаронида мешавад.
Мошинаҳои қолабзанӣ - ин:	- дастгоҳҳои механикӣ мебошанд, ки барои сохтани сӯроҳиҳо, чуқуричаҳо (выемки) ё шаклҳои дигар дар аксар маводҳо ба монанди қоғаз, пластика, металл ё матоъ пешбинӣ шудаанд. Ин мошинҳо бо истифода аз қувва ба як минтақаи мушаххас кор мекунанд, одатан тавассути механизми пуансон натиҷаи дилхоҳ медиҳанд. Бо универсалӣ ва дақиқии худ, мошинҳои штампкунӣ дар соҳаҳои гуногуни саноат, аз истеҳсолот то тадқиқоти илмӣ нақши муҳим мебозанд. Онҳо инчунин бо номи прессҳои қолабӣ ё перфораторҳо маълуманд.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Супоридани ҷойи корӣ	SI 7313-08-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур тартиби супоридани ҷойи кориро пас анҷом додани супориши мушаххас, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба анҷом расонидани супориши мушаххас.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-05-2/01 Иҷро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ; - SI 7313-06-2/01 Иҷро кардани корҳои дастӣ (филигран).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Ғундоштани мизи корӣ тибқи тартиби муайяншуда	1.1. Хомӯш намудани асбобу таҷҳизотҳои барқӣ. 1.2. Санҷидани бутунии асбобу олоти истифодашуда ва гирифтани онҳо аз рӯи мизи корӣ. 1.3. Тоза кардани рӯи мизи корӣ бо лавозимоти пешбинишуда . 1.4. Партовтани оҳанмайдаҳо ба қуттиҳои махсус.
2. Супоридани лавозимоти истифодашуда ба анборхона (инструменталка)	2.1. Ҷудо намудани асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда ба навъҳо. 2.2. Санҷидани мавҷудияти асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда тибқи рӯйхати қабулкардашуда. 2.3. Супоридани асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда тибқи рӯйхат.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - риоя намудани пайдарҳамии тозакунии чойи корӣ; - риоя намудани қоидаҳои мизанплас (дар чойи худ гузоштан); - истифода намудани асбобу таҷҳизоти барқӣ; - санҷидани бутунии асбобу олот истифодашуда пас аз иҷрои супориши додашуда; - тартиб додани дархост барои қабул кардани асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - супоридани асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда тибқи тартиби муқарраршуда; - тоза нигоҳ доштани чойи корӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - дастурамал доир ба истифодабарии таҷҳизоти барқӣ; - қоидаҳои пайдарҳамии ҷо ба ҷо гузоштани лавозимоти корӣ мувофиқи мизанплас; - қоидаҳои партовкунии оҳанмайдаҳо; - тартиби ғундоштани асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда; - тартиби истифодабарии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - тартиби омода намудани асбобу олот ва таҷҳизоти зарурӣ; - хусусиятҳои физикӣ, химиявӣ ва механикии металлҳои қимматбаҳо, ранга ва хӯлаҳои онҳо; - дастурамал оид ба расонидани ёрии аввалия; - омилҳои хатарнок ва зарарноки истеҳсолӣ барои заргар.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизакор; - масъул; - ташкilotчӣ; - эҳтиёткор; - хайрхоҳ.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳоҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Ҷунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Ғундоштани мизи корӣ тибқи тартиби муайяншуда											
1.1. Хомӯш намудани асбобу таҷҳизотҳои барқӣ	√			√							

1.2. Санҷидани бутунии асбобу олоти истифодашуда ва гирифтани онҳо аз рӯи мизи корӣ	√			√							
1.3. Тоza кардани рӯи мизи корӣ бо <i>лавозимоти пешбинишуда</i>	√			√							
1.4. Партовтани оҳанмайдаҳо ба куттиҳои махсус	√		√								
Элементи 2: Супоридани лавозимоти истифодашуда ба анборхона (инструменталка)											
2.1. Ҷудо намудани асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда ба навъҳо		√		√							
2.2. Санҷидани мавҷудияти асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда тибқи рӯйхати қабулкардашуда		√		√							
2.3. Супордани асбобу олот ва таҷҳизоти истифодашуда тибқи рӯйхат		√		√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<i>Лавозимоти пешбинишуда</i> - инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - ҷўтка (хасу); - порўгирак (савок), - латга; - куттии ҷамъоварии партовҳо. <p>Асбобҳо ва дастҳо пас аз ҳар як амалиёт пок ва оҳанмайдаҳо ба куттии ҷамъкунии партовҳо рехта мешаванд. Тоza кардани ҷои кор баъди ба охир расидани кор бо тартиби зерин сурат мегирад. Маҳсулот ва қисмҳои аз металлҳои қиматбаҳо сохташуда бо ҷўтка ва дар куттии маҳсулот ҷойгир карда мешаванд. Асбобҳои алоҳида-алоҳида шуста шуда, дар ҷойҳои барои онҳо муқарраршуда гузошта мешаванд.</p>
--	---

Ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Риояи ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ яке аз уҳдадорихои муҳими устои заргар ба ҳисоб меравад. На танҳо қонун ва қоидаҳои умумӣ риоя карда мешаванд, балки ҳуҷҷатҳои қонунгузорӣ ва қоидаҳои умум барои ҳамаи шаҳрвандон, ташкили ҷойи кор низ ба инобат гирифта мешаванд.

Ҳифзи меҳнат – ин низоми ҳифзкунии ҳаёт ва саломатии қормандон дар ҷараёни фаъолияти меҳнатӣ, аз он ҷумла ҷорабиниҳои ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ-

иктисодӣ, ташкилотӣ-техникӣ, беҳбудсозию беҳдошт (санитарӣ-гигиенӣ), муолиҷавӣ-тадбирирандешӣ, барқароршавӣ ва ғайра мебошанд.

Устои заргар уҳдадор аст:

– талаботи ҳифзи меҳнатро риоя кунад;
– гузаштан аз омӯзиши усулҳои беҳатарии иҷроӣ корҳо, дастурдиҳии ҳифзи меҳнат, муддати таҷрибаомӯзӣ дар ҷойи кор ва санҷиши донишҳои талаботи ҳифзи меҳнатро ба ҷо орад;

– риоя намудани талаботи умумии ҳифзи меҳнат ва беҳатарии саноатӣ;
– дарҳол хабар додан ба роҳбари бевосита оид ба дилхоҳ ҳолати ба вуқӯмада, ки ба саломатӣ ва ҳаёти одамон хатар расонида метавонад, оид ба ҳар як ҳолати нохӯш, ки дар истехсолот ба вучуд омадааст ё ҷиҳати бад шудани аҳволи саломатӣ кормандон;

– гузаштан аз муоинаи тиббии ҳатмӣ, пешакӣ ва даврӣ.

Ба ғайр аз уҳдадориҳо устои заргар ҳуқуқ ва кафолатҳо ба шароитҳои беҳатарӣ ва таъмини саломатӣ, ки дар қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оварда шудааст, дорад.

Кафолатҳо ба меҳнат дар шароити мутобиқ ба талаботи ҳифзи меҳнат, иборатанд, аз:

– давлат ба кормандон кафолати ҳифзи ҳуқуқ ба меҳнат дар шароитҳои мутобиқ ба талаботи ҳифзи меҳнатро медиҳад;

– тибқи шартномаи меҳнатӣ талаботи меҳнат бояд ба талаботи ҳифзи меҳнат мутобиқат кунанд;

– дар ҳолати таъмин накардани воситаҳои муҳофизатӣ тибқи меъёрҳо, корфармо ҳуқуқи талаби иҷроӣ вазифаҳои меҳнатиро аз корманд надорад;

– дар ҳолати расидани хатар ба ҳаёт ва саломатии корманд ҳангоми иҷроӣ уҳдадориҳои меҳнатӣ осеби дидаашро тибқи қонунгузориҳои амалкунанда амалӣ мекунад;

– ҳар як ташкилот/ширкат бояд дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ барои ҳар як намуди кор таҳия намояд.

Техникаи беҳатарӣ

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи беҳатариро ба намудҳо ҷудо менамоянд. Таснифоти дастурдиҳӣ оид ба техникаи беҳатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, корхона, аз ҷумла муассисаҳои таълимӣ маҳсуб меёбад. Дастурдиҳӣ аз рӯи мақсад, тавсифот, муҳлат, шахси ваколатдори онро гузаронанда ба намудҳо ҷудо карда мешавад. Ҳама масъалаҳои таъмини беҳатарӣ дар истехсолотро мутахассиси дорой тахассуси муайяншуда ҳал мекунад.

Дастурдиҳии муқаддимавиро оид ба техникаи беҳатарӣ муҳандиси техникаи беҳатарӣ ё мутахассисе ки иҷроӣ ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимавӣ метавонанд, мутахассисони масъули беҳатарии тиббӣ ва зиддисӯхтор ҷалб шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимавӣ оид ба техникаи беҳатарӣ ба ҳамаи кормандони ба кор оғознамуда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот

гузаронида мешавад. Он барои таълимгирандагоне, ки таҷрибаомӯзии истеҳсоли мегузаранд, инчунин барои кормандони аз сафари хизматиномада ва муваққатӣ ҳатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои химоявии коллективона ва инфиродии дар корхона вучуддошта, инчунин тартиби додани онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида ҳангоми сӯхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарҷ мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар утоқи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникийи омӯзиш ва воситаҳои айёниро дар назар мегирад.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия аз он иборат аст, ки он на дар утоқи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки вазифодоранд, онро гузаранд:

- кормандони нав, аз ҷумла, кормандони кироя;
- кормандони дар ду ё якчанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;
- кормандани ба сафари хизматӣ омада;
- таълимгирандагони дар таҷрибаомӯзии истеҳсолибуда;
- дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрориро на кам аз як маротиба дар ним сол мегузаронанд ва санаи гузаронидани он дар журнали дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад.

Ин чорабиниҳои мазкур дар доираи ТИКТО аҳамияти махсусро доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс пайдарпайии амалҳои таълимгирандагонро такрор мекунад, саволҳои оид ба мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаро медиҳад. Ин чорабинӣ таваккали бавучудоии ҳодисаҳои нохушро дар машғулиятҳои амалӣ паст мекунад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохуш, алоқаманд бо вайрон кардани дастурҳои додаи ӯ аз ҷониби таълимгирандагон, эмин медорад.

Дастурдиҳии ғайринақшаӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми мақоми қонунӣ гирифтани тағйиротҳои ба ҳифзи меҳнат дахлдор дар қонунгузориҳои ватанӣ;
- ҳангоми тағйирёбии раванди технологӣ дар истеҳсолот;
- дар сурати навкунии (модернизатсия) таҷҳизот ва механизмҳо;
- ҳангоми вайронкунии талаботи ҳифзи меҳнат, ки он ба садама ва ҳодисаи нохуш овардааст;
- бо талаботи мақомоти назоратӣ ва шахсони мансабдор;
- ҳангоми танаффус дар кор зиёда аз сӣ рӯз - барои мансабҳои дорои омилҳои зараровар ва хатарнок, шаст рӯз - барои дигар кормандон;
- бо қарори шахсии кордиханда.

Дастурдиҳии мақсаднок дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад;

- ҳангоми корҳои якмаротиба
- ҳангоми амалӣ кардани чорабиниҳои оммавӣ дар корхона;
- баргараф кардани садамаҳо, ҳолатҳои фавқулодда.

- мундариҷа ва ҳаҷми он аз ҳолати мушаххас муайян карда мешавад.

Устои заргар намудҳои дастурдиҳии мувофиқро тибқи муҳлатҳои дастурамали техникаи бехатарӣ мегузарад.

Устои заргар бо либосҳои махсуси корӣ, воситаҳои ҳифзи инфиродӣ, тибқи меъёрҳои тасдиқнамудаи роҳбари корхона, таъмин карда мешавад.

Устои заргар вазифадор аст:

- қоидаҳои тартиботи дохилии меҳнатии корхонаро риоя кунад;

- қоидаҳои санитарияи истеҳсоли, беҳдошти меҳнат ва ҳифзи муҳити зистро риоя кунад;

- талаботи дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва дигар дастурамалҳое, ки дониши онҳо барои мутобиқати ба уҳдадорихои мансабӣ ҳатмӣ аст, иҷро кунад;

- речаи зиддисӯхтори корхонаро риоя кунад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба таҳассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботҳои худро дорад. Мисол, омӯзгор пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ мугузаронад ва дар журнали ТБ оид ба гузаронидани он қайд мекунад. Ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсоли гузаронида мешаванд. Барои шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, ба баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хошишмандоне, ки мехоҳанд касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» - ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз худ кунанд, бояд ба талаботҳои умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

– ҳуҷҷатҳоро мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ пешниҳод кардан;

– аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» ва сатҳи 2-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро меомӯзонанд, бояд ба талаботҳои умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

– донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС дошта бошад;

– методикаи таълими салоҳиятҳоро донанд;

– на кам аз 3 соли таҷрибаи корӣ ҳамчун устои заргарро дошта бошад;

– ҷисмонӣ ва равоӣ солим бошад;

– сатҳи таҳассусии омӯзгор аз сатҳи 3 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст набошад;

– аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ

Рӯйхати тавсияшавандаи асбоб, таҷҳизот ва мавод барои таълими ҳадди аксар 25 таълимгиранда (∞ - вобаста ба зарурӣ)

Мик-дор	Маводи масрафшаванда	Мик-дор	Асбобҳо	Мик-дор	Таҷҳизот
∞	Бензин	15	Филерҳо	2	Дастгоҳи суфтагарӣ
∞	Газ	10	Пинсет	2	Бормашинка
∞	Припой	10	Анбӯри мудаввар	2	Валтсҳо
∞	Тилло	5	Ключик	5	Голтовка
∞	Нукра	5	Кранпон	2	Пресс (дастӣ, барқӣ)
∞	Кадмий	10	Маҷмӯи сӯзанҳо	2	Компрессори ҳавой
∞	Биринҷӣ	15	Сӯянҳо	2	Тафдони муфелӣ
∞	Мис	10	Киянка	2	Дастгоҳи вакуумӣ
∞	Азбест	10	Болға	1	Тоскулоҳ барои муҳофизат
∞	Кислота (сульфат, гидрохлорид, нитрат, лимонӣ, бор)	10	Ригел	5	Дастпӯшакҳои махсус
∞	Бура	10	Анка бо мушт	25	Фолгаи изолятсияшуда - дуошёна
∞	Флюс	10	Анвил (наковальник)	∞	Системаи ҳавотозакунӣ
∞	Пастогой	20	Виза (тиски)	∞	Инжектори мумӣ
∞	Қоғазӣ миллиметрӣ	10	Ҷигса (лобзик)	10	Фен барои хушк кардани маҳсулот
∞	Қоғазӣ суфтакунӣ	10	Штангенциркул	∞	Ҷевони ҳавокашӣ
∞	Замимаҳо барои бормашинка	10	Пахлӯбур (бокоре́з)	10	Галваника
∞	Сурғуч	10	Микрометр	8	Дастгоҳи шуоькунанда (ради́рование)
∞	Гаҷ (гипс)	10	Қайҷии оҳанбури	8	Дастгоҳ барои суфтакунии химиявӣ
∞	Мум	20	Тигел	8	Дастгоҳ барои пайвастунии лазерӣ
∞	Чархҳои сайқалдиҳӣ	5	Тарозу	8	Дастгоҳ барои пайвастунии контактӣ
∞	Сулфур барои сиёҳкунии маҳсулот	10	Айнаки калон (лупа)	8	Дастгоҳ барои огранка
∞	Мочевина	∞	Хишти ба оташ тобовар	5	Дорандаи кафшер барои мум
∞	Порӯгирак (савок)	∞	Лангари конусӣ		
∞	Ниқобҳои тиббӣ	∞	Қапақҳо		
∞	Айнақҳои химоявӣ	15	Тигели графитӣ		

∞	Доруқуттӣ	15	Штихилҳо барои кандакорӣ		
∞	Оташхомӯшқунак	15	Панчаҳо барои кандакорӣ		
∞	Айна, фери барои шустан	10	Парма		
∞	Сӯзанҳои металлӣ барои гонтовка	12	Коловорот		
∞	Сӯзанҳо барои ЧПУ	15	Сӯянчаҳо		
∞	Салфетка ва дигар лавозимот	15	Қапақҳои дастӣ		
∞	Салфетка ва дигар лавозимот	10	Ченаки ҳалқа		
		10	Ченаки ангушт		
		15	Пармаҳои диаметрҳои гуногун		
		10	Замимаҳо барои парма		
		∞	Хамираи алмос		
		5	Асбоб барои шустӯшӯй - ултрасадо		
		20	Чӯткаҳо барои чамъовариҳои оҳанреза		
Микдор	Моддаҳои кимиёвӣ	Микдор	Таҷҳизот/мебел	Микдор	Лавозимот
∞	Сӯзонандагон (газ, бензин)	25	Мизи корӣ	14	Воситаҳои гигиенаи шахсӣ
∞	Антисептикҳо	25	Курсиҳо	28	Маводҳои истеъмолии якдафъаина
∞	Таблетҳои спиртӣ	5	Љевон барои либос		
Таҷҳизоти таълимӣ		Маводи дафтардорӣ		Захираҳои таълимӣ	
1	Проектор	∞	Маҷмӯи воситаҳои хатӣ	3	Дастурамал оид ба ёрии аввалия
1	Флипчарт	∞	Қоғазҳои чопӣ ва ранга	3	Меъёрҳо ва стандартҳои соҳаи заргарӣ (маҷмӯа)
1	Тахта	∞	Флип қоғаз	25	Китобҳои таҳассусӣ
1	Экран	∞	Скоч	5	Айёниятҳо ва лавҳаҳо оид ба техникаи бехатарӣ
1	Тахтаи электронӣ	∞	Бланкҳо	5	Стандарти салоҳиятҳо
3	Компютер	∞	Маводҳои канселярӣ	5	Барномаи таълимии модуль

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Хизматрасонӣ**

Касб: **Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ**

Рамзи касб: (СБТМ-08/ISCO-08): **SI 7313**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **3**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **9**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 3-юми
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)	
ТС 06-3/01	Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
ТС 07-3/01	Такмил додани таҳассуси касбӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
SI 7313-09-3/01	Гудохтани фулуз (металл) дар зарфҳои маҳсули заргарӣ (тигел)
SI 7313-10-3/01	Иҷро кардани корҳои сикказанӣ (чеканка)
SI 7313-11-3/01	Шинондани сангҳо ба маҳсулоти заргарӣ
SI 7313-12-3/01	Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо ултрасадо, галтовка ва галванӣ
SI 7313-13-3/01	Иҷро кардани корҳои суфтагарӣ
SI 7313-14-3/01	Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо кислотаҳо
SI 7313-15-3/01	Иҷро кардани корҳо бо бормашина

**Малакаҳои бақортаъминкунии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»,
сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Малакаҳои бақортаъминкунии	Малакаҳоеро, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳо байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - гуш кардан ва шунидан; - бо забони модарӣ ва дигар забонҳо сухан рондан ва навиштан; - мубодилаи иттилоот кардан; - риоя кардани одоб дар муносибат бо ҳамкорон/мизочон; - бо забони хориҷӣ сатҳи миёна муошират кардан.
Кор дар даст, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - муайян кардани нақши худ дар ҳайати даста; - муайян кардани тарафҳои қавии аъзоёни даста; - дар даста дар ҳолатҳои гуногун кор кардан, мисол дар ҳалли масъалаҳои бухронӣ; - суботкор будан.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва ҳал кардани мушкилот; - қарорҳои эҷодкорона ва навоварона (инноватсионӣ) таҳия кардан; - истифодаи як қатор стратегия барои ҳалли мушкилот; - ғавран ва самаранок ҳал намудани мушкилоти мизочон.
Ташаббус ва ӯҳдабарой, ки барои ба дастоварии натиҷаҳои навоварона (инноватсионӣ) мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - эҷодкорӣ ва идроки эҷодӣ; - зоҳир намудани ташаббускорӣ ва ӯҳдабарой; - омода будан ба навоварӣ (инноватсия); - дастгирӣ кардани қарорҳои навоварона (инноватсионӣ).
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолият, ки банақшагирии стратегияи дарозмуҳлат ва	<ul style="list-style-type: none"> - гузоштани мақсадҳои мушаххас ва натиҷаҳои кор; - таҳияи нақша/барномаҳои стратегӣ, дарозмуҳлат ва ҷорӣ; - банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо;

кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	<ul style="list-style-type: none"> - идоракунии вақт ва афзалиятҳо; - ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; - пешбурди баҳисобгирӣ.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - мавҷуд будани диди шахсӣ ва мақсадҳо; - боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; - масъулиятнокӣ; - устувории ахлоқӣ; - риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - эътирофи зарурати таълим бо назардошти тағйиротҳо; - омода будан ба сарфи вақт ва сармоя кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; - хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва берун аз он; - самимият барои ғояҳо ва усулҳои нав; - идоракунии худомӯзӣ; - истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор); - иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста.
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - доштани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; - хоҳиши азхуд кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; - доштани донишҳо оид ба ҳифзи меҳнат, бехбудсозӣ (санитария)-и истехсолӣ ва бехдошт (гигиена) барои истифодабарии технологияҳо; - доштани тавоноии ҷисмонии мувофиқ; - риояи техникаи бехатарӣ; - интиҳоб ва истифодабарии воситаҳои ҷимоявӣ барои бехатарии шахсӣ ва коллектив (аҳлона) дар ҷойи корӣ; - қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва чорабиниҳои зиддисӯхтор ҳангоми кор бо дастгоҳҳои барқӣ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ	ТС 06–3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ҳал ва батанзимории муноқишаҳоро, ки метавонад дар ҳолатҳои рӯзмарраи қорӣ рух диҳад, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи қор.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03–1/01 Қор қардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайянсозии ҳолатҳои муноқишавӣ	1.1. Муайянкунии эҳтимоли <i>ҳолатҳои рухдиҳии муноқиша</i> ва андешидани чораҳои пешгирии он. 1.2. Муайянкунии <i>ҳолатҳо, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии мизочон, ҳамкорон</i> ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ таҳдид кунад.
2. Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ	2.1. Масъулияти ҳалли муноқишаро дар доираи ваколатҳои хеш ба уҳда гирифтанд. 2.2. Эҳтиёткорона идора қардани ҳолати муноқишавӣ ва андешидани чораҳо чӣхати бартараф қардани онҳо. 2.3. Истифодаи <i>малақаҳои самараноки иртибот</i> барои батанзимории муноқиша. 2.4. Пешниҳоди вариантҳои эҳтимолии ҳалли муноқиша. 2.5. Истифодаи <i>усулҳои маъқули батанзимории муноқишаҳо</i> барои идоракунии ҳолати муноқишавӣ ва қабули қарори дуруст.
3. Арзёбии ҳолатҳои муноқишавӣ	3.1. Тартибдиҳии ҳуҷҷат оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор. 3.2. Муайянкунии <i>сабабҳои эҳтимолии муноқишаҳо</i> ва пешниҳоди дастур барои беҳтар қардани вазъият дар ҷойи қорӣ.

Малақаҳои талабшаванда:	- муайянкунии тафсилот ва сабабҳои муноқиша бо роҳи мушоҳида, пурсуҷӯ ва фаъолона гӯш додан; пайдо намудани ҳалли мушкилиҳои ошқоршуда; - ҳал намудани масъалаҳое, ки сабаби муноқиша мегарданд; - додани тавсияҳо чӣхати бартараф қардани муноқишаҳо; - истифода намудани малақаҳои муносиби муошират; - амал қардан тибқи тартиби баррасии шикоятҳо; - шинос шудан бо ҳуҷҷатҳо ва дастурҳо оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор.
Донишҳои талабшаванда:	- назарияи муноқиша: намуд ва нишонаҳои муноқиша, сабабҳои рухдиҳии онҳо ва ғ.; - равандҳои гурӯҳӣ ва нақшҳое, ки одамон дар муноқиша мебозанд; - сохти ташкилӣ, маданият ва принципҳои рафтор дар ҷойи қорӣ;

	<ul style="list-style-type: none"> - усулҳои маъқули батанзимории муноқишаҳо; - талаботи меъёрӣ, истеҳсоли ва қонунгузории мувофиқ, марбут ба ҳалли баҳсу мунозира; - қоидаҳо ва тартиби батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор; - қоидаҳои одоби муоширати касбӣ.
Муносибати талабшаванда ба қор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - бовичдон; - адолатхоҳ; - мутмаин.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоидиҳии маҳсулоати тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайянқунии ҳолати муноқишавӣ											
1.1. Муайянқунии эҳтимоли ҳолати руҳдихии муноқиша ва андешидани чораҳои пешгирии он									✓		
1.2. Муайянқунии ҳолат, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии муштариён ва ҳамқорон таҳдид қунад ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ									✓		
Элементи 2: Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ											
2.1. Масъулияти ҳалли муноқишаро дар доираи салоҳияти хеш ба уҳда гирифтан									✓		
2.2 Эҳтиётқорона идора қардани ҳолати муноқишавӣ ва андешидани чораҳо қиҳати барқараф қардани онҳо									✓		

2.3. Истифодаи малакаҳои таъсирбахши иртибот барои ба танзимории муноқиша									√		
2.4. Дар назар доштани эҳтимоли вариантҳои ҳалли муноқиша									√		
2.5. Истифодаи усулҳои маъқули батанзимории муноқишаҳо барои идоракунии ҳолати муноқишавӣ ва қабули қарори дуруст									√		
Элементи 3: Арзёбии ҳолатҳои муноқишавӣ											
3.1. Тартибдиҳии ҳуҷҷати батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор									√		
3.2. Муайянсозии сабабҳои эҳтимолии муноқишаҳо ва пешниҳоди тавсия барои беҳтар кардани вазъият дар ҷойи кор									√		

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ба “ҳолатҳои руҳдиҳии муноқиша” марбут аст:	<ul style="list-style-type: none"> - шикояти мизочон/фармоишгарон; - беэҳтиромӣ нисбат ба ҳамкорон/ мизочон; - мушкилот ё сифати пасти маҳсулот; - андармонӣ ё иштибоҳ дар таъмини мол; - нофаҳмӣ ё монетаҳои иртиботӣ.
Ҳолатҳое, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии мизоч ва ҳамкорон таҳдид намояд:	<ul style="list-style-type: none"> - шарикони таҳти таъсири маводи наъшаовар ва машрубот; - ашхоси изҳоркунандаи зуроварӣ ё таҳдиди хатар; - ашхоси мусаллаҳ ё беяроқ; - ҳолате, ки одам дигар шахсро меранҷонад; - шариконе, ки риояи оромиро инкор мекунанд.
Ба малакаҳои самараноки иртибот марбут аст:	<ul style="list-style-type: none"> - бодикқат гӯшдиҳӣ; - методикаи пурсупоси боназоқат; - савол додан, аниқ кардани нофаҳмиҳо барои қабули иттилоот ва дарки фаҳмиши мувофиқ; - дигар хел баён ё такрор кардани саволҳо, хоҳиш ва аризаҳо барои мутмаин шудан, дуруст фаҳмидан; - боваринокӣ; - иртиботи ғайришифоҳӣ; - қобилияти возеҳ гуфтан барои фаҳмида шудан.
Ба усули батанзимории муноқишаҳо марбут аст:	<ul style="list-style-type: none"> - ҳалли мушкилот; - бурдани музокирот; - истифодаи малакаҳои муносиби муошират.

Сабабҳои эҳтимолии ба вуҷудоии муноқишаҳо	<ul style="list-style-type: none"> - муоширати дурушт; - набудани иттилоот; - нофаҳмиҳои фарҳангӣ; - набудани ҳамдardӣ; - шикоятҳо; - мушкилот ва вазнинӣ дар ҷойи корӣ.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Такмил додани таҳассуси касбӣ	ТС 07–3/01

Воҳиди салоҳиятҳои мазкур натиҷаи малакаҳо, дониш ва муносибатҳои заруриро чиҳати рушди тафаккури таҳлилий ва эҷодӣ, такмили таҳассуси касбӣ тавсиф менамояд.

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:

- зарурияти такмили ихтисоси касбӣ барои азхудкунии технологияҳои инноватсионӣ ва таҷҳизоти муосир.

Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):

- ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ.

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Малакаҳоро инкишоф додан, ҷӣ гуна саволгузорӣ намудан ва ба он посух додан, андеша ва ғояҳои нав пайдо кардан	<p>1.1. Инкишофи малакаҳои савол додан аз ҳар нуқтаи назар.</p> <p>1.2. Муайянсозии саволҳои асосӣ/мушкилот бо воситаи манбаи иттилоот ва ғояҳо.</p> <p>1.3. Савол додан ва зерӣ шубҳа гузоштани посухҳои якқолаба.</p> <p>1.4. Пайдо кардани алоқамандии ашё ва падидаҳо, ки аз ибтидо ба ҳам иртибот надоранд.</p> <p>1.5. Маҳорати бовар ва маъқул кунонидани ғояҳои шахсӣ ва нуқтаи назар.</p>
2. Эҷоди ғояҳои нав, ёфтани роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошта	<p>2.1. Мушоҳида, таҳлил, пурсуҷӯ, ошкорсозии фарзия, ки дар асоси ғояҳо ҷой гирифтаанд.</p> <p>2.2. Истифодаи манбаи мухталифи иттилоот барои посухҳо, зуд ҷудо намудан ва аз худ кардани маълумоти зарурӣ аз ҳаҷми иттилоот.</p> <p>2.3. Бошуурона ба шакли нав табдил додани иттилоот ва пайдо намудани самтҳои (векторҳои) нави истифодабарӣ.</p> <p>2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда.</p> <p>2.5. Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикри андеша намудан.</p> <p>2.6. Ҳалли масъалаҳои гузошта бо усули эвристикӣ.</p> <p>2.7. Дарёфти ғояҳои нав бо роҳи санҷиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудихо, омӯзиши вариантҳои зиёди гуногуни қабули қарорҳо.</p>
3. Инкишофи малакаҳои тафаккури эҷодӣ	<p>3.1. Омӯхтан ва истифодаи усулҳои тафаккури эҷодӣ барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо.</p> <p>3.2. Муайянкунии масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури эҷодӣ.</p> <p>3.3. Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдихӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаётӣ дар ҷойҳои шинос ва ношинос.</p>

	3.4. Бо дигарон муошират кардан, гӯш додан ба андешаҳои дигарон оид ба чигуна ғояҳои нав ва тафаккури эҷодиро дастгирӣ ва инкишоф додан, беҳтар кардани тафаккури эҷодӣ.
4. Инкишофи таҳассуси касбӣ	4.1. Омӯхтани <i>технологияҳои нав</i> . 4.2. Омода будан ба тағйирёбии <i>муносибатҳои бозоргонӣ</i> . 4.3. Омӯхтани <i>тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ</i> .

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - инкишоф додани малакаҳои муошират, дар рафти муошират ошкор кардани фикру ғояҳои нав; - муайянсозии саволи асосӣ ва моҳияти мушкилот; - маҳорати саволгузори аз нуқтаҳои мухталиф; - истифода бурдани намудҳои мухталифи тафаккури эҷодӣ; - омӯхтан ва таҳлили доираи васеи иттилоот; - таҳлили моҳияти мавзӯ; - боадабона ва возеҳ нуқтаи назари хешро баён кардан; - омӯзиш ва худбаамалбарории ошкорсозӣ ва бартараф кардани норасоӣҳо дар вазъияти муҳити ношинос; - мунтазам такмил додани сифати салоҳиятнокии худ дар муносибати бозоргонӣ; - истифода бурдани ҳам тафаккури эҷодӣ ва ҳам таҳлилий; - мунтазам ба пешрафти тамоюлот дар соҳа ва касб таваҷҷуҳ кардан; - мутобиқ будан ба муҳити ивазшаванда; - такмил додани сифати донишҳои худ; - беҳтар кардани на танҳо фаъолияти касбӣ, аз ҷумла муносибати шахсӣ; самаранок кор кардан; - муайян намудани технологияи нав дар самти фаъолият; - кор кардан дар даста ва бо ҳамкорон.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - усулҳои тафаккури эҷодӣ ва истифодабарии онҳо; - муайянсозии масдудкунандаҳои (блокатор) тафаккури эҷодӣ; - таъсири тафаккури эҷодӣ ва таҳлилий ба одамон, ташкилот, ҷамъият; - усулҳои таровиш (филтрация) барои коркарди иттилооти гуногун; - тарзҳои васеъкунӣ ва рушди малакаҳои инфиродии тафаккури эҷодӣ; - тарзҳои васеъкунӣ ва пурра намудани дониш ва маҳорати хеш; - усулҳои амаликунии ғояҳои нав; - роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошташудаи роҳбарияти корхона/ташкилот; - муносибатҳои инноватсионӣ ба омӯзиш ва тарзи тафаккур; - технологияи инноватсионӣ дар истеҳсолот; - тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос; - технологияи инноватсионӣ ва истифодаи онҳо истеҳсолот; - роҳҳои такмил додани таҳассуси касбӣ.

Муносибати талабшаванда ба кор:	<ul style="list-style-type: none"> - боадабона ва возеҳ нуктаи назари хешро баён кардан; - аз мушкилот наҳаросидан. Чунин бояд буд: <ul style="list-style-type: none"> - мушоҳидакор; - суботкор; - бодикқат; - боирода; - фаъол.
---------------------------------	--

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоги тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусохиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Малакаҳоро инкишоф додан, чӣ гуна саволгузори намудан ва ба он посух додан, андеша ва ғояҳои нав пайдо кардан											
1.1. Инкишофи малакаи савол додан аз ҳар нуктаи назар											✓
1.2. Муайянсозии саволҳои асосӣ/мушкилот бо воситаи манбаи иттилоот ва ғояҳо											✓
1.3. Саволгузори намуда, зери шубҳа гузоштани посухҳои яққолаба											✓
1.4. Пайдо кардани алоқамандии ашё ва падидаҳои ки аз ибтидо ба ҳам иртибот надоранд											✓
1.5. Маҳорати бовар ва маъкул кунонидани ғояҳои шахсӣ ва нуктаи назари хеш											✓
Элементи 2: Баровардани ғояҳои нав, ёфтани фикру ғояҳои нав											
2.1. Мушоҳида, таҳлил, пурсуҷӯ, ошкорсозии фарзия, ки дар асоси ғояҳо ҷой гирифтаанд											✓

2.2. Истифодаи манбаи мухталифи иттилоот барои посуххо, зуд ҷудо намудан ва азхуд кардани маълумоти зарурӣ аз ҳаҷми иттилоот											√
2.3. Бошуурона ба шакли нав табдил додани иттилоот ва пайдо намудани самтҳои (векторҳои) нави истифодабарӣ											√
2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда											√
2.5. Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикру андеша намудан											√
2.6. Ҳалли масъалаҳои гузошта бо усули эвристикӣ											√
2.7. Дарёфти ғояҳои нав бо роҳи санҷиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудихо, омӯзиши вариантҳои зиёди гуногуни қабули қарорҳо											√
Элементи 3: Инкишофи малакаҳои тафаккури эҷодӣ											
3.1. Омӯхтан ва истифодаи усулҳои тафаккури эҷодӣ барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо											√
3.2. Муайянкунии масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури эҷодӣ											√
3.3. Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдихӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос											√
3.4. Бо дигарон муошират кардан, гӯш додан ба андешаҳои дигарон оид ба ҷиғуна ғояҳои нав ва тафаккури эҷодиро дастгирӣ ва инкишоф додан, беҳтар кардани тафаккури эҷодӣ											√

Элементи 4: Инкишофи тахассуси касбӣ											
4.1. Омӯхтани технологияҳои нав											√
4.2. Омода будан ба тағйирёбии муносибатҳои бозоргонӣ											√
4.3. Омӯхтани тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ											√

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Саволҳо метавонанд бошанд:	<ul style="list-style-type: none"> - Оё кадом худудҳое вучуд доранд, ки онро бояд ба назар гирифт? - Оё ғояи нав вучуд дорад, ки метавонад ба ин ҳолат орад? - Чӣ тавр ман метавонистам ин масъаларо ҳал кунам? - Оё дигар тарзи иҷрои он вучуд дорад? - Дигарон дар ин ҳолат чӣ тарз кӯшиш мекунанд? - Барои ман чӣ лозим аст, то ки онро беҳтар анҷом диҳам? - Ба ман кадом иттилооти иловагӣ зарур аст? - Ба ман чӣ намерасад? Боз чӣ тақозо карда мешавад? - Бо кӣ онро баррасӣ кунам? - Барои чӣ чунин руҳ дода истодааст?
Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикру андеша намудан – ифода мекунанд:	<ul style="list-style-type: none"> - тафаккури индуктивӣ- вақте ки дар асоси як ё якчанд далелҳои хусусӣ ва мушоҳида ҷамъбасти мекунем, қоидаҳои умумӣ мебарорем; - тафаккури дедуктивӣ –усули тафаккур, ки натиҷаи он ҳулосаи мантиқӣ буда, дар он ҳулосаи ҷузъӣ аз умумӣ бароварда мешавад; - тафаккури диалектикӣ– кӯшиши якҷояшавии ақидаҳо/мушоҳидаҳои ба ҳам муқобил ё ихтилофи тавсиф менамояд.
Усули эвристикӣ –ин:	<ul style="list-style-type: none"> - эҳтимоли нисбатан беҳтари стратегия ва тактикаи фаъолияти инсон - ҳалкунандаи масъалаҳои эҷодӣ, яъне дар раванди ҳал намудани масъалаҳои муайян чӣ кор кунад ва дар ин сурат чӣ тавр амал кардан зарур аст.
Ба усули тафаккури эҷодӣ - марбутанд:	<ul style="list-style-type: none"> - ҳучуми зехнӣ; - пайдарҳамии амал; - ёриии шабакаи иҷтимоӣ; - ҳаматарафа тасаввур ва андешаронӣ кардан; - бозиҳои зехнӣ; - инъикоси мутобиқатӣ; - истифодаи маҷоз ва қиёс (аналог) - ҳо; - доираи назар; - визуаликунонӣ.
Масдудкунандаҳои тафаккури эҷодӣ мешаванд:	<ul style="list-style-type: none"> - фарҳангӣ; - эҳсосотӣ; - зехнӣ; - атрофиён; - оила; - ғоя ва тасаввуроти мо он аст, ки мо чӣ гуна бояд рафтор намоем;

	- фишоровари хамсолон; - пешгирии таваккал.
Мафхуми <i>технологияи нав</i> – ин:	- тағйирёбии технологияи истехсолоти таҷҳизот, яъне пешрафти техникаи истифодаи технологияи иттилоотӣ, мавод ва ашёи нави таъминкунандаи сатҳи баланди маҳсулоти истехсолшаванда, дигаргуншавии муносибати корманд ба кори худ.
<i>Муносибатҳои бозоргонӣ</i> – ин:	- муносибатҳои ташаккулёфтаи иқтисодии байни истехсолкунанда, савдогар, харидор, истифодабарандагони мол ва хизматрасонӣ, мақомоти идоракунии давлатӣ ва маҳаллӣ оид ба мубодила, тақсимоти мол ва хизматрасонӣ, ҳавасмандӣ ба рушди рақобат.
<i>Тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ</i> – ин:	- муносибати навгонии на танҳо тағйирдиҳандаи симои тафаккури шахсӣ, балки муносибат ба таълим, ба ҳар гуна кор дар ҷомеа, қобилияти фавран арзёбии ҳолат дар ҳар гуна муҳит, интихоби варианти беҳтарини амалкунӣ дар асоси таҷрибаи донишҳои нав мебошад.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гудохтани фулуз (металл) дар зарфҳои маҳсули заргарӣ (тигель)	SI 7313-09-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ барои гудохтани фулуз, санчидани сахтӣ ва тобовар будани фулузро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми рехтани фулуз (металл) дар қолаб.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): ТВ 01 -1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; SI 7313-01-2/01 Санчидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; SI 7313-02-2/01 Интихоб намудани маводи корӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода намудани асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ барои гудохтани фулуз	1.1. Интихоб намудани асбобу олоти корӣ тибқи рӯйхат. 1.2. Санчидани ҳолати бутунӣ ва мустаҳкамии асбобу олоти кории асосӣ ва ёрирасон . 1.3. Шинос шудан бо дастурамали истифодабарии таҷҳизоти корӣ.
2. Гудохтани фулуз	2.1. Омода намудани қолабдон. 2.2. Ворид намудани фулуз ба косачаи сафолин (тигель). 2.3. Ба кор даровардани таҷҳизоти корӣ . 2.4. Назорат намудани раванди гудохтани фулуз. 2.5. Рехтани фулуз ба қолабдон.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизоти корӣ ва гудохтани фулуз; - истифода намудани дастурамали асбобу таҷҳизоти корӣ; - бартараф намудани нуқсонҳо ҳангоми иҷрои корҳои гудохтани фулуз; - тартиб додани дархост оид ба асбобу таҷҳизот ва маводи сарфшаванда;
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - аз назар гузаронидани ҳолати коршоямӣ ва мустаҳкамии асбобу олотӣ корӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҷимиявӣ ҳангоми гудохтани фулуз; - интиҳоб намудани қолабҳо; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ҳангоми гудохтани фулуз; - қоидаҳои санчидани мувофиқати номгӯи асбобу олотӣ корӣ барои иҷроӣ вазифаи мушаххас; - дастурамалҳо оид ба техникаи беҳатарӣ ва истифодабарии асбобу таҷҳизоти корӣ; - усул ва қоидаҳои қабул намудани асбобу олот ва лавозимот барои иҷроӣ вазифаи мушаххас; - тартиби қабули асбобу олотӣ корӣ; - асосҳои маводшиносӣ; - тартиби рехтани фулуз ба қолабдон; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - эҳтиёткор; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот / case study	Муҳоҳиса	Намоишдиҳӣ/Рӯнамоӣ (Презентагсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ барои гудохтани фулуз											
1.1. Интиҳоб намудани асбобу олотӣ корӣ тибқи рӯйхат	√		√								
1.2. Санчидани ҳолати бутунӣ ва мустаҳкамии асбобу олотӣ корӣ асосӣ ва ёрирасон	√		√								
1.3. Шинос шудан бо дастурамали истифодабарии таҷҳизоти корӣ	√		√								
Элементи 2: Гудохтани фулуз											

2.1. Омода намудани қолабдон	√			√							
2.2. Ворид намудани фулуз ба косачаи сафолин (<i>тигель</i>)	√			√							
2.3. Ба кор даровардани <i>таҷҳизоти корӣ</i>	√			√							
2.4. Назорат намудани раванди гудохтани фулуз	√			√							
2.5. Рехтани фулуз ба қолабдон	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Тигель - ин:	- зарфи махсус барои гудохтани фулуз (металл).
Асбобу олоти корӣ - инҳоянд:	- мех, бачок, пистолет, пинсет, қолабдон, тигел.
Олоти кории ёрирасон - инҳоянд:	- асбоби оташфурузонкунак, хокаи кимиёвӣ (бура), сузишворӣ, азбест.
Таҷҳизоти корӣ:	- мех, бачок ва пистолет.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иҷро кардани корҳои сикказанӣ (чеканка)	SI 7313-10-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани мавод ва асбобҳои сикказанӣ ва истифодабарии онҳоро дар рафти иҷрои корҳои сикказанӣ (чеканка) тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: -ҳангоми иҷрои корҳои сикказанӣ (чеканка).	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - TC 05-2/01 Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ - компютерӣ; - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-01-2/01 Санчидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - SI 7313-09-3/01 Гудохтани фулуз (металл) дар зарфҳои махсуси заргарӣ (тигел).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода намудани мавод ва асбобҳои сикказанӣ	1.1. Тартиб додани рӯйхати асбобҳои истифодашаванда дар кор. 1.2. Санчидани ҳолати коршоямии асбобҳои сикказанӣ. 1.3. Омода намудани <i>маводи ёрирасон</i> тибқи рӯйхат. 1.4. Шинос шудан бо дастурамали асбобҳои кории дастӣ ва механикӣ.
2. Иҷро кардани корҳои сикказанӣ (чеканка)	2.1. Интиҳоб намудани <i>асбобу олоти дастӣ ва механикӣ</i> вобаста ба вазифа. 2.2. Омода намудани нақша (тарх) бо ширеш дар металл. 2.3. Гузоштани нақш дар металл бо тартиби кӯфтан. 2.4. Назорат намудани раванди техникаи сикказанӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- истифода намудани асбобу олоти сикказанӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ;
-------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - кор кардан бо технологияи иттилоотӣ-компютерӣ; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба иҷрои корҳои сикказанӣ (чеканка); - санчидани ҳолати коршоямии олоти корӣ; - омода намудани ҷойи кор ва олоти кори асосӣ; - пушидани либоси корӣ ва маҳсус; - интиҳоб намудани асбобу маводи заргарӣ вобаста ба вазифаҳояшон; - истифода намудани олотҳо вобаста ба вазифаҳояшон.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои сикказанӣ (чеканка); - дастурамал оид ба риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва истифодаи асбобҳо дар ҷои кор; - дастур оид ба сикказанӣ ва намудҳои он; - тартиби санчидани мувофиқати асбобҳои корӣ вобаста ба рӯйхат ва иҷрои вазифаҳо; - қоидаҳои омода намудани мавод дар шакли нимтайёр; - тартиби таҳияи дархост оид ба қабули маҳсулоти нимтайёр; - дастур оид ба расонидани ёри аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - масъулиятнок; - эҳтиёткор; - дақиқкор; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани мавод ва асбобҳои сикказанӣ											
1.1. Тартиб додани рӯйхати асбобҳои истифодашаванда дар кор	√		√								
1.2. Санчидани ҳолати коршоямии асбобҳои сикказанӣ	√		√								
1.3. Омода намудани маводи ёрирасон тибқи рӯйхат	√			√							
1.4. Шинос шудан бо дастурамали асбобҳои кори	√		√								

дастї ва механикї																				
Элементи 2: Ичро кардани корҳои сикказанї (чеканка)																				
2.1. Интихоб намудани асбобу олоти дастї ва механикї вобаста ба вазифа	√			√																
2.2. Омода намудани нақша (тарх) бо ширеш дар металл	√			√																
2.3. Гузоштани нақш дар металл бо тартиби кӯфтан	√			√																
2.4. Назорат намудани раванди техникаи сикказанї	√			√																

Навсонї (вариативї) (муҳити корї, вазъият, шароити асосии корї)

Маводи кори ӣ ёрирасон:	- мех, сӯзишворї, бачок ва тапонча (пистолет).
Асбобу олот барои корҳои дастї - инҳо:	- болға, чекан, оҳантахта, булур (труба), пушошник, бобошник, расходник, канфарник.
Олоти кори механикї - инҳо:	- винтовой фраксионий пресс, электродвигател, чугуние диски, вал, маховик, гайка ва винт.
Олоти кори асосї - инҳо:	- болға, чекан, оҳантахта, булур (труба), электродвигател, пушошник, бобошник, расходник, канфарник, чархҳои чӯянї, вал, гайка ва винт.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Шинондани сангҳо ба маҳсулоти заргарї	SI 7313-11-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани дараҷабандии сангҳои ороишї, шиносой бо сангҳои органикї ва синтетикї, намудҳои шинонидани сангҳои ороиширо бо назардошти риояи технологияи корҳои истеҳсоли маҳсулоти заргарї тавсиф мекунад.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми шинондани санги ороишї, иҷрои кор бо намудҳои шинонидани сангҳо.	
Шартҳои қаблї (пешакї): - ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотї-компютерї; - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарї; - SI 7313-01-2/01 Санҷидани мавҷудияти асбобу олоти корї; - SI 7313-10-3/01 Иҷро кардани корҳои сикказанї (чеканка).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагї барои шинонидани сангҳои ороишї	1.1. Омода намудани ҷойи кори универсалї . 1.2. Тайёр намудани таъягоҳи (оправа) он мувофиқ ба шакл ва андозаи санг. 1.3. Муайян кардани хусусиятҳои тобоварии санги ороишї. 1.4. Интихоб намудани олотҳои зарурї барои иҷрои кор.
2. Шинондани сангҳои ороишї	2.1. Шинондани сангҳои ороишї бо таъягоҳи деворадор (глухой каст) . 2.2. Шинондани сангҳои ороишї бо таъягоҳи дандонадор. 2.3. Шинондани сангҳои ороишї ба таври сӯрохкунї.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми шинондани сангҳо ба маҳсулоти заргарӣ; - муайян намудани сифати сангҳои ороишӣ ва маҳсулоти заргарӣ; - тартиб додани рӯйхати асбобу олотҳои истифодашаванда ҳангоми шинондани сангҳои ороишӣ; - пӯшидани либоси махсус; - ба нақша гирифтани кор ва омода намудани ҷойи кор; - санчидани ҳолати коршоямии олотҳои корӣ; - шинондани сангҳои ороишӣ вобаста ба навъи таъғоҳҳо (оправаҳо).
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - дастур оид ба риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - хусусият ва тобоварии сангҳо; - тартиби кор бо сангҳои тайёр ва нимтайёр; - намудҳои сангҳо барои маҳсулоти заргарӣ; - тартиби шинондани сангҳо ба маҳсулоти заргарӣ; - тартиби коркард намудани маҳсулоти нимтайёр; - тартиби истифода намудани асбобу олот дар рафти кор.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизакор; - эҳтиёткор; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарғифи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои шинондани сангҳои ороишӣ											
1.1. Омода намудани ҷойи кории универсалӣ	√		√								
1.2. Тайёр намудани таъғоҳи (оправа) он мувофиқ ба шакл ва андозаи санг	√		√								
1.3. Муайян кардани хусусиятҳои тобоварии санги ороишӣ	√			√							
1.4. Интиҳоб намудани олотҳои зарурӣ барои иҷро	√		√								

кор													
Элементи 2: Шинонидани сангҳои ороишӣ													
2.1. Шинондани сангҳои ороишӣ бо <i>такягоҳи деворадор (глухой каст)</i>	√			√									
2.2. Шинондани сангҳои ороишӣ бо такягоҳи дандонадор	√			√									
2.3. Шинондани сангҳои ороишӣ ба таври сӯрохкунӣ.	√			√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ҷойи кори универсалӣ:	- ба он верстак, ки бо асбобу асбобҳои зарурӣ мучаҳҳаз шудаанд, инчунин курсии оддӣ (табуретка), курсии даврзананда ё курсии ортопедии заргарӣ (ҳоло интихоби он зиёд аст). Чароғи (лампа) равшанидиҳанда, муми муҳр (сурғуч) мебошанд.
Олотҳои зарурӣ - инҳо:	- бӯр, мӯқалам (кисточка)-ҳои ҷӯбии дастӣ, сӯзани сайқалдиҳанда, корновертки, корнозери, штихел, болғача, пурбин (микроскоп).
Такиягоҳи деворадор (глухой каст) - ин:	- танзими диданашаванда, он инчунин rim ё Bezel номида мешавад. Санг дар ин ҷо бо банди металлӣ боэътимод иҳота карда шудааст ё дар чорҷӯбаи ҳалқа гузошта шудааст, танҳо болои он намоён аст.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо ултрасадо, галтовка ва галванӣ	SI 7313-12-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди коркарди маҳсулоти тайёр бо асбобҳои ултрасадо ва галтовка ва риояи техникаи бехатарӣ ва беҳдоштиро ҳангоми кор бо асбобҳои сайқалдиҳанда тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми иҷрои вазифаҳои мушаххс вобаста ба коркарди маҳсулоти тайёр бо ултрасадо, голтовка, ва галванӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 05-2/01 Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ - компютерӣ; - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-01-2/01 Санчидани ҳолати коршоҷии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - SI 7313 -10-3/01 Гудохтани фулуз (металл) дар зарфҳои махсуси заргарӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо асбобҳои ултрасадо ва галтовка	1.1. Интихоб намудани асбобҳои сайқалдиҳанда ва омода намудани онҳо. 1.2. Коркард намудани маҳсулот бо усули <i>ультрасадо</i> ва <i>галтовка</i> . 1.3. Истифода намудани маводи ёрирасон ҳангоми сайқалдиҳии маҳсулот.
2. Риоя намудани техникаи бехатарӣ ва беҳдоштӣ	2.1. Санчидани ҳолати кори <i>ваннаи ултрасадоӣ (ультрозвуковая ванна)</i> .

ҳангоми кор бо асбобҳои сайқалдиҳанда	2.2. Омода намудани <i>моеъи шустӯшӯӣ барои сайқалдиҳӣ</i> . 2.3. Истифода намудани маводи кимиёвӣ барои иҷрои вазифаи мушаххас. 2.4. Кор кардан бо асбобҳои сайқалдиҳандаи барқӣ.
---------------------------------------	--

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми коркард намудани маҳсулоти тайёр; - риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ - бартараф кардани нуқсонҳои асбобҳои корӣ; - истифода намудани асбобҳои сайқалдиҳӣ дар рафти иҷрои кор (механикӣ ва электрохимиявӣ); - сайқал додани маҳсулоти тайёр бо тарзи механикӣ; - кор кардан дар контейнери ултрасадо; - истифода намудани маводи ёрирасон.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва беҳдошти дар ҷойи кор; - қоидаҳои истифодабарии моддаҳои химиявӣ ҳангоми кор бо контейнери ултрасадо; - дастур оид ба тартиби дурусти кор бо асбобу олати корӣ; - намудҳои ултрасадо, галтовка ва галванӣ ва тартиби истифодабарии онҳо; - тартиби истифодаи асбобҳои механикӣ ҳангоми иҷрои сайқалдиҳии маҳсулоти тайёр; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - эҳтиёткор; - диққатнок; - покзакор; - эҷодкор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - мушоҳидакор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хатгӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
--------------------------	---------------------------------	---------------------------	-------------------------------------	--	--------------	---	----------	-----------------------------------	-------------	---	-----------------------

Элементи 1: Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо асбобҳои ултрасадо ва галтовка											
1.1. Интиҳоб намудани асбобҳои сайқалдиҳанда ва омода намудани онҳо	√		√								
1.2. Коркард намудани маҳсулот бо усули <i>ультрасадо</i> ва <i>галтовка</i>	√		√								
1.3. Истифода намудани маводи ёрирасон ҳангоми сайқалдиҳии маҳсулот	√			√							
Элементи 2: Риоя намудани техникаи бехатарӣ ва беҳдоштӣ ҳангоми кор бо асбобҳои сайқалдиҳанда											
2.1. Санҷидани ҳолати кории <i>ваннаи ултрасадоӣ</i> (<i>ультрозвуковая ванна</i>)	√			√							
2.2. Омода намудани <i>моеъи шустӯшӯӣ барои сайқалдиҳӣ</i>	√			√							
2.3. Истифода намудани маводи кимиёвӣ барои иҷрои вазифаи мушаххас	√			√							
2.4. Кор кардан бо асбобҳои сайқалдиҳандаи барқӣ	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Галтовка - ин:	– коркарди сатҳи маҳсулоти заргарӣ бо маводи абразивист. Маҳсулоти тайёр дар баробари пуркунандаи (наполнители) абразивӣ ба зарфи махсус бор карда мешавад. Абразивҳо ба сатҳи болоӣ, аз ҷумла баромадаҳо (выступы) ва чуқуричаҳо (углубления) ҳамла мекунанд. Контейнер ҷарх мезанад ё меларзад. Пас аз коркард, маҳсулотро ранг кардан ё галванӣ кардан мумкин аст.
Ултрасадо - ин:	- ҷавохиротро дар ваннаи ултрасадо бо моеъи махсуси тафсонда гузошта, баъд дастгоҳро ба кор мебароранд. Дар дохили ванна ларзиши садо ба амал меояд, ки он дар навбати худ тамоми ифлосҳои дар роҳи худ бударо мекӯбад, тақсим мекунад ва нест мекунад.
Ваннаи ултрасадоӣ (<i>ультрозвуковая ванна</i>):	- ваннаи ултрасадо дастгоҳест, ки одатан андозаи хурд дорад. Вақте ки дастгоҳ ба кор андохта мешавад, дар моеъе, ки ба зарф рехта мешавад, кавитатсия ба амал меояд, яъне табдили бухоршавӣ ва конденсатсияи минбаъдаи футурҳои (пузырки) буг ба моеъ. Ин футурҳо ларзишро ба вучуд меоранд, ки ба шарофати он тозакунии ба амал меояд.

Моеъи шустушӯӣ барои сайқалдиҳӣ:	- полирол (барои тилло ва нуқра Gold & Silver Polish Autosol, 75 мл. 01001050) барои тоза кардан ва сайқал додани маҳсулотҳое, ки аз тилло, нуқра ва платина сохта шудаанд, беҳтарин ба ҳисоб меравад. Оксидҳоро нест мекунад, то дурахшонии оина чило медиҳад, дар рӯи он қабати тунуки муҳофизатӣ ба вучуд меорад, ки оксидшавии минбаъдаи металлро пешгирӣ мекунад. Тозакунӣ ва сайқал додан аз ҳисоби таҷзияи оксидҳо ва плёнқаҳо ба амал меояд, ки ба рӯи он осеб намерасонад ва қабатеро аз рӯи ҷавохирот намеканад.
---	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иҷро намудани корҳои суфтагарӣ	SI 7313-13-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои суфтагарии маҳсулотҳои тайёри заргариро бо усулҳо ва асбобҳои гуногун бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - хангоми суфта кардани маснуоти заргарӣ дар дастгоҳи суфтагарӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - SI 7313-01-2/01 Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - SI 7313-05-2/01 Иҷро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ; - SI 7313-12-3/01 Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо ултрасадо, галтовка ва галванӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро кардани корҳои суфтагарии механикӣ ва дастӣ	1.1. Омода намудани чархаҳои эластикӣ, намадӣ, латагӣ, хамира (паста) ва ҷўткаҳо (шёткаҳо) барои иҷрои кори суфтагарии механикӣ. 1.2. Истифода намудани <i>хамираи (паста) суфтагарӣ</i> дар кори суфтагарии дастӣ. 1.3. Иҷро намудани корҳои суфтагарии дастӣ.
2. Суфта кардани маҳсулоти заргарӣ бо муҳарриқӣ суфтагарӣ	2.1. Санҷидани ҳолати коршоямии <i>дастгоҳи суфтагарӣ</i> . 2.2. Ҷо ба ҷо кардани қисмҳои муҳарриқӣ суфтагарӣ. 2.3. Суфта кардани маҳсулоти заргарӣ бо тартиб ва риояи пайдархамӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ хангоми иҷрои корҳои суфтагарӣ; - тартиб додани рӯйхати асбобу олотӣ суфтагарӣ; - омода намудани ҷойи кор; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - санҷидани ҳолати коршоямии олотӣ корӣ; - истифода намудани асбобҳои суфтагарӣ; - маҳкам кардани қисмҳои муҳарриқӣ суфтагарӣ вобаста ба вазифа ва иҷрои кор.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ва ҳифзи меҳнат; - қоидаҳои кор бо муҳарриқӣ суфтагарӣ; - дастурамал доир ба истифодабарии чарҳо; - донишҳои моҳияти асбобҳои суфтагарӣ вобаста ба вазифа ва иҷрои корашон; - тартиби суфта намудани маҳсулот;

	- тартиби истифодаи дурусти асбобу олот дар рафти кор; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - эҳтиёткор; - диққатнок; - покизакор; - эҷодкор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - мушоҳидакор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро кардани корҳои суфтагарии механикӣ ва дастӣ											
1.1. Омода намудани чархаҳои эластикӣ, намадӣ, латагӣ, хамира (паста) ва чӯткаҳо (шёткаҳо) барои иҷрои кори суфтагарии механикӣ	√		√								
1.2. Истифода намудани <i>хамираи (паста) суфтагарӣ</i> дар кори суфтагарии дастӣ	√		√								
1.3. Иҷро намудани корҳои суфтагарии дастӣ	√		√								
Элементи 2: Суфта кардани маҳсулоти заргарӣ бо муҳаррикӣ суфтагарӣ											
2.1. Санҷидани ҳолати коршоямии <i>дастгоҳи суфтагарӣ</i>	√		√								
2.2. Ҷо ба ҷо кардани қисмҳои муҳаррики суфтагарӣ	√		√								
2.3. Суфта кардани маҳсулоти заргарӣ бо тартиб ва риояи пайдарҳамӣ	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Хамираи (наста) суфтагарӣ:	<p>- як намуди масолеҳи касбӣ барои мошинҳои пардоздихӣ аст. Барои суфтакунии хушк ва тар ва сайқал додани хушк дастрас аст. Онҳо барои коркарди ибтидоии маҳсулоти нимтайёр ва тайёр бо мақсади баргараф кардани микрокрашҳо (микротрецины), харошидан, ноҳамворӣ ва дигар нуқсонҳои механикӣ истифода мешаванд.</p> <p>Хамираи суфтагариро ба матоъ (барои сайқал додани дастӣ) ё ба чархи сайқалдиҳанда мемоланд. Дар вақти кор кардан бо харошидан каме бештар фишор оваред ва ҳангоми наздик шудан ба сатҳи «ҳамвор» фишорро бо чарх ё матоъ кам кунед.</p>
Дастгоҳи суфтагарӣ:	<p>- барои коркарди дағал ва тозаии сатҳҳои металлӣ маҳсулот истифода мешавад. Бо ин мақсад чархҳои абразиви истифода мешаванд, ки аз ҷиҳати навӣ донашон (зернистост) фарқ мекунад.</p>

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо кислотаҳо	SI 7313-14-3/01
<p>Воҳиди салоҳияти мазкур раванди сафедкунии маҳсулот ва фулузҳо бо кислотаҳо, тартиби истифодаи кислота барои тоза кардани флюс ва пасмондаҳои қабати оксидшуда бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.</p>	
<p>Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:</p> <p>- ҳангоми иҷрои супориш дар ваннаҳои шишагии ба оташ тобоваранда ё сафолии дорои маҳлулҳои сафедкунӣ.</p>	
<p>Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):</p> <p>- SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;</p> <p>- SI 7313-01-2/01 Санчидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ;</p> <p>- SI 7313-05-2/01 Иҷро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ;</p> <p>- SI 7313-12-3/01 Иҷро намудани корҳои суфтагарӣ.</p>	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Риоя намудани талаботи дастурамал ҳангоми сафедкунӣ	<p>1.1. Ба нақша гирифтани вақт ҳангоми сафедкунии маҳсулот.</p> <p>1.2. Интиҳоб намудани таҷҳизоти корӣ тибқи вазифа ва амал.</p> <p>1.3. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор бо кислотаҳо.</p>
2. Иҷро намудани корҳои сафедкунии маҳсулот	<p>2.1. Иҷро намудани корҳои сафедкунии маҳсулоти заргарӣ бо кислотаҳо.</p> <p>2.2. Иҷро намудани корҳои сафедкунии маҳсулот бо оби равон.</p> <p>2.3. Истифода намудани шкафи хушккунӣ (сушильный шкаф) дар рафти кор.</p>

Малақаҳои талабшаванда:	<p>- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми коркард намудани маҳсулоти тайёр бо кислотаҳо;</p> <p>- тартиб додани рӯйхати асбобу олотӣ шӯянҳои маҳсулот;</p> <p>- истифода намудани дастурамали маводи кимиёвӣ;</p> <p>- санчидани ҳолати коршоямии олотӣ корӣ;</p> <p>- шинос шудан бо дастурамалҳо оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизот ва маводи истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ;</p> <p>- истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ.</p>
-------------------------	---

Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - дастурамал оид ба истифодабарии кислотаҳо бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - хусусияти кимиёвии кислотаҳо ва тарзи истифодабарии онҳо; - қоидаҳои омода намудани маҳлулҳои сафедкунӣ пеш аз оғози кор; - тартиби истифодаи асбобу олот дар рафти кор; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эҳтиёткор; - диққатнок; - покизакор; - эҷодкор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - мушоҳидакор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдӣ/Ҷунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани талаботи дастурамал ҳангоми сафедкунӣ											
1.1. Ба нақша гирифтани вақт ҳангоми сафедкунии маҳсулот	√		√								
1.2. Интиҳоб намудани таҷҳизоти корӣ тибқи вазифа ва амал	√		√								
1.3. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор бо кислотаҳо	√		√								
Элементи 2: Иҷро намудани корҳои сафедкунии маҳсулот											
2.1. Иҷро намудани корҳои <i>сафедкунии маҳсулоти заргарӣ бо кислотаҳо</i>	√		√								
2.2. Иҷро намудани корҳои сафедкунии маҳсулот бо оби равон	√		√								

2.3. Истифода намудани шкафи хушккунӣ (сушильный шкаф) дар рафти кор	√	√									
---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Сафедкунии маҳсулоти заргарӣ бо кислотаҳо:	- асосан тилло, дар маҳлули 50-фоизаи кислотаи сулфат сурат мегирад. Онро дар зарфи шишагин то ҷӯшидан гарм мекунад, баъд маҳсулотро аз кислота берун карда, шуста ва хушк мекунад, баъзан маҳлули гарми кислотаи сулфат ва гидрохлорид (50:50) низ истифода мешавад. Ин маҳлул нисбат ба кислотаи сулфат бехтар ҳисобида мешавад, зеро ҳангоми то 80-100 °C гарм кардан он инчунин оксидҳо ва массаи қолаби ба рехтагар часпидашударо хорич мекунад. Пас аз сафедкунӣ, маснуот ба муддати кӯтоҳ дар маҳлули сода ҷойгир карда мешавад, вақте ки маҳсулоти тиллоӣ дар маҳлули 10 % -и кислотаи нитрат дар 60-70°C сафед карда мешавад, ранги тиллоӣ боқӣ мемонад. Агар пас аз сафедкунӣ маҳсулот ранги сабзу хокистарӣ пайдо кунад, онро бо роҳи сайқал додани механикӣ ё воситаҳои электролитӣ тоза кардан мумкин аст.
Шкафи хушккунӣ (сушильный шкаф):	- як намуди таҷҳизоти гармидиҳӣ мебошад, ки ҳарорати гармкуниаш то 500 дараҷа аст. Асосан, шкафҳои хушккунӣ барои хушк кардани ҳама гуна намунаҳо, ашёҳои ҳам сахт ва ҳам моеъ, ки ба онҳо иҷозат аст, истифода мешаванд.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ичро кардани корҳо бо бормашина	SI 7313-15-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои вазифаҳои мушаххасро бо бормашина ҳангоми коркарди механикӣ маҳсулоти заргарӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми коркарди механикӣ маҳсулоти заргарӣ бо бормашина.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - SB 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - SI 7313-01-2/01 Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу олот ва таҷҳизоти корӣ; - SI 7313-12-3/01 Ичро намудани корҳои суфтагарӣ; - SI 7313-14-3/01 Коркард намудани маҳсулоти тайёр бо кислотаҳо.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Истифода намудани ҷузъҳои (насадка) бисёрамалаи бормашина дар кори заргарӣ	1.1. Интиҳоб намудани ҷузъҳои маҳсуси (насадка) бормашина дар кори заргарӣ. 1.2. Риоя намудани тартиби суфтакунӣ, гулмонӣ, сӯрохкунӣ ва хаткашии маҳсулотҳои заргарӣ.
2. Истифода намудани бормашина дар кори сангтарошӣ ва заргарӣ	2.1. Гузоштани навиштаҷот дар санг ва фулӯзҳои ранга. 2.2. Тарҳрезӣ ва нусхабардорӣ намудани расмҳо дар фулӯз ва сангҳои ороишӣ .

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - тартиб додани рӯйхати асбобу олот бормашина;
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - истифода намудани чузъҳои бормашина дар раванди кор; - санҷидани ҳолати коршоямии чузъҳои олоти корӣ; - омода намудани чойи кор; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - истифода намудани чузъҳои бормашина вобаста ба намудҳои кор.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист/экология; - тартиби истифодабарии бормашина бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - вазифаҳои ҳар як чузъи (насадка) ҳангоми кор; - тартиби кор бо маҳсулотҳои заргарӣ ҳангоми истифодаи бормашина; - тартиби истифодаи бормашина дар рафти кор.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - эҳтиёткор; - диққатнок; - показакор; - эҷодкор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - мушоҳидакор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳатгӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Истифода намудани чузъҳои (насадка) бисёрамалаи бормашина дар кори заргарӣ											
1.1. Интиҳоб намудани чузъҳои махсуси (насадка) бормашина дар кори заргарӣ	√		√								
1.2. Риоя намудани тартиби суфтакунӣ, гулмонӣ, сӯрохкунӣ ва хаткашии маҳсулотҳои заргарӣ	√		√								
Элементи 2: Истифода намудани бормашина дар кори сангтарошӣ ва заргарӣ											
2.1. Гузоштани навиштаҷот дар санг ва фулӯзҳои ранга	√		√								

2.2. Тарҳрезӣ ва нусхабардорӣ намудани расмҳо дар фулӯз ва <i>сангҳои ороишӣ</i>	√		√								
--	---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<i>Бормашина</i> - ин:	- таҷҳизотест, ки аз муҳаррик ва қисмати вали ҳаракатдиҳанда ва пайкон (наконечник) иборат аст, дар он ҷузъҳои махсуси (насадка) пайваст карда мешаванд, ки дар омода ва коркард шудани маҳсулотҳои заргарӣ кӯмак мерасонанд.
<i>Сангҳои ороишӣ</i> - инҳо:	- малахит, фирӯза (бирюза), лаъл, рубин, жадеит, лазурит, квартси гулобиранг, яшма, опалҳои одӣ, булӯри (хрустали) кӯҳӣ, яшма навъҳои махсус, нефрит, агат, хризопраз ва ғайраҳо.

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Риояи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ яке аз уҳдадорихои муҳими устои заргар ба ҳисоб меравад. На танҳо қонун ва қоидаҳои умумӣ риоя карда мешаванд, балки ҳуҷҷатҳои қонунгузорӣ ва қоидаҳои умум барои ҳамаи шаҳрвандон, ташкили ҷойи кор низ ба инобат гирифта мешаванд.

Ҳифзи меҳнат – ин низоми ҳифзкунии ҳаёт ва саломатии кормандон дар чараёни фаъолияти меҳнатӣ, аз он ҷумла чорабиниҳои ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ-иқтисодӣ, ташкилотӣ-техникӣ, бехбудсозию бехдошт (санитарӣ-гигиенӣ), муолиҷавӣ-тадбирандешӣ, барқароршавӣ ва ғайра мебошанд.

Устои заргар ўҳдадор аст:

- талаботи ҳифзи меҳнатро риоя кунад;
- гузаштан аз омӯзиши усулҳои бехатарии иҷрои корҳо, дастурдиҳии ҳифзи меҳнат, муддати таҷрибаомӯзӣ дар ҷойи кор ва санҷиши донишҳои талаботи ҳифзи меҳнатро ба ҷо орад;
- риоя намудани талаботи умумии ҳифзи меҳнат ва бехатарии саноатӣ;
- дарҳол хабар додан ба роҳбари бевосита оид ба дилхоҳ ҳолати бавуқӯмада, ки ба саломатӣ ва ҳаёти одамон хатар расонида метавонад, оид ба ҳар як ҳолати нохӯш, ки дар истехсолот ба вучуд омадааст ё ҷиҳати бад шудани аҳволи саломатӣ кормандон ва меҳмонон;
- гузаштан аз муоинаи тиббии ҳатмӣ, пешакӣ ва даврӣ.
- Ба ғайр аз ўҳдадорихо устои заргар ҳуқуқ ва кафолатҳо ба шароитҳои бехатарӣ ва таъмини саломатӣ, ки дар қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон оварда шудааст, дорад.
- кафолатҳо ба меҳнат дар шароити мутобиқ ба талаботи ҳифзи меҳнат, иборатанд, аз:
 - давлат ба кормандон кафолати ҳифзи ҳуқуқ ба меҳнат дар шароитҳои мутобиқ ба талаботи ҳифзи меҳнатро медиҳад;
 - тибқи шартномаи меҳнатӣ талаботи меҳнат бояд ба талаботи ҳифзи меҳнат мутобиқат кунанд;

- дар ҳолати таъмин накардани воситаҳои муҳофизатӣ тибқи меъёрҳо, корфармо ҳуқуқи талаби иҷрои вазифаҳои меҳнатиро аз корманд надорад;
- дар ҳолати расидани хатар ба ҳаёт ва саломатии корманд ҳангоми иҷрои ўҳдадорихои меҳнатӣ осеби дидаашро тибқи қонунгузори амалкунанда амалӣ мекунад;
- ҳар як ташкилот/ширкат бояд дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ барои ҳар як намуди кор таҳия намояд.

Техникаи бехатарӣ

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатариро ба намудҳо ҷудо менамоянд. Таснифоти дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, корхона, аз ҷумла муассисаҳои таълимӣ маҳсуб меёбад. Дастурдиҳӣ аз рӯи мақсад, тавсифот, муҳлат, шахси ваколатдори онро гузаронанда ба намудҳо ҷудо карда мешавад. Ҳама масъалаҳои таъмини бехатарӣ дар истеҳсолотро мутахассиси дорой тахассуси муайяншуда ҳал мекунад.

Дастурдиҳии муқаддимагиро оид ба техникаи бехатарӣ муҳандиси техникаи бехатарӣ ё мутахассисе ки иҷрои ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимагӣ метавонанд, мутахассисони масъули бехатарии тиббӣ ва зиддисўхтор ҷалб шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимагӣ оид ба техникаи бехатарӣ ба ҳамаи кормандони ба кор оғознамуда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот гузаронида мешавад. Он барои таълимгирандагон, ки таҷрибаомӯзии истеҳсоли мегузаранд, инчунин барои кормандони аз сафари хизматиномада ва муваққатӣ хатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои Ҳимоявии коллективона ва инфиродии дар корхона вучуддошта, инчунин тартиби додани онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида ҳангоми сўхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарҷ мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар утоқи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникий омӯзиш ва воситаҳои айёниро дар назар мегирад.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия аз он иборат аст, ки он на дар утоқи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки вазифодоранд, онро гузаранд:

- кормандони нав, аз ҷумла, кормандони кироя;
- кормандони дар ду ё якчанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;
- кормандани ба сафари хизматӣ омада;
- таълимгирандагони дар таҷрибаомӯзии истеҳсолибуда;
- дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрориро на кам аз як маротиба дар ним сол мегузаронанд ва санаи гузаронидани он дар журнали дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад.

Ин чорабиниҳои мазкур дар доираи ТИКТО аҳамияти махсусро доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс пайдарпайии амалҳои таълимгирандагонро такрор мекунад, саволҳои оид ба мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаро медиҳад. Ин чорабинӣ таваккали бавучудоии ҳодисаҳои нохушро дар машғулиятҳои амалӣ паст мекунад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохӯш, алоқаманд бо вайрон кардани дастурҳои додаи ӯ аз ҷониби таълимгирандагон, эмин медорад.

Дастурдиҳии ғайринақшаӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми мақоми қонунӣ гирифтани тағйиротҳои ба ҳифзи меҳнат дахлдор дар қонунгузори ватанӣ;
- ҳангоми тағйирёбии раванди технологӣ дар истеҳсолот;
- дар сурати навкунии (модернизатсия) таҷҳизот ва механизмҳо;
- ҳангоми вайронкунии талаботи ҳифзи меҳнат, ки он ба садама ва ҳодисаи нохуш овардааст;
- бо талаботи мақомоти назоратӣ ва шахсони мансабдор;
- ҳангоми танаффус дар кор зиёда аз сӣ рӯз - барои мансабҳои дорои омилҳои зараровар ва хатарнок, шаст рӯз - барои дигар кормандон;
- бо қарори шахсии кордиҳанда.

Дастурдиҳии мақсаднок дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми корҳои якмаротиба
- ҳангоми амалӣ кардани чорабиниҳои оммавӣ дар корхона;
- бартараф кардани садамаҳо, ҳолатҳои фавқулодда.
- мундариҷа ва ҳаҷми он аз ҳолати мушаххас муайян карда мешавад.

Устои заргар намудҳои дастурдиҳии мувофиқро тибқи муҳлатҳои дастурамали техникаи беҳатарӣ мегузарад.

Устои заргар бо либосҳои махсуси корӣ, воситаҳои ҳифзи инфиродӣ, тибқи меъёрҳои тасдиқнамудаи роҳбари корхона, таъмин карда мешавад.

Устои заргар вазифадор аст:

- қоидаҳои тартиботи дохилии меҳнати корхонаро риоя кунад;
- қоидаҳои санитарияи истеҳсолӣ, беҳдошти меҳнат ва ҳифзи муҳити зистро риоя кунад;
- талаботи дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва дигар дастурамалҳое, ки дониши онҳо барои мутобиқатӣ ба уҳдадорихои мансабӣ ҳатмӣ аст, иҷро кунад;
- речаи зиддисӯхтори корхонаро риоя кунад;

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба таҳассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботҳои худро дорад. Мисол, омӯзгор пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ мугузаронад ва дар журнали ТБ оид ба гузаронидани он қайд мекунад. Ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ гузаронида мешаванд. Барои шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, ба баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хошишмандоне, ки мехоҳанд касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» - ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 3 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз худ кунанд, бояд ба талаботҳои умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- ҳуҷҷатҳоро мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ пешниҳод намоянд;
- дорои ҳуҷҷат (сификат) оид ба азхудкунии сатҳи 2-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» ва сатҳи 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро меомӯзонанд, бояд ба талаботи зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС дошта бошад;
- методикаи таълими салоҳиятро донад;
- таҷрибаи корӣ ҳамчун устои заргар на кам аз 5 сол дошта бошад;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим бошад;
- сатҳи таҳассусии омӯзгор аз сатҳи 4-ми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст набошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Рӯйхати тавсияшавандаи асбоб, таҷҳизот ва мавод барои таълими ҳадди аксар 25 таълимгиранда (∞ - вобаста ба зарурӣ).

Миқдор	Маводи масрафшаванда	Миқдор	Асбобҳо	Миқдор	Таҷҳизот
∞	Бензин	15	Филерҳо	2	Дастгоҳи суфтагарӣ
∞	Газ	10	Пинсет	2	Бормашинка
∞	Припой	10	Анбури мудаввар	2	Валтсҳо
∞	Тилло	5	Клювик	5	Голтовка
∞	Нукра	5	Кранпон	2	Пресс (дастӣ, барқӣ)
∞	Кадмий	10	Маҷмӯи сӯзанҳо	2	Компрессори ҳавой
∞	Биринҷӣ	15	Сӯянҳо	2	Тафдони муфелӣ
∞	Мис	10	Киянка	2	Дастгоҳи вакуумӣ
∞	Азбест	10	Болға	1	Тоскулоҳ барои муҳофизат
∞	Кислота (сульфат, гидрохлорид, нитрат, лимонӣ, бор)	10	Ригел	5	Дастпӯшакҳои маҳсус
∞	Бура	10	Анка бо мушт	25	Фолгаи изолятсияшуда - дуошёна
∞	Флюс	10	Анвил (наковальник)	∞	Системаи ҳавотозакунӣ
∞	Пастогой	20	Виза (тиски)	∞	Инжектори мумӣ
∞	Қоғази миллиметрӣ	10	Ҷигса (лобзик)	10	Фен барои хушк кардани

					маҳсулот
∞	Қоғазӣ суфтакунӣ	10	Штангенциркул	∞	Чевони ҳавокашӣ
∞	Замимаҳо барои бормашинка	10	Паҳлӯбур (бокоре́з)	10	Гальваника
∞	Сурғуч	10	Микрометр	8	Дастгоҳи шуъбкунанда (ради́рование)
∞	Ғаҷ (гипс)	10	Қайҷии оҳанбурӣ	8	Дастгоҳ барои суфтакунии химиявӣ
∞	Мум	20	Тигел	8	Дастгоҳ барои пайвастунии лазерӣ
∞	Чархҳои сайқалдиҳӣ	5	Тарозу	8	Дастгоҳ барои пайвастунии контактӣ
∞	Сулфур барои сиёҳкунии маҳсулот	10	Айнаки калон (лу́па)	8	Дастгоҳ барои огранка
∞	Мочевина	∞	Ҳишти ба оташ тобовар	5	Дорандаи кафшер барои мум
∞	Порӯғирак (савок)	∞	Лангари конусӣ		
∞	Ниқобҳои тиббӣ	∞	Қапақҳо		
∞	Айнаҳои ҳимоявӣ	15	Тигели графитӣ		
∞	Дорукуттӣ	15	Штихилҳо барои кандакорӣ		
∞	Салфетка ва дигар лавозимот	15	Панҷаҳо барои кандакорӣ		
∞	Айна, фери барои шустан	10	Парма		
∞	Сӯзанҳои металлӣ барои гонтовка	12	Коловорот		
∞	Сӯзанҳо барои ЧПУ	15	Сӯянҷаҳо		
∞	Салфетка ва дигар лавозимот	15	Қапақҳои дастӣ		
∞	Оташхомушқунак	10	Ченаки ҳалқа		
		10	Ченаки ангушт		
		15	Пармаҳои диаметрҳои гуногун		
		10	Замимаҳо барои парма		
		∞	Ҳамираи алмос		
		5	Асбоб барои шустушӯй - ултрасадо		
		20	Чӯткаҳо барои чамъоварии оҳанреза		
Миқдор	Моддаҳои кимиёвӣ	Миқдор	Таҷҳизот/мебел	Миқдор	Лавозимот

∞	Сўзонандагон (газ, бензин)	25	Мизи корӣ	14	Воситаҳои гигиенаи шахсӣ
∞	Антисептикҳо	25	Курсиҳо	28	Маводҳои истеъмолии якдафъаина
∞	Таблетҳои спиртӣ	5	Љевон барои либос		
Таҷҳизоти таълимӣ		Маводи дафтардорӣ		Захираҳои таълимӣ	
1	Проектор	∞	Маҷмӯи воситаҳои хаттӣ	3	Дастурамал оид ба ёри аввалия
1	Флипчарт	∞	Қоғазӣ чопӣ ва ранга	3	Меъёрҳо ва стандартҳои соҳаи заргарӣ (маҷмӯа)
1	Тахта	∞	Флип қоғаз	25	Китобҳои тахассусӣ
1	Экран	∞	Скоч	5	Айёниятҳо ва лавҳаҳо оид ба техникаи бехатарӣ
1	Тахтаи электронӣ	∞	Бланкҳо	5	Стандарти салоҳиятҳо
3	Компютер	∞	Маводҳои канселарӣ	5	Барномаи таълимии модуль

Рӯйхати адабиёт:

1. Марченков В.И. "Ювелирное дело". М., 1984.
2. Белицкая Э.И. "Художественная обработка цветного камня". М., 2002.
3. Гончарова И. И., Гореликова- Голенко Е. "Ювелирные украшения". М.: Аванта 2008.
4. Бреполь Э. "Теория и практика ювелирного дела". М., 2000.
5. Новиков В.П., Павлов В.С. "Ручное изготовление ювелирных украшений"
6. Янг Анастейша "Ювелирные украшения. Руководство по закреплке камней. Стили и техники".
7. Карл Кодина "Ювелирное дело", 2008 год, Янг А. "Ювелирные техники. Энциклопедия"
8. С. В. Простаков "Ювелирное дело".
9. Марк Ф. Гримвейд "Руководство по пайке и другим техникам соединения (на спирали)", 2007 год.
10. Светлана Гураль "Драгоценные камни. Гид по миру ювелирных секретов", 2011 год.
11. Инна Шаталова "Стили ювелирных украшений", 2004 год.
12. В. П. Новиков "Почти все о ювелирных изделиях", 1995 год.
13. Виктор Борисович Лившиц "Художественное литье. Ювелирные и декоративные изделия. Самоучитель", 2009 год.
14. Александр Навроцкий, О. А. Казачкова, Виктор Борисович Лившиц "Ковка и литье. Изготовление ювелирных и декоративных изделий" 2011 год.
15. В. И. Куманин "Материалы для ювелирных изделий", 2012 год
16. Селиванкин Сергей Андреевич, Гутов Лев Александрович, Власов Иван Иванович, Никитин Михаил Капитонович "Технология ювелирного производства", 1978 год.

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХАРИТАИ ФУНКЦИОНАЛӢ

Соҳа: Хизматрасонӣ

Касб: Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): SI 7313

Харитаи функционалии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»

УҲДАДОРИҲО		ВАЗИФАҲО					
А	Такмил додани малакаҳои бокортаъминкунӣ	А-1. Кор кардан дар даста ва бо мизочон	А-2. Риоя намудани беҳдошти (гигиенаи) шахсӣ	А-3. Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	А-4. Такмил додани таҳассуси касбӣ	А-5. Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	А-6. Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна
		А-7. Ҳал намудани ваъиятҳои муноқишавӣ					
В	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ	В-1. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	В-2. Пушидани либоси ягонаи корӣ	В-3. Риоя намудани қоидаҳои беҳатарӣ ҳангоми кор бо кислотаҳо ва маводҳои сӯзишворӣ	В-4. Риоя намудани қоидаҳои истифодабарии асбобҳо ва таҷҳизотҳои барқӣ	В-5. Риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор	В-6. Риоя намудани талаботи беҳдошти (санитарияи) истеҳсоли
		В-7. Расонидани ёри аввалияи тиббӣ					
С	Ташкил намудани раванди кор	С-1. Санчидани мавҷудияти асбобу олоти корӣ	С-2. Санчидани ҳолати коршоямии асбобу олоти корӣ	С-3. Санчидани коршоямии таҷҳизотҳои корӣ	С-4. Санчидани кори ҳавокашак (вентилятсия)	С-5. Санчидани мувофиқати равшании толори корӣ	С-6. Интиҳоб намудани маводи корӣ
		С-7. Иҷро кардани корҳо оид ба шинохтани сангҳои ороишӣ	С-8. Муайян намудани сохтори дохилии сангҳои ороишӣ ба воситаи асбобҳои маҳсус				

D	Муайян намудани самтҳои корҳои заргарӣ	D-1. Иҷро намудани корҳои қолабрезӣ	D-2. Иҷро намудани корҳои рехтагарӣ (восковка)	D-3. Иҷро кардани корҳои шаклдиҳӣ дар гач (гипс)	D-4. Гудохтани фулуз (металл) дар зарфҳои махсуси заргарӣ (тигел)	D-5. Тайёр намудани шакл бо шамъи махсус	D-6. Иҷро кардани корҳои рехтагарӣ, коркард ва суфтагарӣ
	E	Тайёр намудани маҳсулоти заргарӣ	E-1. Иҷро намудани корҳои дастӣ (филигран)	E-2. Иҷро кардани корҳои сикказанӣ (чеканка)	E-3. Иҷро кардани корҳои қолабзанӣ (штамповка)	E-4. Иҷро кардани корҳои қолабрезӣ (литьё)	E-5. Шинондани сангҳо ба маҳсулоти заргарӣ
E-7. Иҷро намудани корҳои суфтагарии химиявӣ (химполировка)			E-8. Коркарди маҳсулоти тайёр бо кислотаҳо	E-89 Иҷро кардани корҳо бо бормашина	E-10. Иҷро намудани корҳои суфтагарӣ (полировка)		
F	Анҷом додани раванди корӣ	F-1. Ғундоштани мизҳои корӣ	F-2. Супоридани таҷҳизоти истифодашудаи корӣ	F-3. Омода намудани мизанплас (дар ҷои худ гузоштан)	F-4. Омода намудани ҷойи корӣ барои супоридан	F-5. Партовкунии пасмондаҳо	F-6. Супоридани ҷойи корӣ

	Сатҳи 2 - 31 вазифа
	Сатҳи 3 - 13 вазифа
Ҷамағӣ: 44 вазифа	

Талаботи умумӣ ба касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»			Харитаи функционалӣ бо усули DACUM таҳия гардидааст	
Сифатҳои касбӣ/салоҳиятнокӣ	Дониш, малака ва маҳорати умумӣ		«Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»	
1. Аз ҷиҳати ҷисмонӣ тобовар 2. Зудкор 3. Боодоб 4. Дақиқ 5. Ростқавл 6. Масъулиятнок 7. Ҳушёр 8. Босабр 9. Таҳаммулпазир 10. Саъю кӯшиш 11. Бодикқат 12. Ҳисси шӯҳӣ 13. Боинтизом 14. Мушоҳидакор 15. Эҳтиёткор 16. Босабр 17. Устувор 18. Хотираи хуб	1. Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2. Асосҳои равоншиносӣ 3. Қоидаҳои техникаи бехатарӣ 4. Қоидаҳои беҳдошти санитарӣ 5. Қоидаҳои бехатарии зиддисӯхтор 6. Қоидаҳои рӯбучинии толори корӣ 7. Қоидаҳои ба навъҳо ҷудо кардани партовҳо 8. Қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот 9. Асосҳои рассомӣ 10. Асосҳои ҳайкалтарошӣ 11. Асосҳои нақшакшӣ 12. Донишҳои математика (геометрия) 13. Донишҳои химиявӣ 14. Хусусиятҳои химиявии металлҳои қимматбаҳо 15. Асосҳои заргарӣ 16. Банақшагирии кори худ 17. Кор дар компютер ва шабакаи Интернет 18. Идоракунии вақт 19. Баҳисобгирӣ 20. Маҳорати гӯш кардан ва шунидан 21. Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ 22. Шинохтани сангҳо		Иштирокчиёни семинари DACUM: 1. Шарипов Ариф – устои заргари ҶДММ «Рухом»; 2. Ҳомидов Зухур - устои заргар ҶДММ «Рухом»; 3. Ғоибов Аловуддин - устои заргари ҶДММ «Изумруд»; 4. Тағоев Мирзочаб - устои заргари ҶДММ «Изумруд»; 5. Маматкулов Абдушукур - устои заргари ҶДММ «Зиннатҳои миллии Фаровон».	
Асбобу анҷом	Таҷҳизот	Маводи асосӣ ва сарфшаванда		
1. Филерҳо 2. Пинсет 3. Анбӯри мудаввар 4. Ключик	1. Сӯзонандагон (газ, бензин) 2. Дастгоҳи суфтагарӣ 3. Бормашинка	1. Бензин 2. Газ 3. Припой 4. Тилло		
			Модераторон: Данило Анищенко – коршиноси калиди оид ба таҳсилоти касбӣ – техникӣ ва омӯзиши Лоиха Сангин Бобоев – коршиноси маҳаллии ғайрикалидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ – техникӣ ва омӯзиши Лоиха Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи ТАС	
			Фасилитаторон: 1. Саломов Шукурулло 2. Элбеков Алишер	

<p>5. Кранпон 6. Маҷмӯи сӯзанҳо 7. Сӯянҳо 8. Киянка 9. Болға 10. Ригел 11. Таркиш 12. Анка бо мушт 13. Анвил (наковальник) 14. Виза (тиски) 15. Чигса(лобзик) 16. Штангенциркул 17. Микрометр 18. Паҳлӯбур(бокореz) 19. Қайчии оҳанбурӣ 20. Асбоби пуркунӣ 21. Тигел 22. Тарозу 23. Айнаки калон(Лупа) 24. Чадвал 25. Сиркул 26. Хишти ба оташ 27. Лангари конусӣ 28. Қапақҳо 29. Тигели графитӣ 30. Штихилҳо барои кандакорӣ 31. Панчаҳо барои кандакорӣ 1. Парма 32. Коловорот 33. Сӯянчаҳо 34. Қапақҳои дастӣ</p>	<p>4. Валтсҳо 5. Голтовка 6. Пресс (дастӣ, барқӣ) 7. Компрессори ҳавой 8. Тафдони муфелӣ 9. Дастгоҳи вакуумӣ 10. Системаи ҳавотозакунӣ 11. Инжектори муми 12. Фен барои хушк кардани маҳсулот 13. Чевони ҳавокашӣ 14. Галваника 15. Дастгоҳи шуоъкунанда (радирувание) 16. Дастгоҳ барои суфтакунии химиявӣ 17. Дастгоҳ барои пайвастунии лазерӣ 18. Дастгоҳ барои пайвастунии контактӣ 19. Дастгоҳ барои огранка 20. Дарзандаи кафшер барои мум</p>	<p>5. Нуқра 6. Кадмий 7. Биринҷӣ 8. Мис 9. Азбест 10. Кислота (сулфат, гидрохлорид, нитрат, лимонни, бор) 11. Бура 12. Флюс 13. Пастогой 14. Қоғази суфтакунӣ 15. Замимаҳо барои бормашина 16. Қоғази миллиметрӣ 17. Сурғуч 18. Гаҷ 19. 17. Мум (ташкилкунанда) 20. Чархҳои сайқалдиҳанда 21. Сулфур барои сиёҳкунии маҳсулот 22. Мочевина 23. Порӯгирак 24. Ниқобҳои тиббӣ 25. Айнақҳои химиявӣ 26. Дорукутӣ 27. Оташхомӯшқунак 28. Айна, фери барои шустан 29. Сӯзанҳои металлӣ барои гонтовка 30. Сӯзанҳо барои ЧПУ</p>	
---	---	--	--

<p>35. Ченаки ҳалқа 36. Ченаки ангушт 37. Пармаҳои диаметри гуногун 38. Замимаҳо барои парма 39. Хамираи алмос 40. Асбоб барои шустушӯй- ултрасадо 41. Чӯткаҳо барои чамбовари оҳанресмонҳо</p>			
Дурнамои оянда ва хусусиятҳо/мушкилоти касб			
<p>1. Обрую эътибори касб баланд мешавад 2. Сифати хизматрасонӣ баланд мешавад 3. Таъмини кадрҳо бехтар мегардад 4. Обруи ташкилот баланд мешавад 5. Музди меҳнат зиёд мешавад 6. Дарачаи ихтисоси заргарон баланд мешавад</p>	<p>7. Мубодилаи таҷриба дар байни ташкилотҳо 8. Ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад 9. Афзоиши мансабӣ баланд мешавад 10. Стресси ҷисмонӣ ва равонӣ</p>	<p>Дар доираи лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.</p> <p>13-14 ноябри соли 2023 ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон</p>	

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХУЛОСАҲОИ СОҲА (экспертиза)

Замимаи 2

**ВАЗОРАТИ САНОАТ ВА
ТЕХНОЛОГИЯҶОИ НАВИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

734012, ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ, 22 Тел: 221-52-59
факс: (810992-37) 221-82-81 Email: info@sanoat.tj

№ 15-2246 аз «08» 10 2024

Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва
шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон мактуби вазорати меҳнат муҳоҷират ва шуғли аҳолиро аз 20.08.2024, №3/13-1193 оид ба стандарти салоҳиятҳо дар касбҳои “Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ”, “Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб”, “Дуредгар, “Дӯзанда (либоси занона)”, “Оператори мошини турбофӣ” ва “Оператори мошини ресандагӣ” ва “Оператори мошини рангкунӣ”-ро мавриди омӯзиш қарор дода, чунин пешниҳод менамояд.

Бо дарназардоштани пайваста рушд ёфтани технологияҳои самтҳои гуногуни истеҳсолии соҳаи саноат аз ҷумла, соҳаи саноати сабук, ресандагию бофандагӣ ва ба миён омадани технологияҳои муосири истеҳсолӣ, зарурияти қабул намудани қоидаю меъёрҳо ва стандартҳои ба ба технологияҳои мазкур вобастаро тақозо менамояд.

Бинобар ин, дар “Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо” ва “Номгӯи воҳидҳои салоҳиятҳо” ҳамаи касбҳо илова намудани стандартҳои технологияҳои муосир аз ҷумла:

1. Стандартҳои техника ва технологияҳои муосири соҳаи ресандагию бофандагӣ ва дигар равандҳои истеҳсолӣ;
2. Стандартҳои технология ва таҷҳизотҳои каммасрафи қувваи барқ;
3. Стандартҳои технологияи электронӣ (автоматикӣ) дар соҳаи саноати сабук ва соҳаи заргарӣ истифодашавандаро илова намудан мувофиқи мақсад мебошад.

Бо дар назардоштани пешниҳодҳои болозикр Вазорат лоиҳаи стандартҳои пешниҳодшударо қобили қабул мешуморад.

Муовини вазир

Б. Сафарзода

**Чамбияти Дорой Масъудияти Маҳдуди «Топаз»
Общество с Ограниченной Ответственностью «Топаз»**

Чумхурии Тоҷикистон ш. Душанбе, кӯчаи Аҳмади Дониш -59
РС 20202972611000030135 фил. ОАО «Ориён-БАНК» в р-не Шохмансур г. Душанбе.
МФО350101369. Корсмет20402972413691. ИНН 010088480. РЯМ 0110014227

№ 35

аз/от 17.09.2024

Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба
соҳаҳои маъориф ва меҳнати Чумхурии
Тоҷикистон»

Чамбияти дорой масъудияти маҳдуди «Топаз» мактуби Шуморо аз 13
августии соли 2024 роҷеъ ба гузаронидани экспертизаи лоиҳаи стандарти салоҳияти
касбӣ «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» аз тарафи мутахассисони корхона
мавриди баррасӣ ва таҳлил қарор дод.

Мутахассисони корхона ба хулосае омаданд, ки функсия ва вазифаҳои, ки
дар лоиҳаи стандарти салоҳияти касбӣ «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» нишон дода
шудаанд барои ба омӯзиш фаро гирифтани шахрвандон доир ба ихтисоси
номбурда мувофиқат менамояд.

Ҷамчунин номгӯи асбобу таҷҳизот, маводҳои асосӣ ва масрафшаванда, ки
барои тайёр намудани мутахассисон доир ба касби номбурда пешниҳод
гардидаанд, ба пуррагӣ мувофиқат мекунад.

Руйхати мутахассисоне, ки дар экспертиза иштирок намудаанд;

№	Ному насаб	Вазифа
1	Зайниддинов Идибег Сайфуддинович	Устои заргар
2	Сафаров Илҳом Олимович	Устои заргар
3	Қунаёдов Раҳим Файзуллоевич	Устои заргар
4	Саидов Сухайли Сайдалиевич	Устои заргар
5	Кулиев Дустмуҳаммад Ҳазратқулович	Устои заргар

Директор

Нуриддинов Ф.С.

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорон

масъулияташ маҳдуди

«Изумруд – 2010»

МС

Республика Таджикистан

Общество с ограниченной

ответственностью

«Изумруд – 2010»

ш. Душанбе куч. Авесто 1
P/C 20202972216900001957

г. Душанбе ул. Авесто 1
МФО 350101369 тел. Факс 237-21-60

Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо
ба соҳаҳои маориф ва меҳнати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорон масъулияташ маҳдуди «Изумруд» мактуби Шуморо аз 14 августи соли 2024, вобаста ба гузаронидани экспертизаи стандарти салоҳияти касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» аз тарафи мутахассисони корхона мавриди баррасӣ ва таҳлил қарор дод.

Мутахассисони корхона ба хулосае омаданд, ки функсия ва вазифаҳои, ки дар стандарти салоҳияти касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» нишон дода шудаанд, барои ба омӯзиш фаро гирифтани шаҳрвандон доир ба ихтисоси номбурда мувофиқат менамоянд.

Ҷамҷунин номгӯи асбобу таҷҳизот, маводҳои асосӣ ва масрафшаванда, ки барои тайёр намудани мутахассисон доир ба касби номбурда пешниҳод гардидаанд, ба пуррагӣ мувофиқат мекунад.

Рӯйхати мутахассисоне, ки дар экспертиза иштирок намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа
1.	Тағоев Мирзорачаб	Устои заргар
2.	Джумаев Баҳром	Устои заргар
3.	Эльбеков Шавкат	Устои заргар
4.	Ғоибов Алоиддин	Устои заргар
5.	Меликов Шарифбек	Устои заргар

Директор

Мухамедов С.

Ҷумҳурии Тоҷикистон

❖
Ҷамъияти дорон
Масъулияташ Маҳдуди
«ТОЧИК-КРИСТАЛЛ»

ш. Душанбе, к. Айни - 32 тел: 2276563

Республика Таджикистан

❖
Общество с Ограниченной
Ответственностью
«ТАДЖИК-КРИСТАЛЛ»

г. Душанбе, ул. Айни - 32 тел: 2276563

№ 21

«27» 08 соли 2024

Ба Кӯмаки иттиҳоди Аврупо ба
соҳаҳои маориф ва меҳнат
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба мактуби Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти рақами 67 аз 1-июли соли 2024 ЧДММ кристалл бо лоиҳаи стандарти салоҳиятҳои касби "Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ" шинос шуда бо назардошти таҷрибаҳои мутахассисони соҳавии ташкилот андешаҳои худро дар умум иброз медорад. Ғолиб мешавем, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳама гуна муносибат, истихроҷ, истеҳсол, коркард, истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо" ба танзим мебарорад ва мувофиқи ин Қонун маснуоти ки дар таркибашон металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо доранд, тамғаи давлатӣ ва маҳак дошта барои истифодаи шахсии шаҳрвандон таъин гардидааст-МАСНУОТИ ЗАРГАРИ номида шудааст.

Инчунин ин Қонун номгуи сангҳои ки ба гуруҳи сангҳои қиматбаҳо дохил мешавад тасдиқ намудааст. Дар сарҳати лоиҳа "Истеҳсоли маснуоти заргари" ин нишонаи он аст ки талаботҳои Қонуни мазкур риоя мегарданд. Гарчанде ки солҳои зиёд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон литсей, колледжҳо, донишкӯдаю донишгоҳи тахассуси ба тайёр намудани мутахассисони ҳунари заргари фаъолият доранд, барпо кардани боз як макони ҳунаромӯзӣ барои хоҳишмандон сину солҳои гуногун боъиси хурсандӣ ва дастгирӣ. Ин ҷо қайд кардан ба маврид аст ки имкониятҳои ин намуди ҳунар хело васеъ буда равию ва усулҳои гуногун дорад, ки барои таҳияи ва сохтани маснуотҳои заргари асбобу лавозимот, дастгоҳҳои зиёди истифода бурда мешавад. Бо пеш рафтани техникаю технологияи ҳозиразамон намудҳои коркарди инҳо ҳам рӯ ба афзоиш дорад. ва дар ин соҳа ибораҳои нав пайдо мегарданд. Аз калима ва ибораҳои соҳавии дар лоиҳаи пешниҳодшуда ибора ва амалиётҳои инчунин номгуи асбобу лавозимот, маводҳои ёрирасон ки тахассусиянд қисман ба тарҷумани касби ниёз доранд. Одатан дар чунин мавридҳо истисно ин гуна калимаҳо дар алоҳидагӣ пешниҳод карда ҳамчун луғат тасниф карда мешаванд. Дар ин ҳолат ҳама шахсон аз ин ба таври васеъ истифода бурда маълумоти пайдо карда метавонанд. Барои мувофиқа ва тасдиқ ин лоиҳа зарур мешуморем ки лоиҳа вобаста бо пешниҳодҳои дар боло овардашуда таҳия карда шавад.

Директори
ЧДММ "Тоҷик кристалл"

Абдурахмонов У.Б

ҶАМЪИЯТИ ДОРОИ МАСЪУЛИЯТАШ МАҲДУДИ «ХИЗМАТ» НОҲИЯИ ФАЙЗОБОД

Инд.735413 н. Файзобод кӯчаи Исмоили Сомонӣ 29/1 тел: (83135) 3-24-53, РМА14000165

Ба Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо» ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Хизмат»-и ноҳияи Файзобод мактуби Шуморо аз 1 июли соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташҳиси лоиҳаи стандартӣ салоҳиятҳои касбӣ «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»-ро мавриди омӯзиш қарор дод.

Қайд кардан ба маврид аст, шаҳрвандоне, ки ба ин касб шугл меварзанд, бояд технологияи амалиёти омодагӣ, усулҳои асосии кор, ҳисоби асосии маводи заруриро барои истеҳсол намудани маҳсулоти заргарӣ, амалиёти ороишӣ ва васлкуниро дар сатҳи зарурӣ дошта бошанд.

Ба маълумот мерасонем, ки лоиҳаи стандартӣ салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» аз ду сатҳ (2 ва 3) иборат буда, дар он ба пуррагӣ номгӯи воҳидҳои салоҳият, талабот ба довталабону омӯзгорон, ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва забондонӣ, ки барои касбомӯз муҳим арзёбӣ мегардад, гирдоварӣ шудааст.

Дар саҳифаи 17-и Лоиҳаи мазкур дар боби Кор кардан дар даста ва бо мизоҷон фармоишгарон ба ҷои калимаи «ҳалл» калимаи «ҳал» навишта шавад ва дар охири ҷумла 1 нуқта гузошта шавад.

Саҳифаи 32-и Лоиҳа дар боби навсонӣ, қисмати дуум гузаштани дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ. Қоидаи мазкур шартӣ ҳатмии муносибатҳои меҳнатӣ, батартиб дароварда шудаи Кодекси Меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ба ҷойи калимаи «батартиб дароварда шудаи» калимаи «ба танзим дароварда шудаи» ва ба ҷойи калимаи «Меҳнати» калимаи «меҳнати» навишта шавад.

Саҳифаи 38 дар боби навсонӣ Олоти кории асосӣ инҳо: горелкаҳо, валтсҳо, тигелҳо, филерҳо, ригелҳо валобзикҳо тафсири луғавӣ ҷой дода шавад.

Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Хизмат»-и ноҳияи Файзобод лоиҳаи стандартӣ салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»-ро бо назардошти ислоҳот, қобили қабул шуморида, дар экспертизаи Лоиҳа коргари Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Хизмат»-и ноҳияи Файзобод Боронзода Рухсора иштирок намуд.

Директори ЧДММ

«Хизмат» -и н. Файзобод Боронзода М.

